

Vörösmarty Mihály Általános Iskola

(1064 Budapest, Vörösmarty utca 49.)

OM száma: 034904

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2010.

Tartalomjegyzék	
Önkormányzati határozat az összevonásról.....	6
Az iskola Alapító Okirata (kivonat)	6
A két elődiskola története.....	9
Lovag Utcai Általános Iskola	9
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	9
Elképzeléseink a közös jövőt illetően:	12
Az iskola tanulóinak környezete.....	13
NEVELÉSI PROGRAM.....	15
Az iskolában folyó oktató-nevelő munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	15
Az iskola öndefiníciója	15
Alapelveink.....	15
Céljaink.....	16
Sikerkritériumok	17
Feladataink.....	18
Kiemelt fejlesztési feladatok.....	18
Énkép, önismeret	19
Hon- és népismeret	19
Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra.....	19
Környezeti nevelés.....	19
Információs és kommunikációs kultúra	19
Tanulás.....	20
Testi és lelki egészség.....	20
Felkészülés a felnőtt lét szerepeire.....	21
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	21
Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés	21
Gazdasági nevelés.....	22
Az iskolai oktató-nevelő munka eszköz- és eljárásrendszere:	22
A pedagógusok számára támasztott követelményeink, elvárásaink a tanulók és szülők felé	23
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:.....	24
A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:	26
A személyiség- és közösségfejlesztés feladatainak megvalósulását szolgáló tevékenységrendszer, szervezeti formák:.....	27
Feladataink a hátrányos helyzetű tanulóink felzárkóztatása, a lemaradó, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint sajátos nevelési igényű tanulók speciális fejlesztése területén.....	29
Munkaformák, eljárások	31
Fejlesztő programok	33
Fejlesztő program a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók speciális fejlesztéséhez.....	33
Fejlesztő program a beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTM) zavart mutató tanulók fejlesztéséhez	41
A tehetség- és képességkibontakoztatását segítő tevékenységek.....	45
A nem szakrendszerű oktatás.....	45
Tehetséggondozás területei	46
A tehetséggondozás lehetőségei:	47
Emelt / Haladó szintre felkészítő csoportba és emelt / haladó szintre kerülés feltételei, eljárásrendje:..	47
Az emelt / haladó szintre felkészítő csoportba kerülés feltételei:.....	47
1. Matematika - alsó tagozat	47
A csoportváltás lehetőségei, átjárhatóság.....	48
2. Angol nyelv - alsó tagozat	48
A csoportváltás lehetőségei, átjárhatóság.....	48
3. Angol nyelv - felső tagozat	48

Az emelt szintű csoportba kerülés feltételei.....	49
A csoportváltás lehetőségei, átjárhatóság.....	49
1. Iskolán belüli emelt szintű csoportváltás:	49
2. Más iskolából érkező diák csoportba kerülésének feltétele:	49
3. Kikerülés feltétele:.....	49
Gyermek-, és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	51
A gyermekvédelmi tevékenység	51
Feladataink a gyermekvédelmi munkában.....	51
Hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladatok:.....	52
Veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos feladatok:	52
Az intézmény valamennyi gyermekére vonatkozó feladataink:.....	52
Együttműködés	53
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	54
A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	56
A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.	56
Egészségnevelés	61
Az egészségnevelés célja:	61
Az egészségnevelés feladatai:	61
Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:	62
További céljaink az egészségnevelés tanulóakra gyakorolt hatásával kapcsolatban:	62
Az egészségnevelés módszerei:	63
Tevékenységformák.....	64
Az egészségnevelési program segítői:	65
Mindennapos testedzés	66
Mindennapos testedzés megvalósulása:	66
Kitűzött feladataink:.....	66
Kiemelt elsőbbséget biztosítunk:	67
Konkrét feladataink:.....	67
Környezeti nevelés	68
Általános célok, értékek a környezeti nevelésben:.....	68
Az iskola környezeti nevelési szemlélete:.....	68
Konkrét célok és feladatok:	69
A megvalósulás szervezeti formái:	75
Felhasználható módszerek:	77
Fogyasztóvédelem	78
A fogyasztóvédelmi oktatás célja, tartalmi elemei:	78
Fejlesztendő készségek:	80
Közlekedésre nevelés	81
Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése.....	82
Iskolai drogmegelőzési stratégia	84
Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása	87
Az infokommunikációs technikák alkalmazása	88

HELYI TANTERV	90
Tantárgyi rendszer és integráció	90
Tantárgyi rendszerünk	90
Tantárgyi rendszerünk specialitásai logopédiai és fejlesztő osztályok számára	90
A kerettanterv által kötelezően előírt modulokat az alábbiak szerint oktatjuk:	91
A kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámá.....	92
Általános tantervű osztályok (1 – 4.)	92
Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok (1 – 4.).....	93
Általános tantervű osztályok (5 – 8.)	94
Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok (5 – 8.).....	95
A nem szakrendszerű oktatás	97
A kompetencia alapú oktatás.....	103
Az előírt tananyagok és követelményeik.....	103
Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, és a tankönyv ingyenes igénybevételének biztosítása.....	103
A tanulók továbbhaladása, a magasabb évfolyamra lépés feltételei	105
Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	105
A számonkérés követelményei:	106
A szóbeli számonkérés iskolánkban használatos formái:.....	107
Az iskolai írásbeli beszámoltatások	107
Az írásbeli beszámoltatás iskolánkban használatos formái:.....	107
Az írásbeli beszámoltatás rendje:.....	107
Az írásbeli beszámoltatás korlátai:	108
A tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya:	108
Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása..	109
Értékelés	110
Az értékelésről általánosan	110
Az értékelés és minősítés módjai:.....	110
A tanulók értékelésének, minősítésének formája:.....	111
Az iskola által használt évközi érdemjegyek (4. évfolyam második félévétől):	111
Az iskola által használt félévi és év végi osztályzatok:	111
Szöveges értékelés alsó tagozaton.....	112
A képességek és készségek értékelésének szempontjai	112
A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái	113
Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:	113
Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:	114
Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe.....	114
A tanulók fizikai képességének mérése, értékelése	116
A vizsgálat elvégzéséhez szükséges paraméterek	116
A Hungarofit teszt-rendszer pontértékelései	117

1. számú Melléklet.....	122
Lovag Utcai Általános Iskola részletes története	122
2. számú Melléklet.....	125
A Vörösmarty Mihály Általános Iskola részletes története.....	125
3. számú Melléklet.....	128
1 – 4. évfolyamon alkalmazott szöveges értékelés adatbankja	128
Első évfolyam	128
Második évfolyam.....	131
Harmadik évfolyam.....	135
Negyedik évfolyam (I. félév)	139
4. számú Melléklet.....	145
A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	145
5. számú Melléklet.....	159
Függelék A nem szakrendszerű oktatás	159
6. számú Melléklet.....	160
A legitimációs eljárás lefolytatását igazoló dokumentumok.....	160
7. számú Melléklet.....	161
Záradék.....	160

Önkormányzati határozat az összevonásról

136/2007. (III. 22.)

Budapest Főváros Terézváros Önkormányzatának Képviselő – testülete úgy dönt, hogy a Lovag utcai Általános Iskola (1066 Budapest, Lovag utca 9 – 11.) jogutóddal megszűnik 2007. augusztus 31-vel, melynek jogutódja a Vörösmarty Mihály Általános Iskola (1064 Budapest, Vörösmarty utca 49.) lesz.

Felelős: Verók István polgármester

Határidő: 2007. május 31.

Az iskola Alapító Okirata (kivonat)

Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzat Képviselő-testülete a közoktatásról szóló 1990. évi LXV. törvény 9.§ (4) bekezdése alapján figyelemmel a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény 4.§ (1) és (2) bekezdésére, és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX tv. 37.§ (5) bekezdésére, továbbá a Képviselő-testület 328/2009. (IX.24.) számú határozatára, a Vörösmarty Utcai Általános Iskola 1845-ben alapított közintézmény alapító okiratát a következők szerint határozza meg:

1. A költségvetési szerv neve:	Vörösmarty Mihály Általános Iskola
A költségvetési szerv rövidített neve:	Vörösmarty Iskola
2. A költségvetési szerv székhelye:	1064 Budapest, Vörösmarty u. 49-51.
4. A költségvetési szerv alapító szerve:	Budapest Főváros VI. kerület
Terézváros Önkormányzata
A költségvetési szerv alapító szervének székhelye:	1067 Budapest, Eötvös u. 3.
5. A költségvetési szerv irányító szervének neve:	Budapest Főváros VI. kerület
Terézváros Önkormányzata
Az irányító szerv székhelye:	1067 Budapest, VI. Eötvös u. 3.
6. A költségvetési szerv fenntartója:	Budapest Főváros VI. kerület
Terézváros Önkormányzata
A fenntartó székhelye	1067 Budapest, VI. Eötvös u. 3.
7. A költségvetési szerv közfeladata:	általános iskolai nevelés-oktatás
8. A költségvetési szerv törzskönyvi azonosító száma:	678971
9. A költségvetési szerv adószáma:	16928280-2-42
10. A költségvetési szerv KSH statisztikai számjele:	1692882820-8520-322-01
11. A költségvetési szerv OM azonosító száma:	034904
13. A költségvetési szerv alapításának éve:	1845. szeptember 4.
18. A költségvetési szerv tevékenysége, feladatai:	
A) alaptevékenysége:	

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 26. § (4) alapján „Az általános iskolában alapfokú nevelés-oktatás folyik.

26. § (5) Az általános iskolában a tanuló az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészül középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.”

Az intézmény a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program szerint működik, melynek része:

- a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók speciális fejlesztését (beszéd fogyatékos, dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, hyperaktivitás, figyelemzavar) szolgáló, a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján készített program;
- az emelt szintű matematika oktatás tanterve (5-8. évfolyamon);
- az emelt szintű angol nyelvoktatás tanterve (5-8. évfolyamon);

Az iskola sajátossága, hogy iskolaotthonos osztályokat is működtethet a szülői igény alapján.

TEÁOR szám:	8520	Alapfokú oktatás (1-4. évfolyam)
Szakágazati besorolás:	852010	Alapfokú oktatás
Szakfeladat:	852000	Alapfokú oktatás intézményeinek, programjainak komplex támogatása
Szakfeladat:	852011	Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam) <ul style="list-style-type: none">• képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés• beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók felkészítésének támogatása;• szakmai és informatikai fejlesztési feladatok
Szakfeladat:	852012	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam) *; **; ***;
Szakfeladat:	852021	Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam) <ul style="list-style-type: none">• képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés• beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók felkészítésének támogatása;• szakmai és informatikai fejlesztési feladatok
Szakfeladat:	852022	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam) *; **; ***; *sajátos nevelési igényű tanulók logopédiai osztályban történő oktatása, aki a szakértői és rehabilitációs

bizottság szakvéleménye alapján beszéd fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd; (kifutó)

**sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő osztályban történő ellátása, akik a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő beszéd fogyatékos, vagy a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdenek (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, hyperaktívitás, figyelemzavar); (kifutó)

***sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő beszéd fogyatékos, továbbá a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A két elődiskola története

A két iskola eddigi részletes története a Mellékletben (1 – 2.sz.).

Lovag Utcai Általános Iskola

Terézvárosban, a Lovag utca 9-11. szám alatt állt. Tanulóink között akadtak lipótvárosiak és angyalföldiek is, két tannyelvű osztályainkba pedig egész Budapest területéről, sőt a fővároson kívülről is jártak tanulók.

A hatvanas évek elejétől iskolánkban **ének - zene tagozat** működött, és nagy hagyományokkal rendelkezett.

Szaktárgyi és sportversenyeken iskolai, kerületi, budapesti és országos szinten egyaránt sikerrel vettek részt tanítványaink.

Szép hagyományaink, jeles szerepléseink, nagyszerű eredményeink ellenére a gyermeklétszám csökkenésével, a mind több hátrányos helyzetű, speciális képzést igénylő tanuló képzésének problémájával is szembe kellett néznünk.

Képességfejlesztő osztályokat is indítottunk, melyeket felmenő rendszerben működtettünk.

Ének-zene tagozatunkon kevesebb jelentkezőből, egyre kisebb létszámú csoportokat tudtunk létrehozni. Mégsem szerettük volna a **művészeti tantárgyak** iskolai hagyományait megszakítani, így szükségessé vált egy új, korszerűbb tartalmú megoldást találni.

Az 1980-as évek végétől tanulóink egy része **speciális rajz és környezetkultúra** képzésben is részt vett.

1990-től diákjaink **népi gyermekjátékokat és táncokat** is tanultak.

Nőtt az igény a **számítástechnika** tanulásának minél korábbi és emelt óraszámú bevezetésére.

A '90-es évektől igyekeztünk az idegen nyelv tanulása iránti egyre növekvő érdeklődésnek is megfelelni. **Angol, német és olasz** nyelvet tanulhattak a diákok.

1999 elején kezdődött kapcsolatunk egy magyarországi olasz magániskolával.

Az együttműködés további lehetőségeként vezettük be iskolánkban a **magyar – olasz két tannyelvű képzést** első osztálytól kezdődően.

Elképzelésünknek alapja a már évek óta folyó sikeres olasz nyelvtanításunk volt.

Iskolánk szakmai munkájának kerületi elismertségét bizonyítja, hogy több kerületi munkaközösség-vezetőt választottak ki nevelőtestületünkől.

Rendszeresen és eredményesen írtak pályázatokat kollégáink a különböző szakmai feladatok ellátására.

Összefoglalva elmondható, hogy a Lovag Utcai Általános Iskola színvonalasan oldotta meg pedagógiai feladatait.

Vörösmarty Mihály Általános Iskola

A Vörösmarty Mihály Általános Iskola elődjét a Skót Misszió alapította.

A Skót Misszió jelszava: **How to do good?** - Hogyan tegyünk jót? Ez a jelszó hatotta át azt a tevékenységet is, melyet hazánkban folytattak.

1841-ben érkezett Magyarországra a Skót Misszió első lelkésze, az első iskolai osztály 1844-ben indult. Az iskolába valláskülönbség nélkül ingyen vették fel és tanították a gyerekeket az elemi tárgyra. Az 1848/49-es szabadságharc idején 300 tanulója volt az intézménynek. Miután a misszió rokonszenvezett a magyar szabadság ügyével, a Habsburg udvar kitiltotta a Skót Missziót Magyarországról, így az iskola felügyeletét a budapesti

református egyház vette kezébe. Az iskola hamarosan a legjobbak egyike lett a fővárosban, mert „szeretetteljesen bántak mindenkor az ifjúsággal, ingyen fogadták be a szegény zsidó gyermekeket, még könyvekkel és írószerekkel is ellátták növendékeiket.”

1869-ben az V. kerületi Hold utcában épült fel az első állandó, saját iskolaépület.

1904-ig egyaránt voltak fiú és leány osztályok, **1904-től azonban már csak a leányok nevelésével** foglalkozott az intézet.

1907-ben indult a polgári iskola Prém Margit vezetése alatt, mely által lehetővé vált, hogy a lányok 14 éves korukig az iskola kötelékében maradjanak. Évente kb.380 diák tanult az intézményben.

A Hold utcai épület szűkössé vált, ezért a Skót Misszió elhatározta, hogy új iskolát építtet. A munkálatok megkezdése James T. Webster vezetőlelkészhez fűződik. Az új Vörösmarty utcai épületet **1910. szeptember 4-én avatták fel** ünnepélyes keretek között. A 400 főre tervezett iskolát 335 növendék vette birtokba. Ekkor elemi, polgári iskola, valamint internátus kezdte meg működését. Az iskolában sokrétű nevelést akartak biztosítani a gyerekeknek, így voltak rendkívüli tárgyak, illetve különböző tanfolyamok is: angol, német, francia nyelvtanfolyamok, zongora, svéd torna, ritmikus torna.

Az internátust rendszerint angol nevelőnők vezették. Miss. Jane Haining 1935 óta állt az internátus élén, s teljes figyelmét, szeretetét a felügyeletére bízott gyerekekre fordította. A német megszállás időszakában is aktívan cselekedett tanítványaiért. Az iskola épületében 5 gyermeket, 5 anyát, 3 nőt és 4 férfit bújtatott, és segített a nehéz napokban. Ők mindannyian túléltek a háborút. **Miss. Jane Haininget azonban elhurcolták, s 1944. július 17-én Auschwitzban halt meg.**

1946-ban tért vissza az iskola skót lelkésze, az intézmény ebben az évben **átalakult általános iskolává** alsó és felső tagozattal. Az **1948-as államosítást** a „Skót” sem kerülte el, a '60-as évek elején kerültek újra az iskola falai közé a fiúk is.

Nagy múltú iskolánk 1990. március 14-én, ünnepélyes keretek között vette fel a reformkori költő, Vörösmarty Mihály nevét.

Névadónkról évről-évre a hagyományos Vörösmarty-nap keretében emlékezünk meg.

Miss. Jane Haining emberi helytállása előtt pedig országos szintű angol nyelvi emlékversennyel tisztelgünk, melynek három győztese (iskolai, budapesti, református iskolai) két hetes skóciai utazáson vehet részt, ezzel is ápolva a kapcsolatokat a Skót egyház és iskolánk között.

Intézményünk kívülről is, belülről is sokat változott az utóbbi években. Ésszerűsítettük a tantermek elosztását, kihasználtságát, felújításainkkal is szeretnénk otthonosabbá tenni tanulóink és pedagógusaink számára azt a helyet, ahol napjuk nagy részét töltik el.

Pedagógiai munkánkban is nagy változások történtek. Tantestületünk tagjai fogékonyak az újra, a másra, a hatékonyabb, a modernebb tanokra, eszközökre, „fogásokra”, módszerekre. Sokan szereztek egyetemi diplomát - általános iskolai tanárként, munka mellett, - sokan bővítették tudásukat különböző tanfolyamokon, továbbképzéseken. Tudjuk, hogy nem kizárólag tanítványainkat kell szüntelenül fejlesztenünk, hanem saját magunkat is, hogy minél többet, minél jobban tudjunk átadni tanítványainknak a világ tudományosságából, kultúrájából, a múlt, a jelen és a jövő érdekességeiből.

Iskolánk épülete:

Az iskola részletesebb története a **2.sz. Mellékletben** található.

Az elődiskola arculata, kínálata, törekvései

1. Az 1970-es évek óta angol tagozatos iskola profilját színesíteni kellett a társadalmi elvárások, a szinten maradás és pedagógiai céljaink megvalósítása érdekében. Ezért először - 1990 szeptemberétől matematika tagozattal bővítettük kínálatunkat.
2. A NAT és a kerettanterv törekvéseit megelőzve 1991-től oktatunk népi táncot tanulóinknak, amelynek segítségével a magyar kultúra egy - a fővárosban lakók számára általában ismeretlen - szeletét ismerhetik meg.
3. „A XX. század a mennyiség százada, a XXI. század a minőségé lesz.” (Horváth Attila - OKI). Ennek szellemében iskolánk két számítógépes terem épített ki. Dolgozóink részére korlátlan Internet-hozzáférést biztosítunk, tanulóink tanórai, illetve szakköri keretben használhatják a világhálót. Számítástechnika tanárunkon kívül számos kolléga végzett hálózatkezelői tanfolyamot, hogy tanulóink minél szélesebb körben, minél gyakrabban dolgozhassanak korunk nagy vívmányával. Szeretnénk ezzel is modernebbé, tartalmasabbá tenni oktató-nevelő munkánkat. Pedagógusaink aktív résztvevői a Sulinet és Sulinet Expressz pályázatoknak.
5. Kerületi feladatokat is ellátunk:
 - kerületi feladat a gyógytestnevelés, amelyet iskolánkban alkalmazott gyógytestnevelők láttak el. A kerületben hosszú - hosszú ideje csak a mi iskolánkban zajlott a gyógytestnevelés.
 - éveken át volt és van ismét „kis létszámú”, fejlesztő osztályunk
 - a '80-as évek vége felé egyre gyakrabban lehetett hallani tanítói körökben, hogy milyen nehezen lehet megtanítani a gyermekeket írni-olvasni. Először kuriózumként hatott, s ma már teljesen általános a probléma: „diszlexia - diszgráfia - diszkalkulia”. Tantestületünk fontosnak tartotta e problémával küzdő gyermekek felkarolását, s egy új programot dolgoztunk ki, így indíthattuk 1-2. évfolyamon a logopédiai osztályainkat. Kezdeményezésünk ismét nagy sikert aratott, a komoly beiskolázási gondokkal küzdő szülőknek tudtunk segítséget nyújtani, s a gyermekek részképeség-zavarát enyhíteni tudjuk sokoldalú programunkkal. Kezdeményezésünk találkozott a fenntartó igényeivel is, így évek óta a logopédiai osztályokat 8. osztályig ugyanabban a tanulócsoporthoz tanítjuk.

Elképzeléseink a közös jövőt illetően:

A Lovag Utcai Általános Iskola és a Vörösmarty Mihály Általános Iskola összevonása után pedagógiai programunkat 2007 májusában összedolgoztuk, nevelési elveinket egyeztetettük, az összefésült pedagógiai programot az érintett iskolák megismerték és elfogadták. Ezért nem emeltük ki jelen munkában külön a „volt és hozott” elemeket. Mivel a két intézmény tanulói összetétele, a tanulók családi háttere, a szülők iskolával szemben támasztott elvárásai, a két iskola pedagógiai arculata, a pedagógusok felkészültsége nem volt jelentősen eltérő, ezért a korábbi pedagógiai programok, így nevelési elveink és céljaink összhangba kerültek egymással.

Sajnálatos módon az olasz két tannyelvű oktatásban részesülők nem az összevont iskolában folytatták tanulmányaikat, hanem a szabad iskolaválasztás jogán a szülők más iskolába vitték gyermekeiket. Számuk oly mértékben lecsökkent, hogy nem volt kifejezett igény a már megkezdett profil folytatására, ezért az iskolánkban maradó alsós tanulók szülői igénye szerint ingyenes olasz szakkör formájában biztosítjuk továbbra is az olasz nyelvoktatást.

Az összevonást követően mindkét iskola „jó tulajdonságait” szeretnénk megtartani, folytatni a kialakult és jól bevált programokat. Egyrészt a jól működő dolgokat nem szabad megszüntetni, másrészt egyik iskola tanulóit sem szeretnénk teljesen idegen feladatok elé állítani.

Így folytatjuk:

- Angol és matematika tantárgyakból az emelt szintre felkészítő csoportos oktatást alsóban, valamint a matematika emelt szintű, és az angol nyelv haladó szintű oktatását felsőben.
- Hagyományaink szerint első osztálytól választhatóan felajánljuk az angol nyelv, illetve igény szerint az olasz nyelv oktatását általános tantervű osztályainkban.
- Amennyiben az alsó tagozaton a szülők írásban igénylik, a fenntartóval történt egyeztetés és engedélyezés után biztosítjuk a választható keretben az olasz nyelv oktatását. A szülőknek 3. évfolyam végén lehetőséget nyújtunk, hogy írásban megválasszák a 4. évfolyamtól kötelezően tanulandó idegen nyelvet.
- MUS-E programot
- Iskolaotthonos oktatás alsó tagozaton a szülők igénye és a fenntartóval történet egyeztetés alapján
- SNI (sajátos nevelési igényű) tanulók és BTM (beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzdő) tanulók fejlesztését. A Lovag utcai iskolában fejlesztő osztályokban tanuló gyermekek integrálható részét általános tantervű osztályokba helyeztük el. Az SNI-s gyermekek többnyire a logopédiai osztályokban folytatják tanulmányaikat. A fejlesztő és logopédiai osztályok kifutó rendszerben működnek, jelenleg már csak a felső tagozaton. Továbbra is biztosítjuk a fejlesztésre szoruló gyermekek ellátását, de csak integrálható „mennyiségben és minőségben”, ezzel is **teret nyújtunk a fenntartó által kidolgozott esélyegyenlőségi program megvalósulásának.**
- 2009/2010. tanévben az iskolában bevezetésre került az Integrációs és képesség kibontakoztató program (továbbiakban: IPR).

Az iskola tanulóinak környezete

Terézváros igen érdekes múltú és összetételű, sokszínű terület.

Csodálatos épületei, kulturális intézményei nemcsak a kerület, hanem a főváros és az ország legnevezetesebb turisztikai látványosságai közé tartoznak. Az ország zenei és színházi életének központja (Zeneakadémia, Operaház, Balettintézet, sok-sok színház....). Számos felső-, közép- és alapfokú oktatási intézménynek ad helyet. **Szociális és egészségügyi intézményeket** üzemeltet a rászorulóknak.

A kerület alapterülete és lakóinak száma alapján a legkisebb kerületek közé tartozik, a tanköteles korú lakosságról nem is beszélve. 1980-as években 16.733 fővel, 1990-es években újabb 11.727 fővel csökkent a lakosság, így 2 évtized alatt 1/3-ával csökkent a kerület népessége. A lakosok 29,2 %-a 60 éven felüli, a nyugdíjasok száma a lakosság 31 %-a. A lakosság a létminimum határán, vagy az alatt él.

Iskolánk a VI. kerület, „TERÉZVÁROS” szívében, az Andrássy út, Teréz krt., Podmaniczky utca, Izabella utca által határolt rész középpontjában helyezkedik el. Bár a földalatti megállójától csak 100 méternyire van az épület, mégis „eldugott” helynek számít.

Iskolánk elhelyezkedésének következtében egy lassan **előregedő kerületben**, zöld felületekben szegény környezetben élnek diákjaink és családjaik.

Az iskolánkat körülvevő **társadalmi háttér** anyagi lehetőségek és értékrend tekintetében jelenleg igen **heterogén összetételű**. Értelmiségiek, vállalkozók, alkalmazottként munkát vállalók és munkanélküliek is alkotják a szülők legnagyobb csoportjait. Ebből fakadóan az iskolának sok új feladatot kellett az elmúlt években megoldania. Nagy hangsúlyt kell fektetnünk a mindennapi oktató - nevelő munkánkon túl a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulóinkkal való foglalkozásra.

Tanulóink egy része ingerszegény környezetből kerül az iskolába. Az iskolának kell felvállalnia a felzárkóztatást, a tudás igényének felkeltését, a viselkedéskultúra megalapozását és a tehetséges tanulók tehetséggondozását. Az értékek az iskolai évek előre haladásával átrendeződnek. Sokaknál közömbösség jelentkezik az iskolai munkával szemben. A felsőbb évfolyamokon megjelennek a képesség szerinti arányeltolódások, amelyek egyre inkább szükségessé teszik a differenciált pedagógiai módszerek alkalmazását. Minthogy a tanulók fejlődésének üteme egyenetlenné válik, differenciált óravezetéssel, egyéni képességfejlesztéssel, szakkörökkel, versenyekre való felkészítéssel, valamint a felzárkóztató foglalkozások hatékonyságának növelésével adhatnánk nagyobb segítséget a továbbhaladásukhoz.

A legsúlyosabb veszély, hogy egyre jobban fokozódik az iskolába járó gyerekek közötti esélyegyenlőtlenség. A család sok esetben nem képes biztosítani azokat a feltételeket, amelyek segíthetik, ösztönözhetik a gyerekeket az általános, majd a középiskolai végzettség megszerzéséért.

Kiemelkednek a család és az iskola értékrendjének egyeztetésére tett kísérleteink. A tanulók szüleinek egy része együttműködő, partnere az iskolának. Élnek az iskola által felkínált **kapcsolattartási lehetőségekkel**. A rendszeres **szülői értekezletek, fogadóórák** mellett a leendő első osztályosok szüleinek, és a **nyolcadik évfolyam** beiskolázás előtt álló diákjainak, valamint szüleiknek külön **tájékoztatót** tart az iskola.

A leendő első osztályosoknak és szüleiknek **nyílt nap** keretében biztosítunk lehetőséget munkánk megismerésére. A kapcsolat erősítésére hagyományosan **ünnepségeket** és **rendezvényeket** is szervezünk, ahol a családok velünk együtt örülhetnek a gyerekek sikereinek.

Tájékoztatásaink szerint **a szülők nagy része színvonalas oktató-nevelő munkát kínál, az eredményes beiskolázást megalapozó, gyermekközpontú, nyugodt légkörű iskolát igényel.**

NEVELÉSI PROGRAM

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskola öndefiníciója

Iskolánk komplex személyiség- és képességfejlesztő pedagógiát megvalósító 8 évfolyamos általános iskola. Pedagógiai céljaival, feladataival, követelményeivel és ezt tükröző működési rendjével, pedagógiai és kulturális szolgáltatásaival az iskolát használók, valamint a fenntartó igényeinek kíván megfelelni.

Oktatási-nevelési struktúrája mindenekelőtt a gyerekek érdekeit szolgálja.

Alapelveink

Esélyegyenlőség

A tudás alapvető érték. A XXI. századi emberével szembeni nélkülözhetetlen elvárás az alapvető ismeretek megfelelő szintű elsajátítása, mely alapot jelent a világban való tájékozódáshoz (a tudományos továbblépéshez), lehetőséget biztosít az adott kornak megfelelő magasabb szintű, és/vagy korszerű ismeretek elsajátításához.

- Vállaljuk, hogy **minden tanulónak biztosítjuk az adottságait, képességeit, személyiségét, aktuális pszichés állapotát figyelembevevő pedagógiai fejlesztést, törődést, oktatást, képzést.** Ebbe beleértendő néhány speciális feladat ellátása is: a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavart mutató, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás.
- Az **IPR-hez** kapcsolódva a családok közötti anyagi, szociális, kulturális különbségeket nem tudjuk megszüntetni, de felvállaltuk a különböző háttérrel és eltérő adottságokkal rendelkező gyerekek fejlesztését, együttnevelését.
- A pedagógiai gyakorlat olyan irányú fejlesztését tűztük ki célul, amely hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását, különösen a roma és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók hátrányainak csökkentését, továbbtanulási esélyeik javítását szolgálja.
- Tanulóink az iskolai- és osztályközösségek működésén keresztül szerezhettek tapasztalatot a majdani demokratikus társadalom működéséről, átérzhetik az egyéni felelősséget a közösségben, megtapasztalhatják a demokratikus véleménynyilvánítás és döntéshozatal formáit.

Nyitottság

Tantestületünk szívesen fogadja azokat a pedagógiai törekvéseket, kezdeményezéseket, amelyek a gyermekek személyiségének fejlesztését hatékonyabbá, teljesebbé teszi és megfelel célkitűzéseinknek.

- A folyamatosan változó világban fontosak a gyökereink, így elengedhetetlen szűkebb és tágabb hagyományaink megismerése, megőrzése. **(szociális kompetencia)**
- Mint Európai Unió tagállam, alapvető elvárás az európai népek kultúrája, tudományos eredményei, törekvései iránti nyitottság. **(állampolgári kompetencia)**
- „Nem a Föld tartozik az emberhez, hanem az ember tartozik a Földhöz” - ezért mindannyiunk kötelessége annak tudatos védelme.
- Az ember társas lény, így a mikro- és makrokörnyezetének (család - társadalom) elvárásaihoz meg kell tanulnia alkalmazkodni. Ennek egyik fontos állomása az iskolai szocializáció.

Komplexitás

Pedagógiánkban az oktatás és a nevelés szorosan összefonódik.

- Igyekszünk megvalósítani a gyerekeket érő társadalmi, szülői, iskolai hatások összhangját személyiségük egészséges fejlődése érdekében.
- Sokszínű és tartalmas iskolai élettel adunk mintát diákjainknak jövőre sikeres és boldog életük megteremtéséhez. **(egész életen át tartó tanulás)**
- Az elsajátítandó új ismereteket több oldalról, többféle módszerrel közelítjük meg.
- Megtanítjuk az eredményes tanulás módszereit, eszközeit, eljárásait. **(tanulás tanítása)**
- A testi- és lelki egészség alapvető érték. Korunkban elhatalmasodott az egyén önpusztítása, melynek tudatos elutasítását kisiskolás kortól erősítenünk kell a gyermekekben. **(környezettudatos magatartás)**

Céljaink

Iskolánk nevelőtestülete az alábbi célokat fogalmazza meg:

- A Nemzeti alaptantervben (NAT) és a helyi tantervünkben meghatározott alpműveltség elsajátíttatása. Célunk, hogy minden tanulónkat eljuttassunk a képességeinek és adottságainak megfelelő szintre.
- Célunk, hogy különböző tanulási stratégiákkal, módszerekkel, eszközökkel ismertessük meg a gyerekeket, melyeket életkoruknak és képességeiknek megfelelően tudatosan alkalmazzanak a tanulási folyamat során.
- Tanítványaink nyitott, érdeklődő, sokoldalú, rugalmas személyiségek legyenek. **(kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia)**
- Alakuljon ki bennük a műveltség megszerzésének igénye, a művészeti ágak tisztelete és ennek érdekében erőfeszítésekre is legyenek képesek. **(esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség)**
- A teljesítményképes tudás birtokában képességeik legjavát nyújtsák.
- Személyiségfejlesztő programok segítségével a szociokulturális hátrányok kompenzálása. (IPR)
- Célunk tehetséges tanulóinkat képességeiknek és készségeiknek, érdeklődésüknek és életkori sajátosságuknak megfelelő tehetséggondozásban részesíteni.
- Biztosítjuk a sajátos nevelést igénylő tanulók (pl.: beszéd fogyatékos, tanulásban akadályozott, hallássérült), beilleszkedési, tanulási és magatartási zavart mutató

- (pl.: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) tanulók differenciált fejlesztését. **(szociális kompetencia)**
- A kulturált magatartás, a közösségi érzés és a megfelelő kommunikáció jellemezze diákjainkat. **(anyanyelvi kommunikáció)**
 - Törekedjenek reális **önismeretre, önértékelésre** (önbecsülés, önbizalom), a kitartó munkához való helyes viszony kialakítására.
 - Legyenek cselekvőképes, kreatív emberek, vállaljanak felelősséget saját sorsuk irányításáért (önállóság, kitartás, szorgalom). **(kezdeményezőképes és vállalkozói kompetencia)**
 - Szeressék és védjék a természetet, beleértve saját szűkebb környezetüket is. **(természettudományos és állampolgári kompetencia, környezettudatos magatartás kialakítása)**
 - Alakuljon ki bennük a testmozgás iránti igény, az önellátás képessége (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, a környezet rendben tartása).
 - Legyenek tisztában az egészségvédelem legfontosabb tényezőivel (az egészségre káros szokások elutasítása, a balesetek megelőzése). **(egészséges életmódra nevelés)**
 - Legyenek érdeklődőek és toleránsak a különböző kultúrák iránt.
 - Legyenek fogékonyak az emberi kapcsolatokra, a barátságra, a család tiszteletére.
 - Váljanak szülőföldjüket jól ismerő, hagyományainkat tisztelő emberekké.
 - Jellemezze őket a kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség, a hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása, az alkotmányosság, törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. **(állampolgári kompetencia)**
 - Alakuljon ki bennük a világ megismerésének igénye.
 - A siker esélyével készüljenek fel jövőbeli életpályájukra. **(vállalkozói kompetencia)**

Sikerkritériumok

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Feladataink

- Feladatainkat egyértelműen célrendszerünk, és az iskolával szemben támasztott tanulói, szülői és fenntartói igények határozzák meg.
- **Kialakítjuk** a társadalmi együttéléshez, a munkavégzéshez, az önművelődéshez, a testi és lelki fejlődéshez, valamint **a továbbtanuláshoz szükséges alapvető képességeket, készségeket.**
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ez által motivált munkában fejlesztjük a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítjuk a tanulók érzelemvilágának gazdagodását.
- **Kiemelt feladatunknak tekintjük a kompetencia alapú oktatásra való felkészítést** mind tanáraink, mind tanulóink számára.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz. Helyes tanulási szokásokat alakítunk ki. Megtanítjuk diákjainkat a helyes tankönyvhasználatra és más korszerű ismerethordozók felhasználására. **(tanulás tanítása)**
- Megfelelő, sikeresen teljesíthető feladatokat adunk.
- Fejlesztjük tanítványaink logikai képességét, kreativitását, **anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs készségét.**
- Nagy figyelmet fordítunk az egészséges életmód, **testi – lelki egészség kialakítására**, a rendszeres testmozgás fontosságára.
- Támogatjuk az **egyéni képességek kibontakozását.**
- Fontos feladatunknak tekintjük **a képességek szerinti differenciált munkát.**
- Törekszünk a tanulási nehézségek háttérében megbúvó okok feltárására, és keressük a megoldási lehetőségeket.
- Törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak. **(szociális kompetencia)**
- Differenciált foglalkozások és a kooperatív tanulás módszerének megismerése után a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek együtt, egy időben történő fejlesztése. **(IPR)**
- Tudatosítjuk a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket, fejlesztjük a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus kapcsolatokhoz szükségesek. **(környezettudatos magatartás kialakítása)**
- Ellenőrző és értékelő munkánkban a rendszerességet, objektivitást és az ösztönző jelleget tartjuk szem előtt.
- Törekszünk a színvonalas pedagógiai munkavégzésre.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését, a kulcskompetenciákra épülnek. A fejlesztési feladatok megjelennek az egyes tantárgyak helyi tanterveiben.

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok.

Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az **egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll**; a felelősség önmagukért; az önállóság; az **önfejlesztés igénye** és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság. (**egész életen át tartó tanulás igényének felkeltése**)

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése, és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. (**szociális és állampolgári kompetencia**)

Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban, ugyanakkor legyenek elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Iskolánk törekszik a további jó kapcsolat fenntartására a Skót Misszióval és azon keresztül Skóciával, valamint erősíti kapcsolatát Olaszországgal.

Környezeti nevelés

A **környezettudatosságra nevelés** átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élőtermészet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. Környezeti nevelés programunkat lásd később.

Információs és kommunikációs kultúra

Kiemelt feladat a **megismerési képességek fejlesztése**, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra szerves részét képezik. Kommunikációs kultúránk szerves része az anyanyelv tudatos és igényes használata, valamint az idegen nyelvű, illetve a különböző kultúrák közötti információcsere.

Minden műveltségi területen nagy gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére. Az iskolának az **elektronikus média** hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt

információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie, figyelembe véve az információt befogadó egyén személyisége, lelki egészsége védelmének elősegítését. Olyan fiatalokat kell kibocsátani, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során. **(digitális kompetencia)**

Tanulás

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására. Tág értelmezése magában foglalja **valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.** Ez az iskola alapfeladata.

Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A **hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata; az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.**

A pedagógus feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Fontos feladat a **kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése. (kreatív gondolkodás fejlesztése)**

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. **(digitális kompetencia)**

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadtér” is. Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok **egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását** fejlesztik.

Az **egészséges életmódra nevelés** nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé váló tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok -

egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére, nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. A pályorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órák és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. **(kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia)**

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaiilag tervezett fejlesztése. A **szociális kompetencia** fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A **szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének** fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. A Magyar Köztársaság közoktatási rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges, melyeknek elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világra vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javakkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az **értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás** és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját **fogyasztói magatartásuk** jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai oktató-nevelő munka eszköz- és eljárásrendszere:

Az oktató-nevelő munkánk során a fenti nevelési célok elérése érdekében a pedagógiai módszerek és eljárások színes skáláját alkalmazzuk. Mivel nincs két egyforma gyermek, két egyforma szituáció, két egyforma pedagógus, ezért a módszereket, illetve módszerkombinációkat mindig az adott szituációnak megfelelően választjuk meg. Oktatási módszereink közt egyre gyakrabban alkalmazzuk a **projektmódszert**, melynek szakavatottabb alkalmazására törekszünk. A személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, módszerek közül a közvetlen módszerek kapcsán a nevelők közvetlenül, személyes kapcsolatuk révén hatnak a tanulókra, míg a közvetett módszerekkel a nevelő hatás áttételesen, a tanulóközösségen keresztül érvényesül. Az eljárások célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítssük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

Módszereink kiválasztásakor arra törekszünk, hogy az alábbi szempontokhoz igazodjanak:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz,
- a tanulók képességeihez,
- a tanulók értelmi-érzelmi fejlettségéhez,
- a pedagógusok szakmai felkészültségéhez,
- a pedagógusok személyiségéhez.

A hatékonyságunk alapfeltétele: **a modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulószervezési eljárások széleskörű alkalmazása:**

- differenciált tanulószervezés
- **kooperatív technikák**

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők. (Leghatékonyabb más tanulószervezési módokkal vegyesen alkalmazva). Nő az önértékelés szerepe. (IPR)

- **projekt-módszer**

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és éveken keresztül vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

- tevékenységközpontú pedagógiák
- **individuális tanulás**

Valamennyi gyerek számára biztosítja az egyéni haladást, figyelembe véve a tanuló sajátosságait. Egyénre szabott elsajátítási, készség- és képességfejlesztési utakat biztosít, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.

Az alkalmazott direkt és indirekt nevelési eljárások:

	Direkt módszerek	Indirekt módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> - Elvárás - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös célok kitűzése, elfogadtatása - Hagyományok kialakítása. - Követelés, elvárás - Ellenőrzés - Ösztönzés
Magatartási modellek közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő személyes példamutatása - Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - A követendő egyéni és csoportminták kiemelése a közösségi, társadalmi életből
Tudatosítás	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés - A tanulók önálló, elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - Vita

A fent vázolt alapelvek és célok elérésére csakis olyan egységes pedagógus közösség képes, melyet összefűz a közös vélemény és meggyőződés, a segíteni akarás, megfelelő szakmai tudás és erkölcs.

Egy tanár, tanári kar nemcsak tanít, leadja az órát, ismereteket közöl, hanem nevel is. Személyes meggyőződéssel, példamutatással kell minden pillanatban állnunk diákjaink előtt. Tudatosan törekedni kell arra, hogy a tanítás - tanulás folyamatában minden résztvevő a lehetőségeinek megfelelően érvényre juttassa akaratát, véleményét anélkül, hogy ezzel másokat korlátozna, személyiségében megsértene. Nemcsak diákjainkkal szemben fogalmaztuk meg követelményeinket, hanem az iskola pedagógusaival szemben is.

A pedagógusok számára támasztott követelményeink, elvárásaink a tanulók és szülők felé:

Pedagógusok

1. Rendelkezzenek magas szintű szaktárgyi, pedagógiai, pszichológiai tudással, módszertani kultúrával!
2. Oktató-nevelő munkájukat alapos és rendszeres felkészüléssel végezzék!

3. Éljenek az **önképzés** és a továbbképzés lehetőségével!
4. Rendelkezzenek a feltétlen elfogadás képességével, **empátiával, toleranciával!**
5. Legyenek felkészültek a **sajátos nevelési igényű tanulók fogadására** és ellátására a kompetencia határok betartásával!
6. Alkalmazzák a **differenciált oktatási formákat**, módszereket, eljárásokat!
7. Hiteles személyiségükkel (kongruencia) váljanak példaképpé tanulóik számára!
8. Legyenek képesek a **kompetencia alapú oktatásra!**
9. Tekintsék feladatuknak mind a **tehetséggondozást**, mind a **felzárkóztatást!**
10. Órizzék meg lelki egészségüket! Személyes identitásuk megtartása mellett alkalmazkodjanak intézményünk szellemiségéhez, erkölcsi normáihoz, pedagógiai programjához, házirendjéhez!
11. Legyenek képesek team-ben dolgozni!

Tanulók

1. Éljenek jogaikkal és teljesítsék kötelességeiket!
2. Tartsák be a Házirendben megfogalmazott szabályokat!
3. Legyenek képesek a közösség tagjaként élni, tekintettel lenni másokra!
4. **Fogadják el a másságot**, legyenek segítőkészek, toleránsak! (**szociális kompetencia**)
5. Társas kapcsolataikat az udvariasság, a szép beszéd, a konfliktusok erőszakmentes megoldása jellemezze!
6. Éljenek az iskolai demokrácia nyújtotta lehetőségekkel! (**állampolgári kompetencia**)
7. A tanulásban képességeiknek megfelelően teljesítsenek!
8. Vegyék igénybe az iskola által felkínált lehetőségeket (szakkörök, korrepetálások stb.)!
9. Óvják saját, a társak és az iskola tárgyi eszközeit!

Szülők

1. Tartsák tiszteletben gyermekük személyiségi jogait!
2. Biztosítsák számára az egészséges és nyugodt életfeltételeket, vagy gondjaik megoldásához kérjenek segítséget!
3. Biztosítsák a tanuláshoz szükséges felszereléseket! Nehézség esetén kérjenek segítséget, vagy fogadják el a felajánlott segítséget gyermekük érdekében!
4. Tartsák be a tankötelezettségre vonatkozó törvényi előírásokat!
5. Kísérjék figyelemmel az iskolában folyó oktató-nevelő munkát, lehetőségeikhez mérten **működjenek együtt!**
6. **Éljenek az iskola által felkínált kapcsolattartási lehetőségekkel!**

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Ez teljes összhangban áll a NAT-ban leírt és képviselt értékekkel, valamint az iskola helyi sajátosságaiból, tanulói összetételéből adódó hagyományokkal, lehetőségekkel. Pedagógiai

feladatunk a NAT-ban és a kerettantervben meghatározott alapvető tartalmak átadása és elsajátíttatása, az alapvető kompetenciák fejlesztése, valamint az egyéni képességeknek megfelelő differenciálás. Tanulóink nevelésekor kulcskompetenciák fejlesztését a legmesszebbmenőkig szem előtt tartjuk. Kiemelt szerepet szánunk az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációnak, a hatékony önálló tanulás képességének, valamint a szociális és állampolgári kompetencia fejlődésének. A személyiségfejlesztésben pedagógiai feladataink ezek alapján a következők:

- **A tanulók erkölcsi nevelése:** Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- **A tanulók értelmi nevelése:** Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása. a megismerési, felfedezési vágy fejlesztése, a játékszeretet, szabálykövetés fejlesztése, tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása, egyénre szabott tanulási módok kialakítása, elsajátíttatása, az **önfejlesztési igény kialakítása**, a tanulói alkotóképesség fejlesztése, az önkifejezés megfelelően gazdag és igényes formáinak megismertetése, tudatosítása.
- **A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:** Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- **A tanulók akarati nevelése:** a gyermek jellemét formálva szolgáljuk a személyiség érését. Az **önismeret**, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása, szabályhasználat és szabályalkotás képességének fejlesztése, a tanulói **önértékelés** rendszeressé válása a nevelőmunka során is.
- **A tanulók nemzeti nevelése:** Fejlesztjük a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot. A szülőhely és a haza múltjának és jelenének, a nemzeti hagyományoknak, a nemzeti kultúrának megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- **A tanulók állampolgári nevelése:** Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közös normák kialakítására, az együttműködés közös szabályainak meghatározására, közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. A diákönkormányzaton keresztül a gyermeki jogokkal, kötelességekkel való élés megtanítása a mindennapi gyakorlatban, az érték-összeütközések kezelése technikáinak elsajátítása. Erősítjük az Európához való tartozás tudatát, más népek hagyományainak, az egymás mellett élő különböző kultúrák megismerésének, megbecsülésének igényét.
- **A tanulók munkára nevelése:** Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. A kulturált és biztonságos közlekedés szabályainak gyakorlása.
- **A tanulók egészséges életmódra történő nevelése:** Célunk a káros szenvedélyektől mentes egészséges életmód kialakítása. Ismerjük az élvezeti szerek emberi szervezetre gyakorolt káros hatását, lehetőség szerint utasítsák el azokat. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Az egészséges életmód útjainak megismertetése a tanulókkal, a testi képességek folyamatos kifejlesztése és

karbantartása, az önellátásra való képesség folyamatos fejlesztése az életkori sajátosságoknak megfelelően (egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, környezet rendben tartása stb.). A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Feladatvállalásokkal segítsük hozzá tanulóinkat, hogy az önálló, felnőtt életben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, ismerjék fel a testi- és lelki épségüket veszélyeztető tényezőket.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. A közösségfejlesztés érdekében végzett munka kapcsán is nagy figyelmet szentelünk a kulcskompetenciák fejlesztésének, különösen a **kommunikációs**, valamint a **szociális és állampolgári kompetenciáknak**.

- **A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése:** Megerősítjük a humánus magatartásmintákat, szokásokat. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- Fejlesztjük **kommunikációs képességüket**, hogy tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is a témának és a helyzetnek megfelelően kommunikálni.
- Törekszünk arra, hogy minden tanuló ismerje meg a **társas együttélés** azon alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása:** Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében:** A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- **Az önkormányzás képességének kialakítása:** A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják. Egészséges versenyszellem kialakítása.
- **A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése:** A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz, és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- **A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása:** A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

- **A segítő életmódra nevelés területén:** pozitív érzelmi légkör kialakítása és fenntartása az osztályokban, tanulócsoporthoz, tantestületben, ami által a tanulók biztonságban érzik magukat, a tanulók ismerjék meg és sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepének kialakítása, fejlesztése
- Alakítsuk ki diákjainkban a környezetük állapota iránti érzékenységet, kapcsolódjanak be a környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába, s ez a törekvés váljék életmódjukban is meghatározóvá. **(környezettudatos magatartás)**
- **A társadalmi bűnmegelőzés, az áldozattá válás problematikája, az erőszakmentes konfliktuskezelés.**

A személyiség- és közösségfejlesztés feladatainak megvalósulását szolgáló tevékenységrendszer, szervezeti formák:

1. A tanulói személyiség és közösség fejlesztésének elsődleges színtere **a tanítási óra**, mely hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedik, ezért a folyamat megszervezése során kiemelten fontos feladat a tanulók motiválása, az aktivitás biztosítása és **az egyéni képességekhez igazodó differenciálás.**
 - A motiválás célja a gyermekek tanulásra való ösztönzése, és a kedv fenntartása
 - Előnyben részesítjük a tanulók tevékenykedtetését szolgáló tanulási formákat, munkamódszereket, melyek az állandó aktivitást biztosítják
 - Kiemelten fontos feladat a differenciálás, azaz az oktató-nevelő munka a lehető legnagyobb mértékben **igazodjék a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez.**
2. A nevelési-oktatási célok megvalósítását az alábbi **tanórán kívüli tevékenységek** is segítik:

Iskolaotthon: Az alsó tagozaton osztályaink a szülői igények és a fenntartóval történt egyeztetés után, melyet az Alapító Okirat is megerősít, iskolaotthonos rendszerben működnek. Ez által a gyermekek terhelése egyenletesebbé vált, jobban megfelel az alapozó szakasz életkori sajátosságainak. Az iskolaotthonos formában biztosított a napi 45 perces testmozgás, valamint a játékos tanulási forma.

Napközi, tanulószoba: A törvényi előírásoknak megfelelően, amennyiben a szülők igénylik, és a fenntartó engedélyezi, az iskolában tanítási napokon a felső tagozat 5-6. osztályainak napközi otthonos foglalkozásokat szervezünk, melyek segítik a gyerekeket a délutáni tanulásban, a házi feladatok elkészítésében. A napközis foglalkozások 16 óráig, esetenként 16³⁰ óráig tartanak. 16 órától 17 óráig ügyeletet biztosítunk a gyerekeknek.

A felső tagozaton 7-8. osztályos tanulóknak a tanulási nehézségek leküzdése és a felzárkóztatás érdekében tanulószobai foglalkozást tartunk, amelyen szaktanárok segítik a felkészülést. A foglalkozások hétfőtől csütörtökig 13⁴⁵ –től 16¹⁵ –ig tartanak.

Mindkét délutáni szervezeti forma napirendje tartalmazza a mindennapos testedzéshez szükséges 45 perces mozgást.

Diákétkeztetés: A fent leírt iskolaotthonos oktatási forma, valamint nagy létszámú napközis és tanulószobai részvétel miatt biztosítja az intézmény. Az iskolaotthonosok illetve a napközisek napi háromszori (a pótuzsonnával napi négyszeri) étkezésben részesülnek. A napközibe nem járó tanulók és a dolgozók számára igény esetén menzát biztosít az iskola. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat a fenntartó és az iskola által meghatározott módon kell befizetni. Tanulóink szociális helyzetére való tekintettel iskolánkban „póttízorai” van, melyet minden tanuló igénybe vehet.

Szakkörök: A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. Hagyományos szakköreink: énekar, számítástechnika, kémia, matematika, tömegsport, kötélugró, biológia, felvételi előkészítők (magyar nyelv és irodalom, matematika), néptánc, rajz, kerámia, technika, angol és olasz nyelvi, természetjáró, újságíró, Zöldsziget. A szakkörök indításáról a felmerülő igények, és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével minden tanév elején az iskola igazgatója dönt. A szakkörökön való részvétel ingyenes.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások: Délutáni differenciált képességfejlesztő foglalkozásokat szervezünk az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatása érdekében. Itt történik meg a gyengébb tanulók felzárkóztatása, valamint a tehetséges tanulók házi, kerületi, fővárosi vagy országos szintű tanulmányi versenyekre való felkészítése. A foglalkozások ingyenesek.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók: A tehetséges tanulók további fejlődését segítik elő a különféle szaktárgyi, sport, művészeti versenyek, melyeket az iskolában évente rendszeresen megszervezünk. A legtehetségesebbeket az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük. A vetélkedők, bemutatók szervezése és a felkészítés a szakmai munkaközösségek, illetve a szaktanárok feladata. A nevezési díjas versenyek költségét a szülő, esetenként az iskola fizeti.

Szabadidős elfoglaltságok: Mind alsó, mind felső tagozaton rendszeresen szervezünk a gyerekeknek színház-, múzeum- és Állatkerti látogatásokat a szakorákhöz és a szabadidős foglalkozásokhoz kapcsolódóan. A szabadidős rendezvényeken a részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülő fedezi.

Könyvtár: A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható jól felszerelt iskolai könyvtár is segíti. Mind alsó, mind felső tagozaton a magyarórák és szabadidős foglalkozások keretében rendszeresen tartunk könyvtári órákat.

Sport: A testnevelés órák keretében úszás- és korcsolyaoktatásban részesülnek gyermekeink, illetve kihasználjuk a Városliget nyújtotta sportolási lehetőségeket. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. A sportkör a testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapos testedzését, valamint a felkészítést a sportversenyekre. Az őszi és a tavaszi sportnapokon tanulóink különböző ügyességi és állóképesség-fejlesztő vetélkedőkön vesznek részt.

Tanulmányi kirándulások: Az osztályfőnökök szervezésében a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, valamint a nevelőmunka elősegítése céljából évente egyszer az osztályok tanulmányi kirándulásra mennek. Ezek helyéről, időtartamáról, anyagi vonzatáról a szülői értekezleten döntenek osztályonként a szülői közösségek. A részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülő fizeti.

Erdei iskola: Szintén a szülők egyetértésével elsősorban az alsó tagozatos osztályok vehetik igénybe az évközi erdei iskola lehetőségét. A felső tagozatos osztályok is elmehetnek az erdei iskolai programra, elsősorban 5. osztályosok új osztályfőnökkel, felsőbb évfolyamosok az új osztályfőnökkel, felsőbb évfolyamos osztály kevés órát tartó osztályfőnökkel, vagy egyéb szempont alapján. A részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülő fizeti.

Nyári táborok: Mind alsó, mind felső tagozaton egy-egy nyári tábort szervezünk tanulóinknak az Önkormányzat által eddig fenntartott táborokban, valamint a kerületben üzemelő napközis táborba invitáljuk azokat a tanítványainkat, akiknek nincs más üdülési lehetőségük. A programon a részvétel önkéntes, a felmerülő költséget a szülő fizeti.

Diákönkormányzat: A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a szabadidős tevékenységek segítésére az iskolában diákönkormányzat működik, melynek tagja minden tanuló. Alsó tagozaton a munkát egy diákönkormányzatot segítő pedagógus látja el, míg az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség, valamint választott diákelnök irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

Hagyományőrző tevékenységek: Az iskola hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának joga és kötelessége. Legjelentősebb feladat az iskola névadójának, Vörösmarty Mihály emlékének ápolása, melyet a Vörösmarty-napi rendezvények (koszorúzás, iskolanap) keretében szervezünk meg. Ezen a napon szellemi-, ügyességi és sportvetélkedőket, kézműves foglalkozásokat szervezünk a gyerekeknek. További hagyományos rendezvényeink: Luca napi vásár, Jane Haining Angol nyelvi Emlékverseny, farsangi bál, akadályverseny, DÖK-nap

Hagyományos jutalmazási formáink: Vörösmarty-album, Vörösmarty Emlékplakett, könyvjutalom, Káldor Iván és Sheena Alapítvány ösztöndíja,

Hit és vallásoktatás: Minden gyermek számára biztosított a területileg illetékes, bejegyzett egyházak által szervezett hittan oktatás, melynek igénybevételéről a szülő dönt. Az oktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Feladataink a hátrányos helyzetű tanulóink felzárkóztatása, a lemaradó, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint sajátos nevelési igényű tanulók speciális fejlesztése területén Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Pedagógiánk irányítója: **a tanulók elfogadása**

Nálunk az igazságosság azt jelenti, hogy minden tanuló azt kapja, amire szüksége van!
(pozitív diszkrimináció)

Tanulási nehézség, tanulási zavar, tanulási akadályozottság

A tanulási probléma súlyosságát a nevelési tanácsadó illetve a szakértői bizottság állapítja meg.

Tanulási nehézség (BTM)

- Normál vagy gyakran átlag alatti értelmi képességek
- Tanulási képességek enyhe fejlődési késései, hiányossága
- Problémák a tanulási helyzetekben
- Kommunikációs és kapcsolati nehézségek
- Tanulási módszerei és szokásai helytelenek

Pedagógiai tennivalóink:

- Felzárkóztatás
- Korrepetálás
- Kompenzáló nevelés
- Fejlesztés
- Prevenció

Tanulási zavar (SNI)

- Normál vagy átlag feletti értelmi képességek
- A tanulási teljesítmény szintje nem felel meg az egyén intellektusának
- Egyes részképességek súlyosan érintettek

Pedagógiai tennivalóink:

- Fejlesztő eljárások, módszerek (fejlesztő pedagógus)
- Egyéni bánásmód (tanító-tanár)
- Differenciálás (tanító-tanár)
- Reedukáció (gyógypedagógus)

Tanulási akadályozottság (SNI)

- A tanulás minden területét érinti
- Átfogó
- Hosszantartó

Pedagógiai tennivalóink:

- Speciális gyógypedagógiai módszerek, terápiák
- Szegregált (kifutó) vagy integrált nevelés-oktatás

Feladatok:

- A családdal való együttműködés.
- A gyermekek alapos megismerése, a problémák okainak feltárása.
- Felzárkóztatási stratégiák, egyéni fejlesztési tervek kidolgozása team munkában a szakértői vélemény alapján.
- Kognitív képességek fejlesztése
- Diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia prevenció és reedukáció.
- Alapműveletek készségi szintű használata (**matematikai kompetencia**)
- A beszédhibák korrekciója, beszédfejlesztés.
- A pszichomotoros képességek fejlesztése (mozgásfejlesztés: nagymozgás, finommotorika).
- A figyelem és a koncentráció fejlesztése.

- A nyelvi kreativitás fejlesztése – szövegértés, szókincsbővítés, nyelvtani ismeretek megszilárdítása, olvasástechnika. **(anyanyelvi kompetencia)**
- A kulturális hátrányok kompenzálása.
- **Tanulási technikák tanítása, gyakoroltatása.**
- **Tanulási stílusok figyelembe vétele a tanítás során**
- Praktikus ismeretek tanítása.
- A másság elfogadtatása, empátiás- segítő magatartás kialakítása. **(szociális kompetencia)**
- A másodlagos magatartászavarok kialakulásának megelőzése, kezelése, viselkedésterápia.
- Felkészítés a továbbtanulásra.
- Iskolaotthonos, napközi otthonos, illetve tanulószobai elfoglaltságok biztosítása a szülői igények és a fenntartóval történt egyeztetés alapján.
- Változatos szabadidős tevékenységek szervezése
- Többlétszolgáltatások biztosítása (SNI Irányelv alapján).
- **A differenciálásnak a nevelés-oktatás minden területén meg kell jelennie.**
- Szükség esetén egyéni haladás biztosítása.
- Interperszonális kapcsolatok fejlesztése (tanuló-tanuló, tanuló-pedagógus).
- **A tanulók személyiségének pozitív megerősítése, önismeret, énkép alakítása.**
- **Keressük és kihasználjuk azokat a lehetőségeket, hogy minél gyakrabban dicsérhessünk, erősítve tanulóink önbizalmát**
- Tantermek megfelelő kialakítása (mobil asztalok, játszószőnyeg, olvasósarok stb.)
- **Optimális osztálylétszám**
- **Rendszeresen tovább képezzük magunkat**

Munkaformák, eljárások

- **Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése**
- A tanulás-tanítás akkor a leghatékonyabb, ha multiszenzoros módon (látás, hallás, mozgás) történik
- Sok vizuális segédanyag
- A tanulási folyamat apró lépésekre bontása
- Ismétlés-sokat, változatosan, több szempontból
- A számonkérés a tanulóhoz igazodjék
- Több külső segítség
- Megerősítés, dicséret
- **Differenciálás** a módszerekben, a tananyag tartalmában, óraszervezésben, számonkérés, értékelés módjában, típusában, a segítségadás módjában.
- **Tanórába ágyazott fejlesztések**
- Logopédiai foglalkozások- egyéni és kiscsoportos formában
- **Logopédiai program**
- Fejlesztő foglalkozások- egyéni és kiscsoportos formában
- **Fejlesztő program**
- Pszichológiai foglalkozások- egyéni és kiscsoportos formában
- Korrepetálások
- **Rehabilitációs és habilitációs foglalkozások** (szükség esetén utazó gyógypedagógus igénybevétele)

- Felmentések: az értékelés alól, tananyagrészek, írásbeliség, szóbeliség (szakvélemény és szülői kérés alapján, igazgatói határozattal)
- Segédeszközök használatának biztosítása
- **Egyéni haladási tempó**
- **Alapozó terápia**
- Alsó tagozaton a fenntartóval és a szülőkkel egyeztetve, az Alapító Okirattal is megerősítve iskolaotthonos oktatási forma
- **Felső tagozaton 5-6. évfolyamok számára napközi biztosítása**
- 7-8. évfolyamok számára tanulószoba biztosítása
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek (számítógép terem, udvar), eszközeinek egyéni vagy csoportos használata (**digitális kompetencia**)

Fejlesztő programok

„Közös a világunk: nincs külön világ az épek és egy másik a fogyatékosokkal élők számára, egyetlen világ van, s valamennyiünknek abban kell élnünk, emberséges békességben.”

(A Közös a világunk jelszót a De juRe Alapítvány indította útjára 1996-ban.)

Fejlesztő program a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók speciális fejlesztéséhez

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

SNI tanuló az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

„a, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,

b, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd;”
(1993. évi LXXIX. sz. tv. 121.§ 29.)

A **sajátos nevelési igényű tanulók** iskolai nevelését és oktatását végző iskola helyi tantervét az iskolatípusra kiadott - választható - kerettantervek és a 2/2005. (III. 1.) OM rendelet 2. számú mellékletként kiadott **Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében** foglaltak figyelembevételével készíti el, illetve fogadja el.

Számukra a **Közoktatási törvény** (1993. évi LXXIX. sz. tv. 30.§) biztosítja a különleges gondoskodáshoz, a rehabilitációs célú foglalkozáshoz való jogot, mely a tanulót fogadó intézmény számára kötelezettséget jelent.

Helyzetkép

Intézményünkben a SNI tanulók közül a beszéd fogyatékos (SNI A) tanulók kifutó rendszerben külön osztályban tanulnak, saját programmal. Első, második, harmadik évfolyamon felmenő rendszerben integrált oktatásuk folyik.

Integráltan tanulnak a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető (SNI A)/vissza nem vezethető (SNI B) tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók.

A beszéd fogyatékos tanuló

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a

nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és -megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengességgel együttjáró részképesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszéd fogyatékos körébe sorolhatók.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig - minden változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs nehézségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszéd fogyatékos a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd belső akadályok jellegétől függ. (Irányelv 2/2005. OM rendelet)

Alapelvünk

A beszéd fogyatékos, mint sajátos nevelési igény a tanuló életkori sajátosságainak módosulásával, valamint a tanuláshoz szükséges képességek részleges kiesésével, fejletlenségével járhat együtt. Éppen ezért pedagógiai munkánk során a személyiségfejlesztést egységes, komplex feladatként kezeljük és a nevelés-oktatás egész folyamatában az egyéni gyermeki sajátosságokból, a beszéd fogyatékosból adódó előnytelen különbségek csökkentésére, habilitációjára/rehabilitációjára törekszünk.

Elveinket tükrözi, hogy a beszéd fogyatékos tanulók számára szükséges kompetenciákat, és az állapotuknak megfelelő műveltséget kínálunk a tanulóknak rejlő lehetőségek optimális kibontakoztatása és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedés érdekében.

A beszéd fogyatékosok képességfejlesztésének főbb elvei

- A tanulók fejlesztésekor törekedni kell a pszichológiai és a fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására.
- A fejlesztés tudatos és tervszerű, amelyben a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- A módszerek megválasztásakor, alkalmazásakor figyelembe kell venni az életkort, a pszichikai sajátosságokat, a beállítódást, az értelmi képességet, a beszéd fogyatékos fajtáját és súlyosságát.
- A beszéd fogyatékos tanuló fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepció fejlesztés, amely során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszéd mozgási észlelések egymást erősítve fejlődnek.
- A fejlesztés fontos elve a transzferhatások tudatos kihasználása, amely a hierarchikusan egymásra épülő részképességek egymásra hatását, erősítését jelenti.
- Fontos a mozgás és sporttevékenység fokozott igénybevétele a fejlesztésnél, hiszen a nagymozgás az alapja a finommotorikát igénylő beszéd fejlesztésnek, a mozgással egybekötött verbalizálásnak, a fogalmi gondolkodás erősítésének, a téri-idői tájékozódásnak, a szerialitásnak, a ritmusnak és az izmok akaratlagos irányításának.
- A beszéd fogyatékos tanulók oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- A fejlesztés nem nélkülözheti a szülő támogató együttműködését.

- A fejlesztésnek motiválnia kell a tanulót a beszédproblémája leküzdésére, ugyanakkor fel kell készítenie a reális önismeretre, a kudarcok kezelésére, az esetlegesen maradandó tünetekkel (pl. dadogás) való együttélésre, a reális pályaválasztásra.

Feladataink

- az egyéni fejlődési adottságokhoz, a beszédfigyelmesség típusához, súlyosságához igazított terápiás eljárások (habilitáció/rehabilitáció) alkalmazása a különböző pedagógiai színtereken,
- speciális tantervek, tankönyvek, tanulmányi segédletek alkalmazása,
- a tanítás-tanulás egész folyamatát átölelő differenciált tanulásszervezési formák, megoldások alkalmazása,
- az egyes tartalmak módosításának, elhagyásának, egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetősége,
- Differenciálni kell a kitűzött célokat az egyén adottságai és fejlődési üteme függvényében. Pl. a megkésett beszédfejlődésű tanulók olvasási, írási és szövegértési minőségben hátrébb vannak, mint a többségi tanulók. Adott idő alatt kevesebbet és mást olvassanak el, dolgozzanak fel, mint a többiek, vagy csoportban közösen oldják meg (1 olvas, 1 ír, 1 válaszol, 1 rajzol, 1 képeket azonosít hozzá).
- a nevelés-oktatás és fejlesztés hosszabb időkeretek közötti megvalósulásának lehetősége,
- a tanuló eseti, átmeneti vagy tartós mentesítése a követelmények teljesítése, illetve a minősítések alól, a szakértői bizottság szakvéleménye alapján,
- a pedagógusok, szülők és a gyermekek közösségének felkészítése a beszédfigyelmesség tanulók fogadására

Fejlesztés területei:

- Személyiségfejlesztés-kommunikáció
- Anyanyelvi fejlesztés
- Művészetek, testnevelés és sport

Tanulásszervezési formák

A frontális tanítási forma helyett csoport-, pár- vagy egyéni munkamódszer a megfelelő. Differenciált tanulásszervezéssel biztosítható a legjobban az egyéni fejlesztés. Ehhez elengedhetetlen, hogy a gyermekek megtanulják azokat a technikákat, amelyek az egyéni, a páros és a csoportos kooperatív (együttműködő) feladatvégzéshez szükségesek.

Az egyéni fejlesztést biztosító önálló feladatvégzés technikái:

- önellenőrzés,
- önértékelés,
- önálló, differenciált feladatválasztás,
- vita,
- meggyőzés,
- helyes érvelés,
- más vélemény elfogadása.

A tevékenység és a módszer az, ami egyénre szabott, differenciált. Így mindenki számára hatékony a tanulás.

A beszédfigyelmesség tanulók csoportokba rendezését a feladat jellege szerint lehet változtatni:

- azonos teljesítményű tanulók,

- eltérő teljesítményű tanulók (egyik jól számol, rajzol, a másik pont abban gyengébb, de jól olvas és ír vagy jól beszél),
- egymással jól dolgozni tudók (vezető típus – irányítható típus),
- önszerveződő csoport (szimpátia, közös élmény alapján),
- véletlenszerűen (pl. ülésrend szerint).

A tanulás ütemében lehet más-más időintervallumot megadni az eltérő feladatokra, vagy lehet nehézségi fokban eltérő feladatot adni.

A kötelező egészségügyi és pedagógiai re/habilitációs órák megszervezésének heti időkerete az évfolyamra meghatározott heti tanítási óra 40%-a.

Diszlexia, diszgráfia

Diszlexiás az, akinek az olvasás-írásban elért eredménye lényegesen elmaradnak a gyermek adottságai alapján elvárható szinttől, a tanításra és a begyakorlásra fordított idő alapján elvárhatótól. (Meixner Ildikó)

A diszlexiával együtt előforduló zavarok sokfélék lehetnek:

- észlelési zavarok
- motoros ügyetlenség
- iránytévesztés
- térbeli műveletek fejletlensége
- figyelem problémái
- emlékezet problémái

Diszgráfiásnak minősül egyrészt az olyan írászavar, amely az írás vizuomotoros jellemzőinek diszfunkciójában nyilvánul meg, másrészt ide sorolandók a fonológiai-nyelvi jellemzők zavarából származóan az írásban megjelenő hibatípusok is.

- finommotorika fejletlensége
- nagymozgások vezérlésének zavarai
- szenzomotoros koordináció zavara
- helyesírási problémák (szavak, mondatok tagolási, elválasztási, a szabályos-szabálytalan alakok helyes betűzési problémái)

Fejlesztés területei:

- a testséma biztonságának kialakítása
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- a vizuomotoros koordinációgyakorlása
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző-szótagoló, a homogén gátlás elveit figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész pályafutása alatt
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- grafomotoros készség
- beszédképesség

- figyelem

Diszkalkulia

Diszkalkuliának tekintjük azokat a matematikatanulási zavarokat, amelyek megfelelő intelligenciaszint mellett a matematika bármely témakörének tanulásakor rendszeresen ismétlődő eredménytelenségben, vagy tartósan alacsony szintű teljesítményben nyilvánul meg.

A számolási hibák formái:

1. percepció-észlelési
2. numerikus számfeldolgozási:
 - számjegy-és helyiértéki
 - matematikai törvények és szabályok ismeretének és/vagy alkalmazásának hibái
 - modilitásrendszerek közötti átviteli akadályozottság
 - speciális hibák
 - szöveges feladat megoldásának zavara
3. kivitelezési hibák

Fejlesztés területei:

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- a testséma kialakítása
- számemlékezet fejlesztése
- a téri relációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása
- a szerialitás erősítése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, a vizuális megerősítés
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása alkalmazása
- motiváció felkeltése

Kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Figyelemzavar

- Nem figyel a részletekre, az iskolai feladatokban figyelmetlenségre utaló hibákat vét
- Nehezebbre esik figyelmét fenntartani mind a feladatokban, mind a játékokban
- Gyakran nem követi az utasításokat, nem fejezi be az iskolai feladatokat
- Nehézségei vannak a feladatainak a megszervezésében
- Nem szereti, megkerüli, megtagadja azokat a feladatoknak az elvégzését, amelyek tartós szellemi erőfeszítést igényelnek (házi feladat, iskolai munka)
- Gyakran elveszti az iskolai munkához szükséges dolgokat
- Figyelme könnyen elterelődik

- Napi tevékenységében gyakran feledékeny
- Hiperaktivitás

- Matat kezével, lábával, fészkelődik az ülésen
- Gyakran felugrál a helyéről az iskolában
- Össze-vissza rohangál
- Nem tud csendesen játszani
- Állandó mozgásban van
- Sokat beszél

Impulzivitás

- Előbb válaszol, mint ahogy a kérdés elhangzott volna
- Nem bírja kivárni a sorát
- Félbeszakít másokat

Fejlesztés területei:

- az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében
- a tanuló viselkedésének megismerése siker vagy kudarc esetén – ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése
- másokkal való együttműködés elsajátítása
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel
- fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása
- szociális-emocionális képességfejlesztés (társas kompetencia)

Segítés módja

- Nyugodtan ki lehet engedni
- Sétálhat a folyosón
- El lehet küldeni őket valamilyen eszközért
- Lehet velük megállapodásokat kötni, hogy milyen plusz feladatot tudna csinálni
- Minden jó amivel matatni tud és nem zörgő (pl. gyurma)
- Pár szabály betartását kérni, naponta visszakérdezni
- Pozitív dolgokért dicsérni
- „Lazító” kuckó kialakítása
- Lehet a pedagógus dühös a gyerekre, de csak ha lehiggadt, akkor beszélje meg a gyerekekkel a problémát
- Miután rászól a gyerekekre, hogy hagyjon abba valamit, utána azt is mondja meg mit csináljon helyette
- Jóvátételi rendszert lehet kidolgozni

A kötelező egészségügyi és pedagógiai re/habilitációs órák megszervezésének heti időkerete az évfolyamra meghatározott heti tanítási óra 15%-a.

Feladatok az SNI tanulókkal kapcsolatban

Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. Ez mindig team munkában történik. Az integrált nevelés csak a különböző szakemberek tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes.

(gyógypedagógusok, a többségi intézmény pedagógusai, pszichológusok, gyógytestnevelők, gyógypedagógiai asszisztensek)

Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása is közösen készül. A megvalósításban mindenki a maga kompetenciája szerint vesz részt. A rehabilitációs óra megtartása gyógypedagógusi kompetencia.

Az egyéni fejlődési lap vezetése kötelező.

A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

A rehabilitációs órák számát általában a szakértői vélemény írja elő. Ennek a hiányában a Ktv. 52.§ (6) – ban előírt óraszám az iránymutató (adott évfolyamra kötelezően előírt óraszám alapján)

Kapcsolattartás a Beszédvizsgáló Országos Szakértő és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központjával, a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központtal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Feltételek

Személyi feltételek:

A személyi feltételeket a Terézvárosi Nevelési Tanácsadó és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat utazó szakemberhálózat keretén belül biztosítja.

- pszichológus
- fejlesztő pedagógus
- gyógypedagógus (logopédus, pszichopedagógus)
- integráló, többségi pedagógus
- orvos, neurológus
- gyógytestnevelő
- szociálpedagógus
- gyógypedagógiai asszisztensek

Tárgyi feltételek

- fejlesztő szobák, megfelelő bútorzattal
- fejlesztő és terápiás eszközök
- fejlesztő játékok
- fénymásoló
- lamináló gép
- számítógép, számítógépes programok
- szakkönyvek, szakfolyóiratok

Az SNI tanulók sikeres integrációjához elengedhetetlen az oktatás-nevelés minden területét átfogó **differenciálás**.

Differenciálás megjelenik:

1. Segítségadás módjában, idejében, az alkalmazott módszerekben, közvetítési módban
2. Tananyag tartalmában
3. Óraszervezésben
4. Tanítási-tanulási ütemben
5. Célokban
6. Számonkérés, értékelés módjában, típusában

Integráció-inklúzió

Az integráció-együttnevelés- során a hangsúly az együttes tevékenyedésen, a közös játékon, a közös tanuláson és a kölcsönös kommunikáción van.

Célunk az **inkluzív iskola**, mely minden gyermek felé befogadó, és ennek a szemléletnek a következménye az együttnevelés.

- Változatos módszerek és óravezetés
- Differenciáló, önértékelésre is alapozó pedagógia
- Gondok esetén a pedagógusnak kell változtatni
- A gyógypedagógus partner a megoldásban
- Szemléletváltás a teljes tantestületben
- Tanítási stílus az együttműködő tanulás, csoport- és pármunka

A differenciálás az a folyamat, mely során a pedagógus-függetlenül attól, hogy van-e az osztályában sajátos nevelési igényű tanuló, vagy nincs- a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítja.

**„Mondd el és elfelejtem.
Mutasd meg és megjegyzem.
Engedd, hogy csináljam és megértem.”
(Kung Fu-Ce)**

Fejlesztő program a beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTM) zavart mutató tanulók fejlesztéséhez

A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavart a nevelési tanácsadó állapítja meg. Szakvéleményében megjelöli a fejlesztendő területeket is.

A fejlesztés célja

A BTM zavart mutató tanulók fejlesztésének célja, hogy a tanulók képessé váljanak az általános iskolai követelmények elsajátítására a nevelés-oktatás terén. A fejlesztés kiterjed a tanuló egész személyiségére. Figyelembe veszi a tanuló egyéni jellemzőit, készségeit, képességeit.

A zavart a különböző részképességek elmaradása, fejletlensége okozza. A fejlesztés az alapképességek mentén történik, lehetővé téve az olvasás, írás, számolás készség szintű elsajátítását.

Az alapidokumentumokban megfogalmazott fejlesztési feladatok a BTM zavart mutató tanulóira is érvényesek.

A fejlesztő tevékenység területei

Testsémafejlesztés, téri-, időbeli tájékozódás fejlesztése

- térészlelés
- oldaliség(bal-jobb)
- irányok
- tájékozódás saját testen, térben, síkban
- relációs szókinccs

Mozgásfejlesztés

Nagymozgások: természetes mozgások (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás)

Finommozgások: szem-kéz koordináció, szemmozgások (fixálás-követés), kéz-ujjak (helyes ceruzafogás)

Percepció fejlesztése

- vizuális
- auditív
- taktilis

Emlékezet fejlesztése

- rövid távú. hosszú távú

- vizuális, auditív

Figyelem fejlesztése

- terjedelme
- koncentráció

Gondolkodás fejlesztése

- ok-okozati összefüggések felismerése
- problémamegoldó gondolkodás

Beszédfejlesztés

- beszédszervek mozgásának tudatosítása
- szókincsbővítés

Énkép, önismeret fejlesztése, önbizalom növelése

Alapelvek a fejlesztő munkában

- A tanuló egyéni fejlettségéhez, sajátosságaihoz való alkalmazkodás
- Fokozatosság
- Szemléletesség, cselekedtetés
- Változatos tevékenységformák
- Elfogadó légkör
- Játékba ágyazott fejlesztés
- Komplexitás
- Rendszeresség
- Differenciálás

Általános feladatok

A tanév első hónapja a megfigyelések, vizsgálatok, csoportalakítások, órarend kialakításának ideje. Ez mindig team-munkában történik. A team tagjai a fejlesztő pedagógusok, a logopédusok, a pszichológusok kibővítve a pedagógusokkal.

A munkamegosztást a szakmai kompetenciák határozzák meg. A nevelési tanácsadó szakvéleményét közösen beszéljük meg. A fejlesztéshez ez adja az alapot. Ezt egészíti ki az iskolában történő megfigyelés, vizsgálati eredmény.

A fejlesztést mindenki a maga területén valósítja meg. Mindenkinek megvan a saját feladatköre a tevékenységben, melyet a team jelöl ki és koordinál.

A foglalkozások minimuma heti 2x1 tanóra, szükség esetén emelhető. A foglalkozások minden évfolyamon szerveződnek. A csoportlétszámok az öt főt nem haladhatják meg, de egyéni fejlesztés is szervezhető. A csoportkialakításban a fő szempont az azonos, vagy hasonló probléma.

Foglalkozásokon **képességfejlesztés** történik, amely mindig adott ismeretekkel történik. Ez nem jelenti az adott osztályfoknak megfelelő tananyagot, hanem a meglévő ismeretekről való továbblépést.

Kapcsolattartás a nevelési tanácsadóval.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységi formák:

1. Fontos szerepet szánunk a megelőzésnek, melynek alapja a megfelelő iskolai légkör (szeretetteljes, vidám, elfogadó). Törekedni kell a nyugodt, kiegyensúlyozott, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartásra.
2. Pozitív tulajdonságok, képességek felkutatása, továbbfejlesztése, ezek elismerése. A biztatás legyen viselkedésünk alapelve.
3. Közös, kedvelt tevékenységek szervezése. Az öröm, a játék fontosságának kiemelése. Tanórán kívüli foglalkozások: sportverseny, diákkörök, diáknap, jeles nap.
4. A tanulók sikerélményhez juttatása.
5. A másság elfogadása, a problémákkal való bánás megtanulása.
6. A demokratikus fegyelmezés megtanulása. A pedagógiai munkakultúra folyamatos önértékeléssel, szüntelen megoldáskereséssel célirányosan fejleszhető.
7. Felzárkóztató iskolai tevékenység a gondozás területén a rászoruló tanulók részére (kis létszámú osztály).
8. A bukás miatt többször közösséget váltó, iskolai kötődéssel nem rendelkező gyerekekre külön odafigyelés, egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés, fejlesztési terv alapján, differenciálás alkalmazása.
9. Meg kell tanítanunk a gyerekeket arra, hogy célirányosan tervezzenek, szervezzenek, szabályokat alkossanak, elfogadjanak és betartsanak. A logikus következmények megértése segítségükre lehet különleges viselkedésmódok korrigálásában.
10. A tanulóiban levő feszültség oldása drámapedagógiai módszerekkel. Az önérvényesítés lényegének megtanítása, hogy saját szükségleteinket és vágyainkat ki tudjuk elégíteni anélkül, hogy ezzel másoknak ártanánk.
11. A magatartás szempontjából problémás tanulókat egymástól távol ültetjük.

Feltételek

Személyi feltételek:

A személyi feltételeket a Terézvárosi nevelési tanácsadó és Egységes Pedagógiai szakszolgálat utazó szakemberhálózat keretén belül biztosítja

- fejlesztő pedagógusok
- pszichológusok
- logopédusok
- szociálpedagógus
- gyermekvédelmi felelős
- pedagógiai asszisztensek

Tárgyi feltételek

- fejlesztő, logopédiai, pszichológusi szobák, megfelelő berendezéssel
- fejlesztő eszközök (vásárolt és saját készítésűek)
- számítógépek, programok
- szak-, és segédkönyvek

Értékelés

Az értékelés folyamatos a foglalkozások során. Mindig az adott tevékenységre, eredményre vonatkozik. A saját fejlődést mutatja. Mindig pozitív, segítő, nem minősít.

Ajánlás a pedagógusok számára a BTM tanulók megsegítésére

- Egyéni elbírálás (önmagához mért teljesítmény alapján)
- Gyakoribb ellenőrzésre szorul (pl. felírta-e a házi feladatot)
- Szóbeli magyarázat kiegészítése írott szöveg feldolgozásával
- Tananyag nyomtatott vázlatának biztosítása
- Segédeszközök használatának megengedése (számológép, szorzótábla, ábécé)
- Szóbeli vagy írásbeli számonkérés elsőbbsége adott tanulóra vonatkozva
- Szükség esetén a feladat felolvasása
- Számítógép használatának engedélyezése egyes feladatok megoldásában (**digitális kompetencia**)
- Differenciált órászervezés
- Elfogadás, empátia (**szociális kompetencia**)

A beilleszkedési, magatartási zavarral kapcsolatos tevékenységünk eredményességét jelzi:

1. Ha az érintett tanuló:
 - huzamosabb ideig súlyosabb konfliktusok nélkül tanul a közösségben,
 - többnyire elfogadja és betartja a szabályokat
 - együttműködik tanáraival, társaival.
2. Az osztályközösség elfogadja a másságot, befolyásolja és segíti a problémás tanulót.
3. Ha a kiváltó okot az iskolai közösség szolgáltatta, az ok feltárásával és megszüntetésével orvosolt a probléma.
4. Ha iskolánk nevelőközösségének az a többségi véleménye, hogy gyermekeink magatartása, viselkedése összességében javult. (Pl.: türelem, tolerancia, udvariasság stb. figyelhető meg => kevesebb a durvaság, a verekedés, a trágár beszéd.)

A tehetség- és képességkibontakoztatását segítő tevékenységek

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A társadalmi, gazdasági változások, a szülői nevelőmunka hiánya vagy gyenge határfoka miatt tanulóink olyan nagyfokú teljesítménybeli különbségeket árulnak el, melyek megkérdőjelezik az osztálykeretben folyó munka hatékonyságát. Az otthoni szociális háttérben jelentkező különbségek a tanulók képzettségében mutatkozó differenciálódás mértékét növelik. A tanulók képességében, akarati tényezőiben, motiváltságában, érdeklődési körében, stb., olyan nagy eltérések vannak, amelyek szintén gátló tényezői a teljes osztálykeretben folyó tanításnak.

A hátrányok csökkentése érdekében dolgoztuk ki iskolánk nem szakrendszerű tanításának programját, valamint a képességek kibontakoztatása érdekében működik évek óta csoportbontásban a matematika és angol nyelv oktatása. **(matematikai kompetencia és idegennyelvi kommunikáció)**

A nem szakrendszerű oktatás

A jogszabályi háttérrel a közoktatásról szóló törvény 1993. LXXIX törvény 2006. évi LXXI. módosítása adja, mely kötelezően előírja a nem szakrendszerű oktatási formát a nevelőtestületek által meghatározott módon. A közoktatási törvény 128.§ (19) lehetőséget biztosít arra, hogy 2008/2009 – 2010/2011. tanévekben az ötödik-hatodik évfolyamon a nem szakrendszerű oktatás oly módon is megszervezhető, hogy az e célra felhasznált idő csak az összes kötelező óra 20%-át éri el. Így iskolánk is él ezzel a lehetőséggel.

I. Célok:

1. Az iskolai **alapozó funkciók hatékonyságának növelése**
2. Az alapkészségek megerősítése, pótlása
3. **Esélyegyenlőség biztosítása** tanulási, szociális problémával küzdő tanulóknak
4. Az eltérő tanulói fejlettségi szint kezelése
5. A helyi tantervben elvárt teljesítménytől elmaradók **felzárkóztatása**, a „lemorzsolódás megakadályozása, minimálisra csökkentése
6. Olyan készség- és képességfejlesztés, mely az **élethosszig tartó sikeres tanulás** feltétele lehet

II. Feladatok:

1. Az alapozás folytatása
2. A felzárkóztatás és a fejlesztés

III. Kiemelten fontos fejlesztési feladatok:

1. Az **önálló tanulás**, a jegyzetelési technikák tanítása
2. Az információszerzés- és feldolgozás képességének fejlesztése
3. A **kommunikációs képességek erősítése**
4. A térbeli, időbeli, mennyiségbeli viszonyokban való pontosabb tájékozódás kialakítása
5. A **problémamegoldó gondolkodás fejlesztése**
6. A **szociális kompetencia fejlesztése**

IV. A fejlesztési területek kijelölése:

1. Kommunikáció / szövegértés, szövegalkotás
2. Matematikai kompetenciák

3. Szociális kompetencia
4. Hatékony, önálló tanulás
5. Digitális kompetencia

V. A résztvevők köre:

1. Az általános tantervű osztályokban a 4. évfolyam végén illetve 5. évfolyam elején mérések alapján az alapozásra, felzárkóztatásra szoruló tanulók
2. Logopédiai tantervű osztályokban minden tanuló

Az órafelosztást, valamint a további részletezést lásd a helyi tantervben.

Tehetséggondozás területei

- Figyelembe véve azt a tényt, hogy iskolánkban a tanulási zavarral küzdő gyermekek száma igen jelentős, kiemelten fontos, hogy ezeknek a tanulóknak a készségtárgyak területén esetleg kibontakoztatható tehetségét felismerjük, ápoljuk és elismerjük, tudatosítva ezzel **a bennük rejlő értékeket, melyek megerősítésével növelhetjük önbecsülésüket.**
- Az általános tantervű osztályban is célunk a tehetség felismerése, kibontakoztatása, fejlesztése. A jelentkezők számától és aktuális tudásszintjétől függően szervezzük ebben a képzésben tanuló gyerekek számára a fakultatív órákat, szakköröket.
- Már első osztálytól a művészeti orientációt választóknak a rajz és vizuális kultúra, a zene, a dráma és a tánc tevékenységét ajánljuk – MUS-E – program. **(Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség)**
- A tehetséges (ígéretes) gyermekeket minden tantárgyból rendszeresen felkészítjük tanulmányi versenyekre.
- Emelt szintre felkészítő, illetve emelt szintű oktatást biztosító tantárgyaink (matematika. angol) legjelentősebb versenyei:

MATEMATIKA:

Alsó tagozat: Zrínyi Ilona matematika verseny fordulói
 Kerületi matematika versenyek
 Budapesti matematika versenyek
 Levelező matematika versenyek – önálló jelentkezés alapján

Felső tagozat: Zrínyi Ilona matematika verseny fordulói
 Varga Tamás matematika verseny fordulói
 Kerületi matematika versenyek
 Budapesti matematika versenyek
 Levelező matematika versenyek – önálló jelentkezés alapján

ANGOL NYELV:

Alsó tagozat: Levelező angol nyelvi versenyek – önálló jelentkezés alapján
 Felső tagozat: Levelező angol nyelvi versenyek – önálló jelentkezés alapján
 Kerületi angol nyelvi versenyek
 Jane Haining Országos Angol Nyelvi Emlékverseny

A tehetséggondozás lehetőségei:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- **Emelt szintre felkészítő és emelt szintű oktatás** biztosítása matematika tantárgyból
- **Haladó szintre felkészítő és haladó szintű oktatás** biztosítása angol nyelvből
- A tehetséggondozó foglalkozások.
- Az iskolai sportkör, kötélugró csoport.
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.).
- A szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, a gyermekeknek lehetőségük van az elmélyültebb kutatómunkákra, valamint a kollégáknak is sok feladatgyűjtemény, kiegészítő anyag áll rendelkezésére.
- A **pályaorientáció** során segítünk a megfelelő középiskola kiválasztásában, felkészítjük tanítványainkat a felvételi vizsgára.
- Bemutatkozási, fellépési lehetőségeket biztosítunk a speciális tehetséggel bíró gyerekeknek.
- Országos szinten is működnek tehetséggondozó központok. Pl.: Tehetséggondozó Társaság (1989 óta), Tehetséggondozó Központ – FPI (1994 óta). Kiemelkedően tehetséges diákjainkat ezekhez a szervezetekhez irányítjuk.

Emelt / Haladó szintre felkészítő csoportba és emelt / haladó szintre kerülés feltételei, eljárásrendje:

A kerettanterv előírásait figyelembe véve iskolánkban matematikából a 3-4. évfolyamon emelt szintre felkészítő csoport, 5. évfolyamtól haladó szintű oktatás indul, angol nyelv tantárgyból 3. osztálytól haladó szintre felkészítő csoport működik.

A differenciálás lényege:

- Minden törzsanyagot tanítunk, csak az anyag mélysége, az elsajátítás minősége különbözik.
- Az általános tantervű csoportban megállunk az egyszerű alkalmazás szintjén.
- **Emelt / Haladó szintre felkészítő csoport és emelt / haladó szintű csoportban az alkotó alkalmazást kívánjuk meg a tanulók életkorának és képességeinek megfelelő szinten.**
- Pedagógusaink legfontosabb feladata az, hogy a tanulókat képességeikhez mérten a lehető legmagasabb szintre juttassák el, függetlenül attól, hogy milyen csoportba kerültek.

Az emelt / haladó szintre felkészítő csoportba kerülés feltételei:

1. Matematika - alsó tagozat

A csoportba diagnosztizáló felmérést követően kerülnek be tanulóink. A diagnosztizáló felmérés: egy 8-10 feladatból álló írásbeli munka a közös, kötelező tananyagból, amit 2. osztály év végére kell a diákoknak elsajátítani (a tantervi optimum figyelembevételével).

4. osztályban több olyan felmérést íratunk, amelyekben az alábbi területeket tudjuk feltérképezni:

- számfogalom, műveletfogalom, műveleti tulajdonságok
- mértékváltás, mértékegységek
- szövegértelmezés, szövegelemzés
- egyszerű következtetési sémák
- elemi térszemlélet
- manipulatív tevékenységre való képesség
- szaknyelv pontos használata (a tanulók szintjének megfelelően)
- szóbeli és írásbeli számolási rutinok

A csoportba kerülés eredményét az osztályfőnök közli a szülővel. A mérés eredménye mellett a szülő írásbeli és a gyermek együttes beleegyezése szükséges a tehetséggondozás megkezdéséhez (lásd: szülő, tanuló pedagógus és tantárgy választási joga).

A csoportváltás lehetőségei, átjárhatóság

A 3-4. osztály tehetséggondozó csoportjának minden tagját folyamatosan értékeljük. A gyermek egyéni fejlődési ütemét maximálisan figyelembe véve, az esetleges lemaradás-, vagy annak fennálló veszélye esetén a szülő beleegyezésével visszakerülhet az általános tantervű csoportba, vagy a szülő kérése alapján. A tanuló pozitív irányban történő fejlődése esetén, a tanulóval és szülőjével összhangban is biztosítjuk az átjárhatóságot az emelt szintre felkészítő csoportba.

2. Angol nyelv - alsó tagozat

Második évfolyam végén a tanulók magyar nyelvből írásbeli felmérést írnak. Amennyiben a tanuló teljesítménye eléri a 60 %-ot a szaktanár és az osztálytanítók véleménye alapján az érdeklődő tanulók a haladó szintre felkészítő csoportba kerülhetnek.

A csoportban maradáshoz szükséges, hogy a tanuló 4. év végi érdemjegye legalább közepes legyen.

Az általános tantervű csoportban kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók lehetőséget kapnak, hogy különbözeti vizsga letétele után a haladó szintre felkészítő csoportba kerülhessenek.

A csoportok kialakításáról az iskola igazgatója dönt a szülői-tanulói kérések, a megírt felmérő, a szaktanárok és az osztályfőnökök javaslata alapján.

A csoportváltás lehetőségei, átjárhatóság

A haladó szintre felkészítő csoport megváltoztatására csak tanév végén, illetve nagyon indokolt esetben félévkor van lehetőség. A csoportváltás engedélyezése az iskolaigazgató jogköre, döntésénél figyelembe veszi a tanuló elért eredményeit, a szülő írásbeli nyilatkozatát, a szaktanárok és az osztályfőnök javaslatát.

3. Angol nyelv - felső tagozat

Negyedik évfolyam végén a tanulók az osztály létszámától függően alap, illetve haladó szintű angol nyelvi csoportokba kerülhetnek.

Májusban a tanulók szintfelmérő tesztet írnak, amely:

szókincset,

hallás illetve olvasás utáni szövegértést mér.

Ha a tanuló eredménye eléri a 60 %-ot, a szaktanárok, és az osztálytanítók javaslatot tesznek a szülőknek arra, hogy gyermekük az angol nyelvet magasabb szinten tanulja a következő tanévtől. Amennyiben ezzel a lehetőséggel a szülő-diák élni kíván, arról a szülő írásbeli nyilatkozatot tesz, gyakorolja tantárgyválasztási jogát. Mindezek figyelembe vételével a csoportok összeállításáról az iskola igazgatója dönt.

Az alap szintű csoportban kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók lehetőséget kapnak, hogy különböző vizsga letétele után a haladó szintű csoportba kerülhessenek.

A csoport megváltoztatására csak 5. és 6. tanév végén van lehetőség. A csoportváltás engedélyezése az iskolaigazgató jogköre, döntésénél figyelembe veszi a tanuló elért eredményeit, a szülő írásbeli nyilatkozatát, a szaktanárok és az osztályfőnök javaslatát.

Az emelt szintű csoportba kerülés feltételei

Matematika - felső tagozat

A fentiekben leírtak alapján (lásd: 4. osztály felmérései).

A dolgozatot az alsós és a felsős tanítók és tanárok állítják össze a fenti kritériumok alapján, és közösen értékelik.

A csoportba sorolásnál figyelembe vesszük a gyermek addigi munkáját, és az alsós tanító javaslata alapján döntünk az emelt szintű csoportba kerülésről a szülő egyetértésével.

A csoportváltás lehetőségei, átjárhatóság

1. Iskolán belüli emelt szintű csoportváltás:

Az alaptantervre épülő emelt / haladó szintű tanterv és annak követelményrendszere alapján írásban és szóban beszámol a tanuló a tudásáról. Ha az ott leírt követelményeknek eleget tesz, szaktanári javaslatra az emelt / haladó szintű csoportban folytathatja tanulmányait, amennyiben a csoport létszáma ezt lehetővé teszi.

2. Más iskolából érkező diák csoportba kerülésének feltétele:

Írásbeli dolgozatot a törzsanyagból, majd képességvizsgáló felmérést ír, amelyet a nyelvi munkaközösség állít össze. A dolgozatok alapján a munkaközösség javaslatot tesz a szülőknek.

3. Kikerülés feltétele:

Ha az emelt / haladó szintű továbbhaladás feltételeinek nagyon gyengén felel meg a tanuló (témazáró dolgozatok, felmérők, számonkérés gyenge eredménye, felszerelés és házi feladat hiánya), javaslatot teszünk az emelt / haladó szintűről való áthelyezésre. A javaslatot a szaktanár szóban, majd írásban teszi, melyet amennyiben a szülő írásban elfogad, akkor a gyermek következő tanévtől az alapszintű tanulócsoporthoz folytatja tanulmányait. (ugyanazt a lehetőséget biztosítjuk a tanuló pozitív irányban történő változása esetén is) Hetedik évfolyam végén már nincs lehetőség a csoportváltásra.

	Emelt / Haladó szintre felkészítő oktatás	Emelt / haladó szintű oktatás
Évfolyam	a) 3-4. osztály b) 5-8. osztály	5-8. osztály
Tantárgy	a) - matematika - angol b) - angol	- matematika
Jelentkezési feltétel	- felmérés eredménye - szaktanár javaslata - szülő írásban igényli - osztálytanító javaslata	- felmérés eredménye - szaktanár javaslata - szülő írásban igényli
Felmérés ideje	2. osztályban májusban 4. osztályban májusban	4. osztályban májusban
Jelentkezés határideje	május 20. (törvényi előírás)	május 20. (törvényi előírás)
Átjárhatóság	- 3. osztályban félévkor vagy év végén - 5-6. osztály év végén - 7. osztály év végén csoportváltásra nincs lehetőség	- 5-6. osztály év végén - 7. osztály év végén csoportváltásra nincs lehetőség
Csoportváltást kezdeményezi	- szülő - szaktanár	- szülő - szaktanár
Különbözeti vizsga	a választandó csoport tantárgyából írásbeli és szóbeli vizsga	matematikából írásbeli és szóbeli vizsga
Csoportváltásról dönt	a szülő írásbeli kérelmére - munkaközösség - igazgató	a szülő írásbeli kérelmére - munkaközösség - igazgató

Gyermek-, és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi tevékenység

Tekintettel iskolánk vonzáskörzetéhez tartozó tanulói összetételre hosszú távú oktató-nevelő programunk egyik kiemelkedő célkitűzése: hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség

- korai felismerése,
- lehetőségeink szerinti megelőzése,
- a veszélyeztetettségéből adódó hátrányok lehetőség szerinti csökkentése,
- a veszélyeztetett tanulók helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése.

Az iskola, mint gyermekvédelmi jelzőrendszer:

- a legfontosabb társadalmi intézmény, ahol a gyerekek a nap jelentős részét töltik, magatartásuk, viselkedésük naponta figyelemmel kísérhető.
- az iskolában minden gyermekről többoldalú információhoz lehet jutni
- a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekek kiszűrhetőek a tünetek alapján (tudásbeli hiányok, nem megfelelő viselkedés, elhanyagoltság, ruházat és higiénia stb.)

Feladataink a gyermekvédelmi munkában

Az oktatási-nevelési intézmények feladata, hogy felismerjék a problémát, keressék az okokat, segítséget nyújtsanak, illetve jelezzenek az illetékes szakembereknek

Feladataink:

- Tanulóink egészséges, biztonságos és kulturált életvitelének figyelemmel kísérése.
- Iskolánk minden tagjának és közösségének alapvető feladata a nyugodt, kiegyensúlyozott, a másságot is elfogadó légkör biztosítása. **(szociális kompetencia)**
- **A családdal való jó kapcsolat és együttműködési készség kialakítása.**
- A veszélyhelyzetek időbeni feltárása.
- Együttműködés az óvónőkkel, védőnőkkel, a potenciálisan veszélyeztetett tanulók felmérése, gondozása terén.
- A veszélyeztetett tanulók beilleszkedésének fokozott figyelemmel kísérése.
- Meglévő problémák esetén a gyermek számára legkedvezőbb megoldások keresése, biztosítása.
- A döntéshozatalokban a szülő, gondviselő bevonásával való együttműködés.
- Indokolt esetben külső intézmények, szakemberek, hatóságok bevonása.
- Pályázatok készítése az önhibájukon kívül elszegényedett családok gyermekeinek, illetve a veszélyeztetett tanulók segítésére, kulturális és üdülési lehetőségek biztosítására.
- **Krízishelyzetekben gyors segítségnyújtás.**
- A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése érdekében, a hátrányos helyzet időbeni felismerése.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felmérése, a szülővel és a gyermekvédelmi szervekkel való szoros együttműködés **(esélyegyenlőségük biztosítása)**

- A gyermek személyiségfejlődésének és szocializációjának segítése.
- Az osztályfőnökök gyermekvédelmi munkájának támogatása, tanácsadás.

A gyerekeknek a pedagógus és a gyermekvédelmi felelős közvetlen kapcsolatot jelent, így problémájának megértésében, megoldásában folyamatos támaszra számíthat.

Különbséget kell tenni a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekekkel kapcsolatos teendők, illetve az intézmény valamennyi gyermekére vonatkozó feladatok között:

Hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

- a hátrányos helyzetű tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével
- a hátrányos helyzet típusának mérlegelése, ez alapján a további teendőkre javaslattevés
- a tanuló és környezete sokrétű megismerése: képességei, személyisége, családi háttere, tanulmányi előmenetele, közösségben elfoglalt helye, stb.
- a hátrányos helyzetű gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, és adott helyzetben javaslattevés a változtatásokra (pl.: fejlesztő csoport kialakítása, külső szakember bevonása, stb.)
- hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása (táborok, művelődési házak, stb.)
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyermek és környezetének fokozott figyelemmel kísérése
- tanácsadás tanulóknak, pedagógusoknak, igény szerint a szülőknek

Az IPR-be bevont tanulók esetében fontos szerepe van az osztályfőnöknek, aki folyamatosan kapcsolatot tart a tanulókkal, szülőkkel, a gyermekvédelemért felelős személyekkel, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival.

Veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

- a veszélyeztetett tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével, nyilvántartásba vétel, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, ez alapján a további teendőkre javaslattevés, egyeztetés a Gyermekjóléti Szolgálattal
- a tanuló és környezete sokrétű megismerése: képességei, személyisége, családi háttere, tanulmányi előmenetele, közösségben elfoglalt helye, stb.
- pedagógiai szakvélemények készítése (gyermekvédelmi szervek részére)
- a veszélyeztetett gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése és adott esetben javaslattevés a változtatásra (fejlesztő csoport, külső szakember bevonása)
- hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása
- tanácsadás tanulóknak, pedagógusoknak, igény szerint a szülőknek
- eset-megbeszéléseken való részvétel
- szociális ellátások számbavétele (a Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Szolgálat és Önkormányzat segítségével)

Az intézmény valamennyi gyermekére vonatkozó feladataink:

- a pedagógiai munkával járó általános prevenciók tevékenységei, az iskolát körülvevő szociális társadalmi környezet figyelembevételével

- a diákönkormányzattal való kapcsolattartás
- rendszeres orvosi ellenőrzés
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése, megismertetése a tanulókkal, szülőkkel
(pl.: DADA-program)
- a tanulók számára hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása, amelyek önköltségesek (táborok, művelődési házak)
- minden esetben a gyermekek érdekeinek képviselője

Alkalmazott módszerek:

- megfigyelés, beszélgetés, családlátogatás, előadások, fórumok, szóróanyagok, tanácsadás, konfliktuskezelés
- felzárkóztatás és tehetséggondozás (képesség szerinti sávok bontás, megfelelő fejlődést biztosító tanmenetek, szakkörök, korrepetálások, könyvtárhasználat)
- indulási hátrányok csökkentése (egyéni foglalkozások, korrepetálások, differenciált foglalkozás, személyiségfejlesztő tréningek, szabadidős programok biztosítása, tájékoztatás, tanácsadás szülőknek)
- vizsgára való felkészítés (segítség nyújtása a témakörök kidolgozásában, konzultáció, külső intézmény szolgáltatásainak igénybevétele)
- pályaválasztás (pályaismeret és társadalmi lehetőségek közötti eligazodás segítése, érdeklődés, önismeret, személyiségfejlesztés)
- egészségvédő programok (információ, önismeret, döntéshozatal, stressz-kezelés, egészséges életmód, életvezetés)
- napközi és tanulószoba (tanulmányi munka segítése, fokozott differenciálás a lassan haladó tanulók számára, tanulási tempó fokozása, tanulási készségek kialakítása, tanulási technikák megismertetése, egészséges napirend, tartalmas élményt nyújtó programok)
- szülőkkel való együttműködés (fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet, nyílt napok, bemutatóórák, tanácsadás, tájékoztatás ellenőrző könyv, levél és telefon útján),
- hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókkal való speciális foglalkozás, segítségadás
- a probléma továbbítása és kapcsolattartás: szociális ellátórendszerrel, pedagógiai szakszolgálatokkal, gyermekvédelmi és egészségügyi szervekkel.

Együttműködés

A gyermekek érdekeinek védelmében együttműködünk az alábbi intézményekkel:

- Szülői munkaközösségek
- Diákönkormányzat
- Iskolai- és kerületi gyermekorvos, szakorvos, kórházak, szanatóriumok
Iskolai gyermekorvos: dr. Nagy Márta (1074 Bp. Csengery u. 25. Tel.: 320-84-03)
Terézvárosi Egészségügyi Szolg. Gyermektanácsadója (Bp. VI. ker. Izabella u. 42.)
Gyermek és ifj. fogászat (Bp. VI. ker. Teréz krt. 27. Tel.: 312-56-53, 331-47-95)
- Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ (1115 Bp. Halmi u. 26. Tel.: 203-84-97)

- Pályaválasztási Tanácsadó (Bp. VIII. ker. Vas u. 8. Tel.: 317-23-33, 317-24-49)
- Nevelési Tanácsadó (1062 Bp. Bajza u. 46. Tel.: 302-66-92 www.tnt.fok.hu)
- Fővárosi Mentálhigiénés Központ (ÁNTSz központja Bp. XIII. ker. Váci út)
- Gyermekjóléti Szolgálat (1068 Bp. Király u. 82. Tel.: 344-60-60)
- Családsegítő Központ (Bp. VI. ker. Hegedű u. 7. Tel.: 322-06-23)
- Önkormányzat Gyámhivatala (1067 Bp. Eötvös u. 3. Tel.: 342-09-05)
- Önkormányzati Szociális Osztály (1067 Bp. Eötvös u. 3. Tel.: 342-09-05)
- Kisebbségi Önkormányzat (Bp. VI. ker. Szív u. 54. Tel.: 312-12-72)
- Kerületi Egyházközségek
- Rendőrség, Bíróság (1063 Bp. Szinyei Merse Pál u. 4. Tel.: 461-81-41
(Közbiztonság Kft. 1067 Bp. Eötvös u. 3. 1395 Bp. 62 Pf.:409/35)

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális hátrányok enyhítése

Mint az a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokból kitűnik, nagy figyelmet kell szentelnünk tanulóink szociális hátrányainak enyhítésére.

Programunk célja segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, nyomon követni az ismeretelsajátításukat, egyéni ütemű fejlődésüket. Az adott tanulók személyiségének, hátrányos helyzetének ismeretében minden évben meghatározzuk a hátrányok enyhítését segítő feladatokat.

A hátrányok enyhítését iskolánkban a következő tevékenységek szolgálják:

- Szoros **kapcsolatot** tartunk a helyi óvodai intézményekkel, Nevelési Tanácsadóval, és Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Fontosnak tartjuk a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatait; a családlátogatásokat; a **szülők** és a családok **nevelési gondjainak** **segítését**. Egyéni beszélgetések, szülői értekezletek, fogadóórák segítik a szülőket nevelési gondjaik megoldásában.
- Évente felmérjük, és figyelemmel kísérjük az **étkezési kedvezményeket**, tájékoztatjuk a lehetőségekről és segítjük a nyomtatványok kitöltésében.
- Az állami és önkormányzati **tankönyvtámogatás** alapján, a tankönyvcsomagok árának ismeretében az igazgató dönt a támogatások mértékéről, kikérve a nevelőtestület véleményét. Igyekszünk könyvtári példányokkal csökkenteni a családok kiadásait.
- Évente felmérjük a **halmozottan hátrányos tanulókat**, a szülőket tájékoztatjuk az elérhető kedvezményekről. Igyekszünk bevonni őket az IPR-be.
- Naponta alsó és felső tagozaton egyaránt „**póttízórait**” kapnak gyermekeink, melyet az étkeztető cég szállít, és a konyhai dolgozók készítik el tanulóink számára. Ebből minden éhes gyermek részesedik.
- Tanáraink állandóan figyelik és készítik a **pályázatokat**, melyekkel a táborozások, kirándulások, szabadidős tevékenységek anyagi fedezetét teremtik elő, illetve csökkentik. Az esetleges otthoni hátrányok kompenzálására gyakoribb színház- és múzeumlátogatásokat, az iskolai és a kerületi gyermekkönyvtár szolgáltatásainak igénybevételét is tervezzük.

- A **tanulási hátrányok leküzdéséért** lemaradó tanulóinknak felzárkóztató programokat, korrepetálásokat, nem szakrendszerű oktatás keretében képességeikhez igazodó fejlesztést, míg tehetségesebb diákjainknak tehetséggondozó programokat biztosítunk. A képességfejlesztő osztályokban **speciális tanítási-nevelési programot** létrehozva megteremtjük a lehetőséget hátrányos helyzetű tanítványaink számára is, hogy felzárkózzanak, megkapják azt, amit a családi környezet nem tud biztosítani számukra, felkészüljenek a szakirányú továbbtanulásra.
- Kallódó, csellengésre hajlamos gyermekeinket igyekszünk egész nap felügyelet alá vonni, ezért nekik különösen ajánljuk az alsó és felső tagozaton egyaránt működő **napközit**, ahol a felügyeleten túl a tanulásban adódó nehézségeiket is igyekszünk enyhíteni. Az 5-6. osztályok számára a napközit a szülői igények és a fenntartó engedélyével szervezzük meg. A napközi időszakában szervezett kulturális programok, kirándulások szintén hozzájárulnak a hátrányok enyhítéséhez. Felsőbb osztályokban **tanulószobai** foglalkozásokat tartunk, ahol megfelelő körülmények között, felügyelet mellett készülhetnek tanulóink.
- A képességfejlesztő osztályok eredményes munkájának alapfeltétele, hogy a gyerekek a tanórai kötelező foglalkozások keretében és a tanórán kívül egyaránt, folyamatos, egységes és tudatos fejlesztést kapjanak. Ennek érdekében javasoljuk, hogy az ezekbe az osztályokba járó tanulók a felső tagozaton is feltétlenül vegyék igénybe a napközis szolgáltatásokat és a tanulószobát.
- Azoknak a tanulóknak, akik nem mennek haza a szakórák és a délutáni foglalkozások között, a korrepetálások és szakkörök mellett vagy az **informatika** teremben, vagy a **könyvtárban (digitális kompetencia)** biztosítunk felkészülési lehetőséget, illetve az **udvaron** mozgási lehetőséget. (**egészségnevelés**)
- A nem megfelelő nyelvi szocializáció kompenzálására szolgál a hagyományos gyermekirodalom (elsősorban népmesék) megismertetése, dramatizálással, bábozással a nyelvi kultúra fejlesztése, az irodalom megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése. Szorgalmazzuk az iskolai könyvtár egyéni vagy csoportos használatát. (**anyanyelvi kommunikáció**)
- A drámapedagógia eszközeinek alkalmazása segít az **alapvető** viselkedési formák és **normák** elsajátításában is: társas érintkezés, viselkedés a felnőttekkel iskolai és iskolán kívüli viselkedési normák stb. Ezek gyakorlására nem csak tanórai szituációs játékok által kívánunk lehetőséget teremteni, hanem valódi helyzetekben is: vásárlás, közlekedés stb.
- Fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus szakemberek segítségével, már az alsó tagozat végére törekszünk tanítványainkat felzárkóztatni, a felső tagozaton pedig a rászorulóknak továbbra is biztosítani a speciális fejlesztő foglalkozásokat.
- Az **egészséges életmódra nevelés**, a szokások kialakítására részben a tanórákon (pl.: technika óra, főző tankönyh), részben a napköziben, illetve a tömegsport és iskolai sportköri foglalkozások keretében kerül sor.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a rendőrséggel, illetve Nevelési Tanácsadóval, Fővárosi Mentálhigiénés Központtal, és ezek útján évről-évre drog- és bűnmegelőzési előadásokat, beszélgetéseket szervezünk az osztályfőnöki órák keretében.

- Kapcsolatunk eleven a Pályaválasztási Tanácsadóval, valamint a Munkaügyi Központtal, így a 7-8. osztályosok részére szükség szerint tanácsadást kérünk a tanuló személyiségének, készségeinek és képességeinek legmegfelelőbb iskola és pályaválasztás érdekében.
- Az iskola szakmai kompetenciáját meghaladó esetekben élünk a **külső szakmai segítséggel.**
- **Az IPR alkalmazásával együttműködünk a civil szervezetekkel, Cigány Kisebbségi Önkormányzattal**

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő- oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség- és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatói intézmények működéséről szóló 11/1994. (IV.8.) MKM rendelet 7. számú melléklete tartalmazza.

A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, valamint a tanulói tevékenységet az osztálytermekben és a szaktantermekben a tárgyi eszközöknél felsoroltak, valamint a fenti rendelet mellékletében szereplő alapfelszerelések és eszközök szolgálják.

A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök (különbféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök) a „Funkcionális taneszközjegyzék” alapján tantárgyanként meghatározottak. A hiányzó eszközök beszerzésének ütemezésére az OKÉV-hez és a fenntartóhoz nyújtottunk be ütemezési tervet. (Taneszközlistát lásd: pedagógiai program 4. számú melléklet)

A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.

Az iskola oktató-nevelő munkája csak akkor lehet eredményes, ha figyelembe veszi a tanulói szülői érdekeket, igényeket. A nevelés, a gyermek személyiségének harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Nevelési alapelveink:

- szeretet
- kommunikáció
- bizalom
- elfogadás
- fegyelmezés

Cél: A szülők, tanulók, pedagógusok együttműködésében (az **IPR** működtetése során)

A tanulóra ható nevelő hatások erősítsék egymást, a tanárok erőfeszítése hatékony és hatásos legyen.

- A tanulócsoportra koncentrálnó tanári együttműködés lehetőségeinek feltárása, tervezése, kialakítása.
- Az osztályban tanítók lehetőségeinek kidolgozása a tapasztalatcserére, közös tervezésre, problémamegoldásra.
- Közös dolgozni a nevelés érdemi feladatain.
- Az adott gyermekről minél sokoldalúbb információ gyűjtése a gyermek egyéni fejlesztésének biztosítása érdekében.

Iskolánkban az alábbi együttműködési formák valósulnak meg:

Pedagógus-tanuló együttműködése

- Tanórák
- Tanórán kívüli foglalkozások: pl. szakkörök, korrepetálások
- Szabadidős tevékenységek: táborok, kirándulások
- Napközi, tanulószoba

Tanulók közötti együttműködés

- Tanórán- csoportmunka, tanulópárok, egymás segítése
- Tanórán kívül- kirándulások, táborok

Szülő-pedagógus együttműködése

- Szülői értekezletek- csoportos kapcsolattartási forma (évente 3 alkalommal, ill. szükség szerint)
- Fogadó órák- egyéni kapcsolattartási forma (évente 7 alkalommal, illetve szükség szerint)
- Pályaválasztási tanácsadás
- Családlátogatás szükség esetén
- Szülői klub
- Eseti megbeszélések
- Nyílt tanítási nap
- Írásbeli tájékoztatás a magatartási, tanulmányi előmenetelről, az iskolai eseményekről, programokról
- IPR programba bevont tanulók esetében egyéni fejlesztési napló vezetése, megbeszélés háromhavi rendszerességgel

Pedagógusok együttműködése

- Értekezletek- tantestületi, munkaközösségi, osztályszint
- Iskolai és iskolán kívüli programok
- Eseti konzultációk
- Esetmegbeszélő csoport

Pedagógusok és segítő személyek együttműködése

- Személyes konzultáció
- Esetmegbeszélő csoport
- Team megbeszélések

Tanulók- pedagógusok- szülők együttműködése

- Közös programok, rendezvények osztályszinten és iskolai szinten
- Családi sportnap

Együttműködésünk alapja minden esetben a gyermekek fejlődése, fejlesztése iránt érzett közös felelősség, a szülők és az iskola közti bizalom, összhang.

A sikeres együttműködéshez az iskola a fent leírt formák mindegyikét felajánlja és biztosítja a szülőknek, tanulóknak.

A szülői oldalról elvárjuk, hogy a szülők tegyenek eleget törvényben előírt kötelességeiknek, éljenek arra irányuló jogukkal, hogy megfelelő tájékoztatást kapjanak gyermekük testi-lelki-szellemi fejlődéséről, tanulmányi előmeneteléről.

Várjuk a szülők megjelenését a gyermeküket, illetve őket érintő kérdések megbeszélésekor. A gyermekkel kapcsolatos esetleges problémák megszüntetésének érdekében együttműködő magatartást kérünk.

Kíváncsiak vagyunk őszinte véleményükre, ezért rendszeresen mérjük a szülői elégedettséget (ez a minőségirányítási csoport munkája). Ilyenkor szívesen várjuk ötleteiket az iskola életével, munkájával kapcsolatban.

A **továbbfejlesztés lehetőségeként** el kell érniünk, hogy minél több szülő vegye igénybe az iskola által biztosított együttműködési formákat, értsék meg, hogy gyermekük nevelésében csak közösen érhetünk el megfelelő eredményeket. Meg kell ismerniük az iskola nevelési céljait, eszközeit és **a nevelési feladatok megvalósításában aktívan működjenek közre, és minél nagyobb számban vegyenek részt az iskola által felkínált programokon.**

Fontos szerepet szánunk iskolánkban az **esélyegyenlőség biztosításának**, így minden családnak igyekszünk személyre szabott segítséget nyújtani gyermeknevelési, életvezetési problémák esetén. Amennyiben a szülők igénylik, szakemberek (iskolapszichológus, szociálpedagógus, gyermekvédelmi felelős) segítségét is biztosítani tudjuk. 2009/2010. tanévben kapcsolódtunk az IPR programhoz.

A szülőkkel való együttműködés az IPR tükrében:

- **Írásbeli tájékoztató**
- 3 havonkénti esetmegbeszélések: szülő – tanuló – osztályfőnök

Tevékenység	Módszer	Kik csinálják	Mikor	Felelős
A belépő 1. évfolyamos tanulók szüleinek tájékoztatása	Írásbeli tájékoztató Részvétel iskolaválasztási szülői értekezleteken Nyíltnapok	Vezetőség tagjai, alsós tanítók leendő 1évfolyamon tanító pedagógusok	Megelőző tanévben októbertől május végéig	Igazgató
Az éves munka tervezése, a munkaterv véleményezése	A vezetőségi értekezlet, a szülői szervezet és a diákönkormányzat javaslatai	Vezetőség, szülői tanács tagjai, DÖK képviselők	Minden év szeptember 30-ig	Igazgató
A tanév rendjének, feladatainak ismertetése, pedagógusok bemutatkozása	szülői értekezletek	Igazgató, igazgatóhelyettes pedagógusok osztályfőnökök	Minden év szeptembere	Igazgató
IPR első esetmegbeszélés	Személyes találkozás,	Osztályfőnök tanuló	Minden év szeptember	Osztályfőnök IPR

	Szóbeli elbeszélgetés, Írásbeli rögzítés	szülő szociálpedagógus, gyermekvédelmi felelős	30-ig	menedzsment
Pályaválasztási szülői értekezlet	Szóbeli tájékoztatás a középfokú oktatási intézményekről	Vezetőség tagjai, 8. osztályos osztályfőnökök	Minden év november 10-ig	Igazgató
Tájékoztató a félévi eredmények várható alakulásáról	Egyéni fogadó órák Írásbeli tájékoztató a követelményeket nem teljesítő tanulók szülei részére	Szaktanárok, osztályfőnökök	Minden év december közepe	Igazgatóhelyettes
IPR második esetmegbeszélés	Személyes találkozás, Szóbeli elbeszélgetés, Írásbeli rögzítés	Osztályfőnök tanuló szülő	Minden év november 30-ig	Osztályfőnök IPR menedzsment
A félév munkájának értékelése	Osztályszintű szülői értekezletek	Osztályfőnökök	Minden év február eleje	Igazgató
IPR harmadik esetmegbeszélés	Személyes találkozás, Szóbeli elbeszélgetés, Írásbeli rögzítés	Osztályfőnök tanuló szülő	Minden év február 28-ig	Osztályfőnök IPR menedzsment
Tájékoztató a diákok várható eredményeiről	Egyéni fogadó órák Írásbeli tájékoztató a követelményeket nem teljesítő tanulók szülei részére	Osztályfőnökök, szaktanárok	Minden év május közepe	Igazgatóhelyettes
A tanév munkájának értékelése	Osztályszintű szülői értekezletek	Osztályfőnökök	Minden év május vége	Igazgató
IPR negyedik esetmegbeszélés	Személyes találkozás, Szóbeli elbeszélgetés, Írásbeli rögzítés	Osztályfőnök tanuló szülő	Minden év május 30-ig	Osztályfőnök IPR menedzsment

Pedagógusok és diákok együttműködése az iskolában:

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

Iskolánkban működő és folyamatosan dolgozó diákönkormányzat van. Munkáját alsó és felső tagozaton egy-egy felnőtt – diákönkormányzatot támogató pedagógus – segíti. Foglalkozásaik, megbeszéléseik rendszeresek. Az iskolai diákönkormányzat tagjai az osztályok képviselői. Maguk közül választják meg felelőseiket, tisztségviselőiket.

A rendszeres tájékoztatást, információcserét segítik elő az iskola újság és az iskolarádió rendszeres műsorai is.

A diákok kapcsolata nevelőkkel részben a diákönkormányzatot segítő pedagógus, részben pedig az osztályok felelősein keresztül történik.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják, figyelembe véve, a törvényben előírt titoktartási kötelezettséget.

Az integrációs és képesség-kibontakoztató intézményi programban részt vevő tanulókkal való kapcsolattartás formája a személyes kapcsolattartás mellett az „Egyéni előrehalási napló” vezetése, amelyben az egyéni fejlesztési tervben meghatározott célkitűzések és az abban meghatározottak teljesülése kerül rögzítésre.

Az iskolai szervezett kapcsolatokon kívül megvannak a személyes lehetőségek, ugyanis a gyerekek igénylik ezt a formát. Fontosnak tartjuk, hogy a nevelők nyitottak legyenek diákjaik gondjai iránt, a diákok pedig bátran forduljanak nevelőikhez gondjaikkal.

Pedagógusok és diákok együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei az iskolában:

- tanulók bevonása a diákokat érintő döntés-előkészítő munkába
- a tanítás nélküli munkanap programjának önálló szervezése (DÖK)
- ügyeleti munka (felső tagozaton)
- iskolai rendezvényeken történő felügyelet
- Házirend felülvizsgálatára szerveződött csoport
- DÖK-elnök részvétele a nevelőtestületi értekezleten, amikor a diákokat érintő kérdéseket tárgyalják
- DÖK tevékenység kapcsán (tanuló-tanuló, tanuló-pedagógus között) bekövetkezett konfliktusok rendezése, megvitatása a vitakultúra betartása mellett

Egészségnevelés

"Az élet meghosszabbításának titka, hogy meg ne rövidítsük!"

Móra Ferenc

Az egészségnevelés célja:

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék, vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. **Az egészségfejlesztés** következésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem **az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.**

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa **az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.** Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.

Az egészségfejlesztő program eredményeként erősödjenek a személyiségfejlesztő hatások, csökkenjenek az ártó tényezők.

Az iskola befejezésekor a diákok értsék meg, saját életükben tudják alkalmazni az elsajátítottakat.

Az egészségnevelés feladatai:

- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.
- Neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére, és a harmonikus élet értékévé váló tiszteletére.
- Készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.
- Fejlessze a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. **(szociális kompetencia)**
- Ismertesse meg a tanulókkal a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. **(természettudományos kompetencia)**
- Készítse fel a tanulókat a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

- Készítsen fel az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira.
- Hívja fel a tanulók figyelmét a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására).
- Nyújtson támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében.
- A kialakult helytelen szokásokat változtassa meg az ismeret és tájékozottság segítségével. (**digitális kompetencia**)
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

A tanulók képesek legyenek figyelemmel kíséreni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni

További céljaink az egészségnevelés tanulókra gyakorolt hatásával kapcsolatban:

- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében
- erősítsék a **társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését**
- fordítsanak figyelmet személyes higiénájuk kialakítására
- ébresszen tiszteletet a természet iránt, alakuljon ki a tanulóknak az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, az életnek, és helyi környezetüknek
- képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is
- törekedjünk az **ön- és társismeret fejlesztésére**
- növekedjen a képességeiken alapuló magabiztosságuk, s a jövővel szembeni pozitív beállítottságuk
- folyamatosan tanulják meg értékelni más kultúrák egészségről és jólétről kialakított nézeteit (**szociális kompetencia**)
- fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, s ezzel együtt állóképességük
- **helyes erkölcsi szemlélet fejlesztése** (pl. a társadalmi, nemi- és családi étellel kapcsolatban)

- **fejlődjön szociális és karitatív érzésük**

Az egészségnevelés módszerei:

- **vita-módszere:** problémafelvetéssel, kérdésfeltevésével indul, amit érvek és ellenérvek követnek, vélemények és tapasztalatok ütköznek, ezért fontos, hogy az "összecsapás" után közös állásfoglalás alakuljon ki. E módszernél fő szabály: a vitapartner tisztelete és meghallgatása. A metodika előnye, hogy **vitakultúrára nevel:** helyes, szép beszédre, meggyőző érvelésre, az együttélési szabályok betartására nevel. – *Osztályfőnöki, illetve bármely tanóra lehet*
- **magyarázó jellegű előadás:** hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, s a tanulók életkorának megfelelő! Mindig az osztály bevonásával történik. – *Bármely tanóra lehet*
- **elbeszélés** legyen színes, motiváló és élményszerű – *Bármely tanóra lehet*
- **megfigyelés:** a tanuló tudjon ismeretekhez jutni a jelenségek, folyamatok megfigyelése, mérése, kísérleti vizsgálata és modellezése, az ismeretterjesztő irdalom és könyvtár használata révén. – *Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Kémia, Osztályfőnöki, Technika tanórák*
- **megfigyelési naptár:** akkor készítettjük, ha a megfigyeltetés hosszabb időn át tart, (pl. a gyerekek, serdülők testi, lelki változásainak megfigyeltetése, az alkohol, a nikotin hatása a csírázó növényekre stb.). A megfigyelések a korábbi ismeretekből indulnak ki, hogy a különböző forrásokból szerzett ismeretanyagot is bekapcsolják, integrálják, fejlesszék a tanulók gondolkodását, jelentsenek élményszerűséget, s a valóság megfigyelése legyen az elsődleges ismeretszerzési forrás. – *Biológia, Természetismeret, Osztályfőnöki tanórákon*
- **kísérletezés** előnye, hogy az ok-okozati kapcsolatok felismerése rendkívül világos és meggyőző, fejleszti a **természettudományos gondolkodást**. A kísérlet lehet bevezető, közvetítő vagy bizonyító jellegű, attól függően, hogy mire kívánjuk felhasználni: figyelemkeltésre, tisztázatlan kérdések megoldására, vagy tapasztalatok megerősítésére. – *Kémia, Fizika, Természetismeret, Biológia, Technika tanórákon*
- **ötletbörze**, ötletek szabad áramoltatása, mely igen népszerű oktatási, nevelési módszer lehet. Előnye, hogy az ötletek szabad áramoltatására **ösztönöz**, s megtanít az elhangzottak szakszerű értékelésére, buzdítja a tanulókat a **sokszínű gondolkodásra**, a sokféle megoldás keresésére. E módszer alkalmazásánál a tanár vagy a tanulók vetnek fel egy témával kapcsolatos problémát, feladatot, szituációt, majd következnek az ötletek, a megoldások, legvégül pedig a kiértékelés. – *Bármely tantárgy óráján*
- **szerepjátékok** lehetőséget kínálnak a problémás élethelyzetek kipróbálására. Előnyük, hogy megadott szituációban egy - két perces esélyt nyújt a tanulóknak arra, hogy eljátszák a különböző variációkat. Segít a tanulóknak az önmegismerésben, felfedezhetik érzéseiket, belső gondolatvilágukat, cselekedeteik, tetteik mozgatórugóit. – *Magyar irodalom, Dráma, Osztályfőnöki tanórákon*
- **interjúk, felmérések készítése** az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról. – *Magyar irodalom, Történelem tanórákon*
- **serdülőkori önismereti csoport-foglalkozások** (csoportvezetésben képzett szakembert kíván): Szocializációs lehetőséget biztosítunk a résztvevőknek, társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére. Az **önismeret fejlődésétől** remélhetjük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak a dohányzásnak vagy

- droghasználatnak. Célunk, hogy ne csak a rosszra tudjanak nemet mondani, hanem tanuljanak meg az egészségre igent mondani. – *Osztályfőnöki órákon, szakkörön*
- **kortárssegítők munkájának igénybevétele**, a serdülőkorú fiatalok számára a felnőttél (szülő, tanár) lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van. Az egészségfejlesztés üzenetét kiképzett kortárssegítők közvetítésével juttatjuk el a fiatalokhoz. Arra próbáljuk megtanítani a fiatalokat, hogy képesek legyenek nemet mondani. Különösen hasznosak ezek a programok a szexuális kultúra fejlesztése, az AIDS prevenció, a dohányzás-, alkoholfogyasztás-, kábítószer használat megelőzésben. – *Osztályfőnöki órákon*
 - **részvétel a helyi egészségvédelmi programokon**
 - **mindennapos testedzés** – *Testnevelés, Néptánc, Tömegsport*
 - **sport, kirándulás, egészségnap(ok) rendszeres szervezése**
 - **az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,**
 - **környezetvédelmi tevékenységek kialakítása** (madárvédelem, faültetés)
 - **a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése**
 - **az egészségnevelés tantárgyakban történő megjelenítése**
 - **illetlenségi ismeretek bővítése, a viselkedési kultúra javítása**
 - **relaxációs módszerek** (a kornak megfelelő bővítéssel) a stressz-kezelés szempontjából fontosak. Elsajátításukkal a tanulók oldhatják napi feszültségeiket, a hatékonyabb légzés és keringés hatására csökken a fáradtságérzésük, tanóra előtt alkalmazva fokozódik figyelmük és nő a koncentrációképességük. Ugyanilyen hasznos lehet a szemtorna, mely a szemkörnyéki feszült izmok ellazításával a látásproblémák megelőzését szolgálják.

A felsorolás a teljesség igénye nélkül készült, a lehetőségek tára kimeríthetetlen.

A felsorolt metodikák jól mutatják a **pedagógus irányító, értékközvetítő szerepét**. Ezek az órákon is nagyon fontosak az ismeretek, de e mellett a **pozitív beállítódások**, magatartások, szokások kialakítására kell törekednünk. Nem elég, ha valaki tisztában van a helyes táplálkozással, mégis egészségtelen ételeket választ. Tehát kellene a megfelelő ismeretek, de ezeknek be kell épülni a tanulók életstílusába.

A beépülés mértékét előzetesen és utólagosan is tesztekkel érdemes mérni, vizsgálni.

A pszicho-higiénés nevelésben a módszer, a szemléltetés az eredményesség érdekében szabadon megválasztható, megváltoztatható, hiszen a közvetlen tapasztalás erősíti a bevételt, s ahol csak lehet, ezzel kell színesítenünk a tanítást és könnyíteniünk a tanulást.

A jelen egészségnevelése a tudatosan létrehozott készségfejlesztő lehetőségek összessége, amellyel az egyén viselkedése az előre meghatározott cél irányába elmozdítható.

A gyerekek az iskolában nem egyszerűen az ÉLETRE készülnek, hanem az iskola is maga az ÉLET.

Tevékenységszervezések

- A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
 - testnevelés órák
 - játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon
 - az iskolai sportkör foglalkozásai
 - tömegsport foglalkozások
 - úszásoktatás, korcsolyaoktatás
 - erdei iskola (részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülő fizeti)

- iskolaotthonos, napközis foglalkozások, tanulószoba
 - Az egészségnevelés elsősorban környezetismeret, természetismeret, biológia és egészségtan tantárgyak, valamint az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin, másodlagosan a többi tantárgyak óráin feldolgozott ismeretek
 - Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások (részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülő fizeti):
 - szakkörök (táborok, erdei iskola)
 - egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre
 - minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az 5-8. évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan
 - Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, fogászati) segítségének igénybevétele:
 - félévente egy alkalommal az 5-8. évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez
- E programok végrehajtásához folyamatosan pályázatokat írunk, így próbáljuk az anyagi fedezetet előteremtteni, illetve csökkenteni.

Az egészségnevelési program segítői:

Iskolaorvos

Heti rendszerességgel (szerdán és csütörtökön) van az iskolában. Ekkor végzi a gyermekek egészségügyi szűrését és kötelező oltását. Szükség esetén a vizsgálatok alapján beutalót ad további szakorvosi vizsgálatra. Ehhez jelzéseket kaphat az iskola pedagógusaitól, szülőktől. Folyamatosan kapcsolatot tart az iskola vezetésével, jelzi a felmerülő egészségügyi problémákat.

Védőnő

Heti rendszerességgel (kedden és szerdán) segíti az iskolaorvos munkáját, munkaköri leírásában megfelelő feladatokat lát el, vezeti a dokumentációt, szűréseket végez, kezeli a tanulók egészségügyi törzskönyvét, amelyet a gyermek iskolából való távozása után a következő iskolába továbbít.

Felkérésre előadásokat tart az iskola vezetésével egyeztetett témákban (Egységügyi felvilágosítások, sebellátás stb.)

Fogorvos

Előre egyeztetett időpontban, osztályonként évente két alkalommal végez szűrését. Elvégzi a szükséges beavatkozásokat, szükség esetén további kezeléseket, fogszabályozást ír elő.

Mindennapos testedzés

Az igen gyenge, gyenge fizikumú egyén a mindennapi élet kihívásainak nehezen tud eleget tenni, az állandóan fáradt ember munkavégző képessége labilis, testileg-lelkileg sérülékenyebb, könnyebben sebezhető.

Az állandóan fáradt emberek fásultan, szomorúan, rossz életminőségben élik le az életüket, és igen gyakori, hogy a fizikai állapotuk romlásával, gyengülésével egyre nő bennük a testedzés és a sport iránti ellenszenv. A gyenge, fáradt embernek nem jut az eszébe, hogy közérzete javításához, önbizalma növeléséhez, önbecsülése visszaszerzéséhez a leghatásosabb "tartósan szedhető" (káros mellékhatással nem bíró) gyógyszer, a rendszeres, örömmel végzett sportolás/testedzés.

Mindennapos testedzés megvalósulása:

Alsó tagozaton a kötelező és szabadon felhasználható órakeretből beépített 3 testnevelés óra és a tömegsport foglalkozások (a gyerekek életkorának és érdeklődésének megfelelő, fejlesztő mozgásos játékok) mellett

- sportszakkörök ugrókötel, foci, kosárlabda
- szabadidős foglalkozások,
- néptánc,
- játékok,
- udvar használatának lehetősége teszi lehetővé a mindennapos testnevelést.

Az órarend elkészítésénél ügyelünk arra, hogy minden napra jusson a testmozgás valamelyik formájából. Az iskolaotthon, a napközi valamint a tanulószobai foglalkozások munkarendjébe is bekerült a napi 45 perces testmozgás biztosítása.

Amelyik nap nincs testnevelő által tartott foglalkozás, akkor a tanítók viszik a tanulókat a szabadba (terasz, udvar, játszótér); a teremben, vagy a folyosón adnak lehetőséget játékos mozgásos tevékenységre. Az alsó tagozaton a játékos sportfoglalkozások a napközis időkeretben zajlanak a napközis nevelők vezetésével. A foglalkozásokba lehetőség szerint minden alsós tanulót be kell vonni.

A foglalkozások tervezése a napközis munkatervekben történik.

A foglalkozások tartalmát tekintve törekedni kell arra, hogy:

- az megfeleljen a tanulók életkori sajátosságainak,
- vegye figyelembe a tanulói igényeket,
- fordítson gondot új játékok tanítására;
- legyen változatos;
- törekedjen a sport megszerettetésére, keltse fel a mindennapi mozgás iránti igényt;
- lehetőség szerint vonja be a tanulók családját.

Tömegsport foglalkozások

A tömegsport az iskolában zajlik, a foglalkozásokra tanítási időn túl kerül sor.

Az iskolában játékos mozgás, kosárlabda, teremfoci, ugrókötel foglalkozásokat tartanak a testnevelők.

Kitűzött feladataink:

Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegítjük a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

- Együttműködést alakítunk ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Biztosítjuk az egészséges környezetet, az iskolai egészségnevelést és az iskolai egészségügyi szolgáltatásokat. Ezekkel párhuzamosan együttműködünk az önkormányzat szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.

Kiemelt elsőbbséget biztosítunk:

- az egészséges étkezésnek,
- a testedzésnek,
- a szabadidő hasznos eltöltésének,
- a lelki egészségfejlesztésnek,
- a tanácsadást biztosító programoknak.

Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytatunk, mely kiemelt figyelmet fordít a pedagógus és a tanuló jó közérzetének kialakítására, tiszteletben tartja emberi méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot és támogatja az egyéni előrelépést.

Törekszünk arra, hogy segítséget nyújtsunk diákjainknak, az iskola személyzetének, a családoknak egészségük megőrzéséhez.

Kihangsúlyozzuk a közösséget, mint nevelési lehetőséget, folyamatosan alkalmazzuk a közösséggel nevelés módszerét, hogy megértsük, és megértessük a közösség, hogyan járulhat hozzá, vagy éppen hogyan hátráltathatja az egészség fejlesztését és a tanulást.

Konkrét feladataink:

Minden tantárgy a sajátosságainak megfelelő módon fejti ki egészségnevelő hatását, de nagymértékben számítunk a természetismeret, egészségtan, biológia, testnevelés, technika tantárgyak által biztosított lehetőségekre.

- Barátságos, egészséges környezetet alakítunk ki:
Bútorok mérete, állaga, berendezés, világítás, szellőztetés, tisztaság
- Személyi higiéné:
Öltözködés – megfelelő, kényelmes, váltócipő, tisztasági csomag, illemhelyek tisztasága – wc-papír, szappan, papír zsebkendő, fogmosás, szalvéta
- Egészséges táplálkozás:
alsó és felső tagozaton „póttízórait” biztosítunk tanulóink számára, szemléltető tablók, piaciátogatások, gyümölcsnapok, Nes-fitt program
- Napi munkarend:
Az órák arányos beosztása: nehéz – könnyű, ülős – mozgásos,
Koncentráls – kevesebb figyelmet igénylő
- Egész iskolára vonatkozó programok:
Egészségnap: felvilágosító, tájékoztató előadások, bemutatók, kóstolók
Sportnap, családi sportnap, akadályverseny, kirándulások, kihívás napja
Általános iskolaorvosi szűrés, oltások
Fogorvosi szűrés, ellenőrzés
Orthopédiai szűrés, ellenőrzés
Nyári táborok, erdei iskolák
Szülői értekezletek, fogadóórák

Külső előadók által nyújtott lehetőségek (DADA, Drog-busz, Signal program, Szívkinceszláda, Nutrikid,...)

Környezeti nevelés

Általános célok, értékek a környezeti nevelésben:

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak **környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.**

Tartsuk szem előtt, hogy ugyanazt a gyereket képezzük minden órán és foglalkozáson. Fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki!

Az iskola környezeti nevelési szemlélete:

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani. Belvárosi iskolánkban **kiemelten fontos feladatunknak** érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, **környezet- és természetszeretetüket** formáljuk, megszilárdítsuk.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk volt és maradt. A kémia, a biológia, a földrajz, a fizika és a technika tantárgyak között már megvalósult az együttműködés. Egyre bővül azonban a kör. Sok kezdeményezés alakult ki a humán területeken is.

Tanórán, laboratóriumban, nyári táborokban és az erdei iskolákban megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott **fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás** előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végeségéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

Konkrét célok és feladatok:

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, örökbefogadott patak, hulladék, iskolai büfé zöldítése, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülőkkal, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára a biztonsági felszerelések és a légző maszk viselés ösztönzése
Légszennyezés	Csökkentés	-zöldesítés az iskola környékén, az iskolában, a növények gondozása, pótlása, Zöldsziget
Szemét és kutyapiszok	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés (papír, szárazelem) - kutya WC szorgalmazása - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír, - Zöldsziget - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés - lábtörlők alkalmazása
Világítás	Egészséges, takarékos	- neonok cseréje energiatakarékos izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, adagolós csapok
Udvar	Biztonságos aljzat	- tisztaság biztosítása
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tantermekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanulásszervezési és tartalmi keretek:

Tanórai keretek:

- tantárgyakba beépítve
- erdei iskola (önköltséges)
- tanulmányi kirándulás (önköltséges)
- sportnap
- egészségtan modul (5.o. és 8.o.)
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
- testnevelés

Módszerek, lehetőségek gyűjteménye

Hagyományos tanórai foglalkozások keretében az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket;
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek;
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

Magyar nyelv és irodalom

Általános iskola- alsó tagozat

A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges emberalkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket);
- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Általános iskola – felső tagozat.

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását és rendelkezzenek megfelelő szókinccsel, és ezt tudják alkalmazni a környezettel való kapcsolatteremtésben
- törekedjenek az anyanyelv védelmére;
- rendelkezzenek alapvető médiaismeretekkel;
- tudjanak megfelelő módon vitázni.

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony **kommunikációra való törekvés**;
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával;
- alakuljon ki a nyelv helyes használatának igénye.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenység révén változott környezetük
- tudják értelmezni, hogyan változtak történelmünk során a gazdálkodás, életmód, közösségi normák.
- ismerjék meg hazánk múltját, értékeit;
- legyenek tisztában az állam kialakulásával, működésével, feladataival, a társadalom felépítésével és felelősségével, a problémák megjelenésében és elhárításában.
- ismerjék meg hazánk kultúráját, népünk hagyományait, annak gyökereit;
- ismerjék meg a helyi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete;
- tanulmányozzák a népi kultúra szokásrendjét, az ünnepköröket, az emberi élet fordulóit, ünnepeit.

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit;
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projektmunkában választ keresni;
- ismerkedjenek meg más népek fogyasztási és vásárlási szokásaival – szituációs játékokon keresztül;
- ismerjék meg az angolszász országokban használatos mértékegységeket, pénznemeket;
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön.

A tanulóknál

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben;
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképessége és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják;
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával;
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni;
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön;
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni;
- legyenek képesek reális becslésekre;
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknál

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás;
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat;
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra;
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni;
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg a világ globális problémáit;
- ismerjék meg és őrizzék a természeti és az emberalkotta táj szépségeit.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit;
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel;
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására;
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére;
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;
- tudják, hogy az élő természet és a bennünket körülvevő világ hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek.

A tanulóknak

- alakuljon ki egy megfelelő zenei ízlésvilág.

Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között élni;
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni;
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaik is felelősek környezetükért;

A tanulóknak

- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;

- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban;
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére;
- tudjanak
 - példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira;
 - ismerjék a természetes alapanyagok használatát;
 - legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni;
 - legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően;
 - ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését;
 - tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre;
 - kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi, építészeti emlékeket.

Tánc és dráma

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel;
- legyenek képesek adott szituáció feldolgozására és megjelenítésére tablókban, mozdulatsorokban és jelenetekben (árvíz, erdőtűz stb.);
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével;

Néptánc

- tegyük lehetővé, hogy a diákok megismerhessék, megszerethessék a magyarországi magyar és nemzetiségi népi kultúra alapjait,
- legyenek képesek életkoruknak megfelelően 1-2 magyarországi tájegység zenéjére tanári segítséggel egyszerűbb táncokat improvizálni
- ismerjenek meg minél több népdalt, néptáncot, népi játékot, népzenei, népmesét

Technika

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják minden ember életét;
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés rontja a kultúrált szép környezetet, károsítja az élő természetes és az általunk kialakított civilizált technikai környezetet;
- legyen igényük arra, hogy a jövőben kialakítandó technikai környezet minél kevesebb környezetkárosító anyagot tartalmazzon (hajtógázok, fel nem bomló műanyagok, veszélyes vegyi anyagok alkalmazásának stb. kiküszöbölése);
- takarékosan használják a műveletekhez szükséges anyagokat, gondoskodjanak a maradék anyagok szakszerű, szelektív tárolásáról;
- ismerjék a természetes anyagok feldolgozásának technológiai folyamatait;
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint

- becsülik meg ezek gazdasági hatásait.
- tudják alkalmazni egyes anyagok újrahasznosítási módszereit;

A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az osztályfőnöki teendőkkel

A fiatalok osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítőtje, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok bővülnek, e tennivalók körül is egyre több a bizonytalanság. Az osztályfőnök személyisége, és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságképet.

Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és -feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteken belül nem megvalósítható tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomogolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs programnak felel meg. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

Tanórán kívüli lehetőségek:

- szakkörök
- tanulói pályázatok
- tábor (A programokon a részvétel önkéntes, a felmerülő költséget a szülő fizeti.)

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai:

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk a jelentőségüket.

A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezünk, illetve pályázatot írunk ki.

A megvalósulás szervezeti formái:

Akciók – Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást vagy magunk szervezzük, vagy csatlakozunk a helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási világnap, Autómentes nap).

Kiállítások – iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl. Zöldszigetet, természeti értékeket, helyi problémákat bemutató kiállítás). Jó lehetőség a környező iskolákkal, óvodákkal való kapcsolattartásra.

Iskolai könyvtár - a környezeti témakörökkel foglalkozó könyvek, videofilmek, CD-lemezek.

Iskolarádió - a környezet- és természetvédő programok, vetélkedők.

Média – Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért szoros kapcsolatot tartunk a helyi médiával, és gondoskodunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

Tanulmányi kirándulás (önköltséges)– Ellátogatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közeli lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés – az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést szervezünk (papírhulladék évente kétszer, a szárazelem folyamatosan).

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük és felkészítjük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Általános évfolyam	iskola	5–6.	Kaán Károly Természet és Környezetismereti Országos Verseny
Általános évfolyam	iskola	7–8.	Herman Ottó Országos Biológia Verseny
Általános évfolyam	Iskola	5.-8.	Balogh János Országos Környezet –Egészségvédelmi Csapatverseny

Városismereti program – A Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában rögzítetjük a tanulókkal.

Levegőszennyeződés-mérő program - Tanulói csoportok végzik a megfigyeléseket, illetve azok regisztrálását. (Savas eső mérés, zuzmótérképezés)

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel – Találkoznak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel.

Művészeti csoportok, ünnepek – Néhány problémára a művészet eszközeivel próbáljuk ráirányítani a figyelmet.

Kézműves foglalkozás – A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készítünk (kiállítás, Luca-napi vásár)

Diákönkormányzati nap – Sportnap, a szülőkkel összefogva Családi sportnap (szombat)

Napközis szabadidős foglalkozások: - séta a környéken, termések gyűjtése.

DSK szervezések: - délutánonként változó évfolyam-összetételben sportversenyek, Vörösmarty-nap sporteseményei.

Látogatások: - állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szeméttelen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban.

Előadások – A nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból illetve a kiírt pályázatokra beérkező anyagokból.

Szülői értekezletek: – utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére.

Szülői fórum: – Egészséges táplálkozás, drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

A módszerek kiválasztásának szempontjai:

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

Felhasználható módszerek:

1. Játékok: szituációs, memóriafejlesztő, kombinációs, érzékelést fejlesztő, ráhangolást segítő, bizalomerősítő, kapcsolatteremtést segítő, drámapedagógia
2. Modelllezés: hatásvizsgálatok, rendszermodellelés, előrejelző, működő modellek készítése - elemzése
3. Riport módszer: kérdőíves felmérés, direkt riportok, fotóriport
4. Projekt módszer: analízis – akció projektek
5. Terepgyakorlati módszerek: terepgyakorlatok, táborok, térképkészítés, egyszerű megfigyelések, célzott megfigyelések, mérések
6. Aktív, kreatív munka: természetvédelmi és fenntartási munkák, rekonstrukciós munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny
7. Közösségépítés: csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében
8. Művészi kifejezés: vizuális művészet a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, fotóművészet, táncművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élményfejlesztése, a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

Taneszközök:

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellulux.

Applikációs képek:

Veszélyes, mérgező, gyúlékony anyagok, radioaktív anyagok, oxidálószeresek.

A példamutató iskolai környezet tényezői:

- termék, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- növények, élősarok
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- szelektív hulladékgyűjtés
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása
- iskolai médiumok zöld rovatai

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön, és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következetes igényességet.
- Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Fogyasztóvédelem

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1985-ös Fogyasztóvédelmi Irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgárnak fogyasztóként joga van a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához.

Biztosítanunk kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. A **fogyasztói kultúra kialakítása** egyik fontos része a felnőtt életre való felkészülésnek, melyet a NAT **kiemelt fejlesztési feladatként** ír elő.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja, tartalmi elemei:

- **fogyasztói kultúra fejlesztése**
- a **tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása** és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a **szociális és társadalmi kompetenciák** tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák fejlesztése**.

Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is. (**vállalkozói kompetencia**)

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset

költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információ áramlás.

Így a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot** a fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják a következő fogalmakat: tudatos, kritikus fogyasztói magatartás, a fogyasztói jogok érvényesítése

A fogyasztónak joga van:

- a.) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez
- g.) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

1. Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai: Pl.:

- Technika: – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései, a vásárlás (anyag, eszköz, élelmiszer alapanyagok stb.) szempontjai;
- Matematika: – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások;
- Fizika: – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);
- Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;
- Magyar: reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái;
- Biológia: – génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás;
- Kémia: – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk;
- Informatika: – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia;
- Történelem: – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.; a politikai propaganda megjelenése ld. Goebbels;
- Médiaismeret: a reklám képi nyelve és hatásai;

Tantárgyakon átívelő „projektek”: egy technikaórán készített munkához reklámszöveg és használati utasítás írása magyarórán, reklámgrafika készítése rajzórán, a reklámszöveg elemzése etika órán stb.

2. Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)
3. Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
4. Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
5. Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó, és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások

Megpróbáljuk bizonyos **készségek fejlesztésével** a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén bővíteni a tanulók ismereteit.

Fejlesztendő készségek:

- a kritikus gondolkodás,
- az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás.

A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló

- információgyűjtés,
- információfeldolgozás,
- a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

Módszertani elemek:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)

Közlekedésre nevelés

Az iskola feladata az is, hogy **felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas-balesetek elkerülésének módjaira**. A biztonságos közlekedés elsajátítása, a közlekedési szabályok betartása mind az egyén, mind társadalom szempontjából elengedhetetlen szükséglet, életbiztonságunkat növelő tényező.

A nevelési folyamat, mint bármely más téren, itt is kisgyermekkorban a családokban, valamint az óvodai nevelés keretén belül kezdődik meg. Azonban ez a folyamat nem ér ott véget, a tanulókkal egyre részletesebben kell megismertetni a helyes közlekedést, a KRESZ rendszerét, a szabálykövető életmódot.

Tanulóinktól elvárjuk, hogy az iskolai tanulmányuk végeztével ismerjék és tartsák be a közlekedés szabályait, tudják elemezni a közúti közlekedés biztonságát befolyásoló tényezőket.

A közlekedési nevelés két síkon valósul meg. Elméleti nevelés történik a technika és életvitel, valamint az osztályfőnöki órák keretében. Gyakorlati nevelésre pedig az iskolán kívüli programok, tanulmányi kirándulások, a közlekedési ismerteket magába foglaló versenyek, valamint a TEKA által szervezett vetélkedők, közlekedési táborok nyújtanak lehetőséget.

BELÉPŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK

A közlekedésben való részvétel gyakorlása, tudatos figyelése, figyelmes közlekedés.
 Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.
 A veszélyhelyzetek fölismerése, és elkerülésük módjainak megismerése.
 A közlekedési eszközök használati szabályainak tudása és azok betartása.
 A közlekedési eszközök használatának szabályai ismerete és gyakorlása.
 Biztonságos közlekedés tömegközlekedési eszközökkel.
 A kerékpáros közlekedés gyakorlása, táblák, lámpák, útburkolati jelek megismerése.

TARTALMAK

A gyalogos közlekedés szabályai.
 A biztonságos tömegközlekedés.
 Gyakorlati tevékenység a valós környezetben.
 A forgalomirányítás szerepe a közlekedés biztonságában.
 A forgalomirányítás jelzései.
 Jelzőtáblák, jelzőlámpák, gyalogátkelőhelyek.
 Vasúti átjáró, sorompó, fénysorompó
 Az utazásról. Viteldíj.
 A mozgólépcső használata.
 A biztonsági sáv szerepe a balesetek elkerülésében.
 A kerékpáros közlekedés.
 Utazás a városban. Utazás vasúton
 Közlekedésbiztonság
 A modern közlekedés eszközei.
 Szárazföldi, vízi és légi közlekedés.
 Helyi és távolsági közlekedés.

Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

„A bűnmegelőzés minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével.”

(Európai Unió Tanácsa 2001. május 28.)

A bűnmegelőzés és áldozattá válás elkerülésének az Országgyűlés által legfontosabbnak ítélt területei a következők:

- A gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentése
- A városok biztonságának fokozása
- A családon belüli erőszak megelőzése
- Az áldozattá válás megelőzése, az áldozat segítése, az áldozat kompenzációja
- A bűnismétlés megelőzése.

Iskolánk nevelési elveiben kiemelt figyelmet szentelünk a gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentésének, a családon belüli erőszak megelőzésének, valamint az áldozattá válás megelőzésének.

A gyermek- és fiatalkori bűnözés okai rendőrségi források szerint a következők:

- Rossz családi háttér, primer környezeti viszonyok és társadalmi jelenségek értékkonfliktusa, negatív mintakövetés
- Vagányság, kalandkeresés, sajátos korosztályi értékrend
- Média negatív hatása, mely a fiatalkori értékrend egyre meghatározóbb alakítója
- Túlzottan megengedő, túl szigorú vagy nemtörődöm szülői magatartások.

A felsorolás alapján különösen nagy figyelmet kell szentelnünk az esetlegesen befolyásolható tanulóinkra. Ez az osztályfőnökök, gyermekvédelmi felelősök, szociálpedagógus, iskolapszichológusok, valamint minden iskolai dolgozó feladata.

Az intézményünkbe járó korosztály elsősorban a kiskorúak köre. Az utóbbi időben társadalmi szinten megnövekedett nemcsak a kiskorúak által elkövetett bűncselekmények száma, hanem a kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekményeké is.

- Kiskorú sértettek kárára elkövetett lopások iskolai öltözőkben felügyelet nélkül hagyott kabátok – táskák - eltulajdonított mobiltelefonok, készpénz.
- A vagyon elleni bűncselekmények áldozatai általában önhibájukon kívül, de jelentős részük felelőtlenység és a megelőzési lehetőségek figyelmen kívül hagyása miatt került sértetti pozícióba.
- Emelkedő tendenciát mutat a kiskorúak sérelmére elkövetett családon belüli erőszak, a kiskorú veszélyeztetése, illetve a nemi erkölcs elleni bűncselekmények
- A bűncselekmény létrejöttét segítő áldozati magatartás tipikusan az egyik szülő által (többnyire anya) a másik szülő tettének, magatartásának „takargatása”, elhallgatása.

A fentiek elkerülése érdekében tudatosítanunk kell tanulóinkban a jogkövető magatartásformákat, az alapvető erkölcsi értékeket, valamint azt, hogy veszélybe kerülésük esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni. Legyenek tisztába az áldozatok jogaival, a segítségnyújtás intézményeivel, a jogsegély-szolgáltatásokkal. Fontos, hogy legyen a tanulóknak bizalmuk az iskolában legalább egy felnőttben, aki az esetleges családon belül

ért sérelmeire azonnali megoldást keres. A gyermekeket ért erőszak megjelenésének egyik első helyszíne az iskola, ezért fontos, hogy kellő ismeretekkel rendelkezünk ezeknek a helyzeteknek a megoldásához. **(állampolgári kompetencia)**

Iskolánk ezért évek óta igénybe veszi a kerületi rendőrség szakemberei által szervezett D.A.D.A. programot, melynek fő vonalai a következők:

1. Személyiségfejlesztés

önismeret, önbecsülés
mások megismerése és elfogadása, tolerancia
problémamegoldó technikák elsajátítása, felelősségvállalás
gyerekek jogainak és kötelességeinek ismerete

2. Szabálykövetés

közlekedési szabályok
a mindennapi élet szabályai (család, iskola, társadalmi környezet)
jogszabályok, törvények

3. Biztonság

a) *Személyes biztonság*

a közlekedésben
az idegenekkel szemben
veszélyes helyzetekben való viselkedés
ha a gyermek egyedül van
ha a gyermek társaságban van
a befolyásolások elleni fellépés

b) *Ismeretközlés*

dohányzás, alkohol
drogok
ifjúkori bűnözés
viselkedési addikciók
média hatásai
Internet

4. Viselkedési panelek

szituációs és szerepjátékokon keresztül a veszélyhelyzetekben való viselkedés gyakorlása
drámapedagógiai elemek alkalmazásával a NEM-et mondás, visszautasítási technikák elsajátítása.

A program megszervezésére osztályfőnöki órák keretében kerül sor.

Iskolai drogmegelőzési stratégia

A legális drogok (elsősorban az alkoholfogyasztást és a dohányzást értve ez alatt) kipróbálása egyre alacsonyabb életkorban történik, s ebből adódóan a tiltott drogokkal való megismerkedés életkori határa is egyre alacsonyabbá válik, ami a törvénnyel való összeütközéshez is vezethet. A kamaszkori kíváncsiság, a kortársak szerepe és a szülői „példamutatás” az, ami az intelmek ellenére, a drogok kipróbálásához vezeti ezeket a fiatalokat.

A szabadidős szokáskultúra sem a megelőzésnek kedvez. Szinte bármelyik szórakozóhelyen könnyen juthatnak a legkülönbözőbb szerekhez. (Igazából csak pénz kérdése a dolog.). A tulajdonosok elsődleges érdeke a profitszerzés, így nem ritka, hogy 12-16 éves (vagy ennél is fiatalabb) gyerekek is hajnalig vannak jelen, s az sem, hogy szeszesített fogyasztó, dohányzó gyerekekkel találkozunk az iskolán kívül.

Jellemző a kerületre a magas hátrányos helyzetűség, munkanélküliség, a magas etnikai arány, szülők „aluliskolázottsága” sem ritka.

Intézményünkben integrált tanulókkal is együtt dolgozunk. Speciális adottságunk továbbá az is, hogy az ide járó gyerekek igen nagy hányada napközis. A szülők részéről az elvárások igen magasak, ezért a tantárgyi oktatás erősítése mellett a nevelés szerepét is növelnünk kell.

A diákjaink a tanórán kívül változatos, pedagógus vezetésével, szervezett szakköri tevékenységben, vagy a továbbtanulást elősegítő, felkészítő foglalkozásokon vehetnek részt, s a napközi is széles (sokszor még kihasználatlan) lehetőséget nyújt a nevelési feladatok megvalósítására. Munkánkat iskola-pszichológus, szociálpedagógus és gyermekvédelmi felelősök is segítik, akikre (többek között) a magatartási devianciák korrigálásában, kezelésében és természetesen a drog-prevenációs munkában is támaszkodhatunk.

Mivel a droghasználat az egyénre és a közösségre (ezáltal magára az oktatási intézményre is) veszélyt jelent, rombolva az egyéni akaratot, a családi egységet, ezért iskolánk évek óta komolyan foglalkozik ezzel a problémával.

A fentiek ismeretében a drogprobléma kezelésre szorul, ezért

- Fel kell keltenünk társadalom figyelmét a drogproblémával kapcsolatban
- Növelnünk kell problémamegoldó készségeket
- Segítenünk kell a drogokkal kapcsolatba kerülőket
- Erősítenünk kell a „nem”-et mondás képességét
- Pozitív életszemlélet kialakítására kell törekednünk.

Jövőkép:

Célunk, hogy olyan fiatalok kerüljenek ki iskolánkból, akikben él az **igény az egészséges életvitel iránt**, akik képesek döntések hozatalára, és vállalására, képesek nem-et mondani, s **reális önértékeléssel** rendelkeznek. Törekszünk arra, hogy a 8. osztály végére tanulóink ellent tudjanak állni a csábításoknak, tisztában legyenek a veszélyekkel, valós, használható információik legyenek, s értelmes, tartalmas tevékenységekben tudják megvalósítani önmagukat. A céltudatos egészségmagatartás kialakítása fontos mind a diákok, mind a pedagógusok körében.

További feladatunk a drogfüggés megakadályozása ill. a korai kezelésbe vétel.

Tájékoztatnunk kell tanulóinkat a segítő intézmények elérhetőségeiről, és fejlesztenünk kell a segítségkérés technikáit is. Ne felejtjük el, hogy a kamaszok, serdülők

droghasználata ebben az életkorban krízis tünet, ezért fontos a **problémamegoldó készségek fejlesztése, a stressz-kezelés és a reális énkép kialakítása** is.

Erősségek:

- olyan szakemberekkel rendelkezünk, akik szívügyüknek tekintik a prevenció munkát: drogügyi koordinátor, egészségnevelő tanár, iskolaorvos, védőnő
- az intézményvezetés támogatja ezt a tevékenységet
- pedagógusaink meg akarják őrizni ill. javítani akarják a diákok egészségi állapotát
- különböző szakmai szervezetekkel tartunk fenn kapcsolatot: TEKA, D.A.D.A.
- egészségnevelési programjainknak vannak előzményei

Lehetőségek:

- a kollégák ismereteinek folyamatos bővítése, aktualizálása
- nevelőink személyes példamutatása
- a hátrányos helyzet koordinálása önkormányzatok támogatása, TCKÖ támogatása
- pályázatokon keresztül anyagi források
- bővítése a prevenció munkához
- pályázati úton a prevenció munka
- elősegítéséhez szükséges eszközök (pl.: videó, DVD lejátszó, filmek) beszerzése

Gyengeségek:

- az intézményünkben nőtt a deviáns magatartású tanulók száma
- tanulóink egy részének szociális körülményei nem megfelelőek: egyre több az elhanyagolt gyerek

Veszélyek:

- magatartási zavarokkal küszködő, deviáns magatartású tanulók számának további növekedése
- a környezet negatív hatásainak fokozódása
- a drogfogyasztás, terjesztés már begyűrűzött intézményünk beiskolázási körzetébe
- szülők érdektelensége a drogvészelyt tekintve

Prioritások:

- ◆ A Pedagógiai program egészségnevelési tervének folyamatos megvalósítása, továbbfejlesztése a drog-prevenció tekintetében
- ◆ Minőségbiztosítási rendszer hatékonyságának fejlesztése
- ◆ Új tevékenységi formák bevezetése: pl. drámapedagógia
- ◆ Tantestület mentálhigiénájának javítása (képzésekkel)
- ◆ A droggal kapcsolatos ismeretek bővítése, a tévhitek korrigálása, reális önismeret kialakítása, döntési képesség fejlesztése, felelősségérzet és felelősségvállalási képesség fejlesztése, a ”nemet „mondási készség kialakítása.
- ◆ Az egészséges életmód iránti igény alakítása, megerősítése
- ◆ A szülők hatékonyabb bevonása a nevelési feladatmegosztásba
- ◆ Az iskolaújtság, esetleg a helyi média, bevonása a prevenció folyamatba

Célok:

Az iskolai működésre hatók:

- ◆ A minőség biztosítási rendszereinek hatékonyabb működtetése. Ezen belül a drog-prevenció munka minőségbiztosítása

Iskolai eszközrendszerre hatók:

- ◆ Egészségvédelmi team létrehozása: pl. egészségnevelő tanár, védőnő, iskolaorvos, iskolapszichológus, szociálpedagógus, gyermekvédelmi felelősök...stb.
- ◆ A drog-prevencióval foglalkozók folyamatos továbbképzésének biztosítása
- ◆ A pedagógusok mentálhigiénés fejlesztése
- ◆ A megjelenő droggal kapcsolatos problémák kezelési menetének kidolgozása

Tanulókra hatók:

- ◆ Iskolaújság fejlesztése: kiadások számának növelése, tartalmi fejlesztés, pl.: egészségneveléssel foglalkozó cikkek, rejtvények, ...stb.
- ◆ Önismeret (reálkontroll) javítása, fejlesztése
- ◆ A tanulók droggal kapcsolatos ismereteinek bővítése, illetve korrigálása
- ◆ Az egészség iránti igény kialakítása, erősítése

Szülőkre hatók:

- ◆ A szülői munkaközösséggel kialakított jó együttműködés megőrzése, erősítése, bővítése
- ◆ A szülők bevonása a nevelési feladatokba (esetleg érdeklteté tételük ebben a tevékenységben): pl.: információs kiadvány szerkesztése részükre, fogadóórák tartása ... stb.

A külvilág felé hatók:

- ◆ Az egészségnevelési program, ezen belül a drogmegelőzési stratégia megismerhetővé tétele, pl.: honlapon
- ◆ Kapcsolatok kialakítása, illetve a már meglévők megerősítése, a szakmai szervezetekkel: TEKA, D.A.D.A. program

Módszerek:

Előadások, gyakorlat, tréning, játékterápia, drámapedagógiai módszerek, beszélgetés, ...

Közreműködők köre:

Drogügyi koordinátor, egészségnevelő tanár, iskolaorvos, védőnő, pedagógusok, körzeti megbízott, meghívott szakemberek

Megvalósulás:

A tanórai keretbe ágyazható egészségnevelési, drogmegelőzési lehetőségek jobb kihasználásánál a következőkre gondoltunk (ezek jelen pillanatban csak javaslatok, további átgondolást igényelnek) pl.:

BIOLÓGIA : a drogok hatásai

KÉMIA : a drogok anyagai

IDEGEN NYELV : más országok, kultúrák drogmegelőzési stratégiái

MATEMATIKA : a drogfogyasztással kapcsolatos statisztikai adatok feldolgozása különböző feladat típusokban: pl.: diagramok elemzése, százalékszámítási feladatok

TÖRTÉNELEM : drog jog

INFORMATIKA : Internet használat a drogprenáció és az egészségnevelés szempontjait helyezve előtérbe, enciklopédiák használata

TESTNEVELÉS : "Ép testben ép lélek"

FÖLDRAJZ : főbb drogtermesztő országok, területek

IRODALOM, RAJZ: a drogok hatása az Alkotókra

Várható eredmények:

Tanulóink képessé válnak szükségleteik kifejezésére, a megfelelő módon történő segítség kérésre, problémáik hatékonyabb megoldására. Figyelemmel kísérik egymást, és jelzik ha a drogfogyasztást tekintve gyanússá válik társuk. A gyerekek egymással való kapcsolata szorosabbá válik, a devianciák redukálódnak, a kortárs csoportban jelentkező negatív szocializáció hatásai csökkennek, a tolerancia képesség megerősödik. A családban jelentkező nevelési problémák hatásai ellensúlyozódnak. A tantestületi közösség megerősödik, s egységes álláspontot képvisel. Az új módszerek megtanulásával, alkalmazásával a konfliktuskezelés fejlődik (mind a tanulók, mind a pedagógusok körét tekintve). Tovább nő az intézmény megtartó ereje.

Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

A konfliktus mindennapjaink és kapcsolataink velejárója. A diákok naponta kerülnek konfliktusba magukkal, osztálytársaikkal, családjukkal és a társadalommal.

Iskolánkban leggyakoribb a tanár-diák konfliktus, egyes gyerek és az osztály, a tanár és az osztály, továbbá gyerekcsoportok – osztályon belül és az osztályok között, valamint az iskola és a szülő között adódó konfliktus.

A konfliktus nem más, mint a szükségletek, igények, szándékok, vélemények, értékek ütközése. Míg a legtöbb ember a konfliktust negatív és pusztító erőnek tekinti, az azonban lehetőséget nyújthat fejlődésre és tanulásra is.

„Megoldási stratégiánk” függ:

- A személyiség jellemzőitől;
- a konfliktus tartalmától;
- a konfliktusban érintettektől;
- és egyéb körülményektől.

A hagyományos győztes-vesztes stratégián alapuló problémamegoldás helyett a nyertes-nyertes helyzet elérése a kívánatos. Az egyenrangú, mellérendelő kommunikáció megtanulása és fenntartása fejleszti az érzelmi intelligenciát, az egymás érzéseire és szükségleteire való ráhangolódást, a szabad gyermeki lét pedig a kreativitást, az őszinte érdeklődés, és a segítő szándék fennmaradását a többi ember, és a világ dolgai iránt. Minél többet lehetünk ebben a kétféle én-állapotban, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy boldog emberi kapcsolatokban élhetünk.

Feladatunk a kooperatív konfliktus megoldáshoz az alábbi feltételek biztosítása:

- Nyílt kommunikáció a felek között, melynek alapja a bizalom és az elfogadás;
- Készség a másik meghallgatására, megértésére;
- Nyitottság, empátia;
- Mások megbecsülése;
- Önérvényesítés (a saját vágyak kielégítése anélkül, hogy a másoknak ártanánk);
- Legalább az egyik fél érdekeltsége a folyamat tudatos vezérlésére;
- Készség az együttműködésre.

Amennyiben elsajátítanak bizonyos konfliktuskezelési készségeket, a tanulók képesek lesznek szociális helyzeteket elemezni, rengeteg viselkedéslehetőség közül választani, és felelősségét vállalni saját cselekedeteikért.

A konfliktus konstruktív kezelésének képessége nem csak a tanulók egyéni mentális egészségéhez járul hozzá, hanem pozitívan befolyásolja az iskola és a társadalom egészét is.

Az iskolai nevelési folyamat során a tanulóknak képessé kell válniuk életkori sajátosságaiknak megfelelő szinten arra, hogy:

- Kialakítsanak konfliktuskezelő készségeket
- Megértsék a kommunikáció fontosságát
- Elsajátítsák a konfliktus feloldásához szükséges kommunikációs készségeket

A konfliktus kreatív megoldásának a menete:

1. a probléma tudatosítása, tisztázása
2. okok feltárása
3. a konfliktuspartnerek és más közvetlenül érintettek szempontjainak feltárása
4. megoldási lehetőségek gyűjtése
5. a következmények mérlegelése
6. a megfelelő megoldási mód kiválasztása
7. meghatározott idő elteltével a hatékonyság vizsgálata.

A konfliktuskezelési technikák alkalmazása:

- Osztályfőnöki órán az osztályban kialakult konfliktusok (tanuló-tanuló, tanuló-tanár, osztály-tanár, osztály-osztály stb.) megbeszélése, a vitakultúra kialakítása
- Etika órák a 7. évfolyamon
- Bármely iskolai programon kialakult konfliktus rendezése (elsődlegesen a felügyelettel megbízott nevelő feladata)
- Diákönkormányzati tevékenységkapcsán bekövetkezett konfliktusok rendezése, megvitatása a vitakultúra betartása mellett
- Fogadóóra, személyes találkozás a szülő és az iskola közti konfliktus megbeszélésére, a gyermek érdekében való közös tevékenység fenntartására

Az infokommunikációs technikák alkalmazása

A **digitális kulcskompetencia** körébe tartozó részterület az infokommunikációs technika alkalmazása.

Az informatika hangsúlyos szerepe az oktatási rendszerben több szempontból is nyilvánvaló, az IKT elterjesztésével versenyképes munkaerő képzése a cél. A diákokat olyan képesség- és készség-halmazzal kell ellátnunk, amelyek a későbbiek folyamán ezt lehetővé teszik. Óriási mennyiségű tudás halmozódik fel állandóan, és ahhoz, hogy a majdani munkavállaló elláthassa a feladatát, a tudás újabb és újabb szegmenseire van szüksége. Ezért már nem lehet olyan tudáskészletet meghatározni, amelynek adott mintázata egy egész életen át jól használható a problémák megoldására. Az iskolának olyan képességekkel és készségekkel kell felruháznia a tanulókat, amelyek alkalmassá teszik őket az **élethosszig tartó tanulásra**. Így mint későbbi munkavállalók képesek lesznek arra, hogy saját maguk elemezzenek egy problémát, és azt olyan módon bontsák felismerhető elemekre, hogy tudják, milyen információkra van szükségük a megoldásukhoz. Fontos, hogy legyenek ismereteik arról, hogy az adatok milyen módszerekkel kutathatók fel, hogy a különböző szintű információkat hogyan lehet egy absztrakciós szintre hozni, továbbá tisztában kell lenniük azzal is, hogy az adatok feldolgozásával és összegyűjtésével hogyan lehet önállóan létrehozni egy olyan tudást, amely a probléma megoldására alkalmazható.

Ma már elvárás, hogy a diákok az ismereteket a nekik legmegfelelőbb módokon sajátítsák el. A papír alapú ismerethordozóktól a számítógépes programokon, Cd-n, DVD-n át az Interneten elérhető tudásbázisokig.

Ehhez iskolánkban biztosítjuk:

- 2 számítástechnika termünk van, több teremben, a könyvtárban és a tanárban is rendelkezésre állnak az Internet hozzáféréssel bíró számítógépek
- Az informatika oktatását alsó és felső tagozaton
Alsó tagozaton: szülő választhatja, szakkörök, valamint tanórák keretében
Felső tagozaton: tantervben előírtak, szülő választása, szakkörök, szakórák szervezése formájában.
- Szintén felső tagozatos tanulók számára minden nap 2 órában Internet-használati lehetőséget
- Az iskolai könyvtárban az ismerethordozók használatát
- Tanórákhoz, előadásokhoz a projektor használatát
- Diákjainkkal rendszeresen részt veszünk informatikai versenyeken

A további fejlődéshez:

- Fejlesztjük iskolánk számítógépes hálózatát
- A pedagógusok zöme SDT-tanfolyamot végzett
- Minden kollégát ösztönzünk az alapfokú számítógépes ismeretek megszerzésére
- Figyelemmel kísérjük A Sulinet, Suloinova Kht, és az Educatio Kht tudásbázisait

HELYI TANTERV

Tantárgyi rendszer és integráció

Tantárgyi rendszerünk

Magyar nyelv és irodalom
Angol nyelv
Matematika
Informatika
Történelem és állampolgári ismeretek
Környezetismeret
Természetismeret
Földrajz
Biológia és egészségtan
Fizika
Kémia
Ének – zene
Rajz
Technika és életvitel
Testnevelés és sport
Néptánc
Dráma
Ember- és társadalomismeret, etika
Osztályfőnöki

Tantárgyi rendszerünk specialitásai logopédiai és fejlesztő osztályok számára

Mozgásfejlesztés
Közösségfejlesztés
Fejlesztés (matematika, magyar)
Logopédia

TANTÁRGYAK	INTEGRÁLT MODULOK
Magyar nyelv és irodalom	
Angol nyelv	
Matematika	
Informatika	Informatika
Történelem és állampolgári ismeretek	Hon- és népismeret
Környezetismeret	
Természetismeret	
Földünk és környezetünk	
Biológia és egészségtan	Egészségtan
Fizika	
Kémia	
Ének - zene	
Rajz és vizuális kultúra	Mozgóképf- és médiaismeret
Technika és életvitel	
Testnevelés és sport	
Néptánc	Tánc és dráma
Dráma	Tánc és dráma
Ember- és társadalomismeret, etika	
Osztályfőnöki	Pályaorientáció, közösségfejlesztés
Mozgásterápia	
Logopédia	
Közösségfejlesztés	
Fejlesztés	

A kerettanterv által kötelezően előírt modulokat az alábbiak szerint oktatjuk:

Tánc és dráma:

1-4. osztályig a szabadon tervezhető órakeret terhére heti 1 órában iskolánk hagyományához ragaszkodva Néptáncot oktatunk. A tananyagtartalom átcsoportosításával 5. évfolyamon csak a tánc részt oktatjuk, heti 0,5 órában, míg a dráma részt 6. évfolyamon tanítjuk szintén heti 0,5 órában a Tánc és dráma tantárgyban.

Informatika:

6. évfolyamon külön tantárgyként oktatjuk.

Egészségtan:

6. évfolyamon a Természetismeret, 8. évfolyamon a Biológia tantárgyakba integráltuk.

Mozgóképf és médiaismeret:

8. évfolyamon a Rajz tantárgyba integráltuk.

Hon és népismeret:

5-6. évfolyamokon a Történelem tantárgyba integráltuk.

Ember és társadalomismeret, etika:

7. évfolyamon külön tantárgyként tanítjuk.

A kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámja

Általános tantervű osztályok (1 – 4.)

Általános tantervű osztályok

		1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
1.	Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7
2.	Matematika	4	4	4	4
3.a	Angol nyelv				3
3.b	Olasz nyelv				3
4.	Környezetismeret	1	1	1,5	2
5.	Ének-zene	1	1	1	1
6.	Rajz	1,5	1,5	1	1
7.	Technika és életvitel	1	1	1	1
8.	Testnevelés és sport	2+I	2+I	3	3
9.	Néptánc	0,5	0,5	0,5	0,5
10.	<i>Szabadon tervezhető óra:</i>	<i>1 testnev.</i>	<i>1 testnev.</i>		
	Kötelező óraszám a tv. alapján	20	20	20	22,5
	Választható óra: (szülő kéri írásban)	2	2	2	2
	Ének-zene	*	*	*	*
	Technika és életvitel	*	*	*	*
	Testnevelés és sport	*	*	*	*
	Néptánc	*	*	*	*
	Rajz	*	*	*	*
	Angol nyelv	*	*	*	
	Maximális kötelező óraszám - választott órákkal együtt	22	22	22	24,5

Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok (1 – 4.)

Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok

		1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
1.	Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8
2.	Matematika	4	4	4	4,5
3.	Angol nyelv				
4.	Környezetismeret	1	1	1,5	2
5.	Ének-zene	1	1	1	1
6.	Rajz	1,5	1,5	1	1,5
7.	Technika és életvitel	1	1	1	1
8.	Testnevelés és sport	3	3	3	3
9.	Néptánc	0,5	0,5	0,5	0,5
10.	Informatika				1
	Kötelező óraszám a tv. alapján	20	20	20	22,5
	Választható óra: * programunk szerint (szülő kéri írásban)	2	2	2	2
	Fejlesztő óra - magyar	1	1	1	1
	Fejlesztő óra - matematika	1	1	1	1
	Maximális kötelező óraszám - választott órákkal együtt	22	22	22	24,5
	Fejlesztő órák száma:	3	3	3	3
	Közösségfejlesztő	1	1	1	1
	Logopédia / Fejlesztő	1	1	1	1
	Testnevelés és sport (Mozgásfejlesztés)	1	1	1	1
	Max. óraszám fejl-vel együtt	25	25	25	27,5

Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályokban az idegen nyelv tanítását a törvény adta lehetőségeknek megfelelően késleltetve, csak 5. osztálytól kezdjük meg. A fennmaradó órakeretből megnöveltük a magyar, matematika, rajz és testnevelés tanórák számát.

Általános tantervű osztályok (5 – 8.)

Általános tantervű osztályok

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
1. Magyar nyelv és irodalom	4	4	3,5	3,5
2. Történelem és állampolgári ismeretek Integrálva: Hon- és népismeret (5-6. évf.)	2,5	2,5	2	2,5
3.a Angol nyelv	2,5	2,5	2,5	2,5
3.b Olasz nyelv	2,5	2,5	2,5	2,5
4. Matematika	4	3,5	3,5	3,5
5. Informatika Integrálva: Informatika (6. évf.)		0,5	1	0,5
6. Természetismeret Integrálva: Egészségtan (6. évf.)	2	2,5		
7. Fizika			1,5	1,5
8. Biológia és egészségtan Integrálva: Egészségtan (8. évf.)			1,5	1,5
9. Kémia			1,5	1,5
10. Földrajz			1,5	1,5
11. Ének-zene	1	1	1	1
12. Rajz Integrálva: Mozgókép és médiaism. (8. évf.)	1,5	1	1	1,5
13. Technika és életvitel	1	1	1	1
14. Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
15. Osztályfőnöki	1	1	0,5	0,5
Tantervi modulok				
16. Tánc és dráma	0,5	0,5		
17. Ember és társ. ismeret, etika			0,5	
Kötelező óraszám a tv. alapján	22,5	22,5	25	25
Választható óra: (szülő kéri írásban)	2	2	4	4
Matematika	2	2	2	2
Angol nyelv	1,5	1,5	2	2
Ének-zene	0,5	0,5	0,5	0,5
Rajz	0,5	0,5	0,5	0,5
Technika és életvitel	0,5	0,5	0,5	0,5
Testnevelés és sport	0,5	0,5	1	1
Pályaorientáció [■] Igény esetén integrálva az Osztályfőnöki órába			1	1
Informatika	0,5	0,5	0,5	0,5
Maximális kötelező óraszám - választott órákkal együtt	24,5	24,5	29	29

Pályaorientáció:[■] Miután tanulóink többségének komoly gondot jelent az iskolaválasztás, az egyes hivatások ismerete, ezért a megalapozott döntéshozatalhoz a 7-8. évfolyamon a szülőknek nyomatékosan ajánljuk, hogy az általunk felkínált pályaorientációt válasszák. A választással iskolai keretek között, nagyobb óraszámokban segíthetjük a gyermekeket a döntésben. A pályaorientáció igény esetén az osztályfőnöki órákba integrálódik. A választásról a szülők előző tanév végén május 20-ig írásban nyilatkoznak.

Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok (5 – 8.)

Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok					
		5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
1.	Magyar nyelv és irodalom	4	4	3,5	3,5
2.	Történelem és állampolgári ismeretek Integrálva: Hon- és népismeret (5-6. évf.)	2,5	2,5	2	2,5
3.	Angol nyelv	2,5	2,5	2,5	2,5
4.	Matematika	4	3,5	3,5	3,5
5.	Informatika Integrálva: Informatika (6. évf.)		0,5	1	0,5
6.	Természetismeret Integrálva: Egészségtan (6. évf.)	2	2,5		
7.	Fizika			1,5	1,5
8.	Biológia és egészségtan Integrálva: Egészségtan (8. évf.)			1,5	1,5
9.	Kémia			1,5	1,5
10.	Földrajz			1,5	1,5
11.	Ének-zene	1	1	1	1
12.	Rajz Integrálva: Mozgóképek és médiaismeret (8. évf.)	1,5	1	1	1,5
13.	Technika és életvitel	1	1	1	1
14.	Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
15.	Osztályfőnöki	1	1	0,5	0,5
	Tantervi modulok				
16.	Tánc és dráma	0,5	0,5		
19.	Ember és társ. ismeret, etika			0,5	
	Kötelező óraszám a tv. alapján	22,5	22,5	25	25
	Választható óra: * programunk szerint (szülő kéri írásban)	2	2	4	4
	Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1
	Matematika	1	1	1,5	1,5
	Informatika			0,5	0,5
	Pályaorientáció, közösségfejlesztés [■] Igény esetén integrálva az Osztályfőnöki órába			1	1
	Maximális kötelező óraszám - választott órákkal együtt	24,5	24,5	29	29
	Fejlesztő órák	3,5	3,5	3,75	3,75
	Logopédia / Fejlesztő [▼]	1-	1-	1-	1-
	Közösségfejlesztés	0,5	0,5	0,5	0,5
	Testnevelés és sport				
	Mozgásfejlesztés	1	1	1	1
	Max. óraszám fejl-vel együtt	28	28	32,5	32,5

A logopédiai és fejlesztő osztályok tantárgyi rendszere megegyezik az általános tantervű osztályokéval, azzal a kitételrel, hogy a tanulók számára kötelezően biztosítandó, előírt fejlesztéseket az órarendhez, valamint a tantárgyi rendszerhez igazodva kapják meg az érintettek.

* **programunk szerint:** A meghatározás azt jelenti, hogy a logopédiai és fejlesztő tantervű osztályokban a választható órák a magyar (1-8. oszt.), matematika (1-8. oszt.), informatika (7-8. oszt.) és pályaorientáció (7-8. oszt.) órákat tartalmazzák. A szülők a logopédiai program választásakor ezt írásban elfogadják.

Logopédia / Fejlesztő: ▼ Az 1- órás szám azt jelenti, hogy a szakértői bizottság javaslata alapján a gyermek több óra logopédiai fejlesztésben is részesülhet.

A kötelező tanórákon minden tanuló részvétele kötelező, míg a választható órákon az a tanuló vesz részt, akinek részvételi szándékát szülője vagy gondviselője az előző tanév május 20-ig írásban jelezte. Ha a tanulót kérelmére az iskola felvette a szabadon választható tanítási órára, a tanítási év végéig köteles azon részt venni. A szabadon választható tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, valamint a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell kezelni, mint a kötelező tanítási órát.

A kötelező és választható órákat lásd a fenti órateremben.

Intézményünk helyi tanterve – az órászámok változatlanul hagyása mellett – előírja a **természettudományok súlyának növelését**. Az említett műveltségi területnek különös figyelmet adunk az oktatási folyamatban, és a vonatkozó kompetenciákat a többi tantárgyhoz kapcsolódó tevékenységek során is fejlesztjük. A kidolgozandó tanmenetekben átjárókat és kapcsolódási pontokat keresünk a többi tantárgyhoz.

Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a **játékosság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban**. Pedagógiai módszereinket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk ennek a játékosságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban.

Iskolánk adottságait és a szülői igényeket figyelembe véve alsó tagozaton biztosítjuk az **idegen nyelv** (angol, olasz) tanulását általános tantervű osztályainkban 1-3. évfolyamon heti 1 órában, ha azt a szülők írásban kérik, és a létszám eléri a minimum 10 főt. Általános tantervű osztályaink számára lehetőség nyílik 3. évfolyamtól az angol nyelvű haladó szintre felkészítő csoport igénybe vételére, a pedagógiai programban leírt módon. 4. osztályban heti 3 órában folyik az idegen nyelv oktatása. Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályainkban a késleltetett nyelvtanítás lehetőségével élve csak 5. évfolyamtól tanítunk idegen nyelvet.

A felső tagozaton minden osztályunk heti 2,5 órában tanul idegen nyelvet (angol, olasz), mivel adottságainkat figyelembe véve tanulóinknak nagyobb szüksége van a magyar nyelvi és matematikai képességeik fejlesztésére. Azok a tanulók, akiknek szülei ezt írásban kérik, és a pedagógiai programban leírt feltételeknek megfelelnek, igényelhetik az angol nyelv haladó szintű csoportban, emelt óraszámúban (5-6. osztály heti 4, 7-8. osztály heti 4,5 órában) történő oktatását.

Csoportbontás:

Iskolánkban az oktató-nevelő munka sikeresebb megvalósulása érdekében a fenntartóval történt egyeztetés és a szülői igények felmérése alapján az alábbi csoportbontásokat alkalmazzuk:

- Technika, néptánc, informatika tantárgyakból az osztálylétszámok függvényében a tantervek adottságai, illetve a speciális, veszélyes eszközök használata miatt.
- Angol, matematika tárgyak esetében az általános tantervű osztályokban, ha van olyan tanulócsoporthoz, amely magasabb óraszámúban tanul (szülői igény esetén).
- A csoportlétszámokra vonatkozó előírásokat nyelvvoktatásnál is figyelembe vesszük, ezért ha lehetőség van rá, 2 párhuzamos osztályból szervezzük a csoportokat. Ezt a matematika tárgy esetében is alkalmazzuk, így a tanulók képességfejlesztése az egyéni adottságaik figyelembe vételével történik.

- Testnevelésből fiú – lány csoportbontásokat alkalmazunk az általános tantervű osztályokban, ha az osztály és a nemek szerinti létszám ezt lehetővé teszi. Párhuzamos osztályok összevonásával is igyekszünk megoldani – főként a felső tagozatban – a nemek szerinti bontást. A fejlesztő és logopédiai osztályokban a kisebb osztálylétszámok miatt ez megoldhatatlan, ráadásul mindkét osztálytípusban nagyobb arányban vannak a fiútanulók. A mozgásfejlesztő órákon az egyéni fejlesztések biztosítása érdekében alkalmazzuk a csoportbontást.
- Magyar nyelvtan tantárgyból 7. és 8. évfolyamon ugyancsak a képességek és az érdeklődés (továbbtanulási szándék) függvényében csoportbontást alkalmazunk, amely elősegíti az egyéni képességfejlesztést.

A nem szakrendszerű oktatás

A jogszabályi háttér a közoktatásról szóló törvény 1993. LXXIX törvény 2006. évi LXXI. módosítása adja, mely kötelezően előírja a nem szakrendszerű oktatási formát a nevelőtestületek által meghatározott módon.

Célok:

1. Az iskolai alapozó funkciók hatékonyságának növelése
2. Az **alapkészségek megerősítése**, pótlása
3. **Esélyegyenlőség biztosítása** tanulási, szociális problémával küzdő tanulóknak
4. Az eltérő tanulói fejlettségi szint kezelése
5. A helyi tantervben elvárt teljesítménytől elmaradók **felzárkóztatása**, a „lemorzsolódás megakadályozása, minimálisra csökkentése
6. Olyan készség- és képességfejlesztés, mely az **élet hosszíig tartó sikeres tanulás** feltétele lehet

Feladatok:

1. Az alapozás folytatása
2. A felzárkóztatás és a fejlesztés

Kiemelten fontos fejlesztési feladatok:

1. Az önálló tanulás, a jegyzetelési technikák tanítása
2. Az információszerzés- és feldolgozás képességének fejlesztése
3. A kommunikációs képességek erősítése
4. A térbeli, időbeli, mennyiségbeli viszonyokban való pontosabb tájékozódás kialakítása
5. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
6. A szociális kompetencia fejlesztése

A fejlesztési területek kijelölése:

1. *Kommunikáció / szövegértés, szövegalkotás*

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókinccs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyénnek rendelkeznie kell azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséresse és a helyzetnek megfelelően alakítsa. Képes legyen megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, legyen képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

- A különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban való kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése
- A kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek kreatív használata
- A nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése
- A szövegértési és szövegalkotási automatizmusok kialakítása az egyes szövegtípusok szerkezeti és jelentéstani jellemzőinek felfedeztetésével
- Szövegtípusok interpretálása és alkotása
- A racionális és sikeres vita stratégiáinak elsajátítása
- Kulturált nyelvi magatartásra, a köznapi kommunikációs helyzetekben való biztonságos eligazodásra való felkészítés
- Beszédkészség, az értelmes beszéd fejlesztése, az aktív szókinccs gazdagítása
- Nyelvhelyességi kérdésekben való tudatos döntés fejlesztése
- Kifejezőképesség
- Különböző célt szolgáló, különböző típusú szövegek megírása, az írás folyamatának ellenőrzése
- Rendezett, olvasható, esztétikai íráskép, az életkornak megfelelő írástechnika
- A helyesírás-készség elsajátítása és fejlesztése

2. *Matematikai kompetenciák*

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. Felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

- Készségek: számlálás, számolás, mennyiségi következtetés, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladat-megoldás, alpműveletek rutinos végzése, matematikai fogalmak megértése – felismerése – alkalmazása, matematikai információszerzési eszközök hatékony alkalmazása, tájékozódás térben és időben
- Gondolkodási képességek: rendszerezés, kombinativitás, deduktív-induktív következtetések, mennyiségi következtetés, érvelés – következtetés, érvek láncolatának megértése és hasonló alkotása, bizonyítás eszközei és törvényszerűségei,
- Problémamegoldó képességek: problémaérzékenység, problémareprezentáció, eredetiség, kreativitás, rész-egész észlelés,
- A tapasztalatszerzés, a képzelet, az emlékezés, és a gondolkodás alpműveletei a matematikában és a verbális tevékenységekben

3. Szociális kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. Felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét.

Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

- A szolidaritás, szociális érzékenység az együttműködés, az empátia, kooperáció fejlesztése
- A közösségi magatartás formálása
- Az élethelyzetek, emberi kapcsolatok, érzelmek felismerése, megértése, - erkölcsi választásokban – a jó és a rossz elkülönítése
- Beszélgetésben, vitában való részvétel:
 - Kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás
 - Saját álláspont előadása, megvédése
 - Figyelem az ellenvéleményre
 - Együttműködés a társakkal
 - Mások véleményének és érvelésének elfogulatlan, konstruktív megközelítése

4. Hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

- Az önművelés igényének, az élethosszig tartó tanulás, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása
- A kreatív, kritikus, problémamegoldó, fogalmi gondolkodás, a nyelvi problémamegoldás a logikai viszonyok felismerésének, az értelmezés, az indoklás, a bizonyítás képességének fejlesztése
- Az alkotóképesség, a képzelet fejlesztése
- Az emlékezet fejlesztése
- A tanulás képességének fejlesztése, ismeretfeldolgozási technikák tanítása:
 - Ismeretek, adatok, információk gyűjtése, célszerű, gondos elrendezése
 - Jegyzetkészítés tanári irányítással a szövegértés műveleteire építve
 - Lényegkiemelés
 - Vázlatkészítés, illetve vázlatfelhasználás
 - Tömörítés, összefoglalás megértése és készítése adott szempont alapján
 - Gyakorlottság felelet, beszámoló, összefoglalás elkészítésében

5. Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és szabadidő terén. Ez a következő készségeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Ezek megvalósulását lásd az egyes tantárgyak helyi tanterveiben.

A résztvevők köre:

A nem szakrendszerű oktatásra szoruló tanulók kiválasztása a negyedik évfolyamon tanító/osztályfőnök javaslatai alapján történik. Az alsó tagozatos munkaközösség dolgozza ki a helyi méréseket, matematikából és magyar nyelv és irodalomból. A méréseket 5. osztály elején megismételjük, és az így kapott eredmény függvényében döntenek az érintett tanító és szaktanár kollégák a részvételről. A döntéshez felhasználjuk az OKÉV 4. évfolyamon végzett kompetencia mérésének eredményeit is.

1. Általános tantervű osztályokban a 4. évfolyam végén illetve 5. évfolyam elején mérések alapján az alapozásra, felzárkóztatásra szoruló tanulók
2. Logopédiai tantervű osztályokban minden tanuló

Óraterv:

Az óraterv felosztásban (részlet) **A** oszlopban a szakrendszerű, **B** oszlopban a nem szakrendszerű oktatás azon óraszámja van feltüntetve, amelyet minden évben biztosítunk a fejlesztendő tanulóknak. A fennmaradó órákat a nem szakrendszerű oktatásban vázolt módon évente, szükség szerint határozzuk meg.

Általános tantervű osztályok

		5. évfolyam		6. évfolyam	
		A	B	A	B
1.	Magyar nyelv és irodalom	3	1	3	1
2.	Történelem és állampolg. ism. Integrálva: Hon- és népművelés (5-6. évf.)	2	0,5	2	0,5
3.	Matematika	3	1	3	0,5
4.	Természeti ismeret Integrálva: Egészségtan (6. évf.)	1,5	0,5	2	0,5
5.	Idegen nyelv	2,5	0,5	2,5	0,5

**Logopédiai és fejlesztő
tantervű osztályok**

		5. évfolyam		6. évfolyam	
		A	B	A	B
1.	Magyar nyelv és irodalom	3	1	3	1
2.	Történelem és állampolg. ism. Integrálva: Hon- és népismeret (5-6. évf.)	2	0,5	2	0,5
3.	Matematika	3,5	1	3	1
4.	Természetismeret Integrálva: Egészségtan (6. évf.)	1,5	0,5	2	0,5
5.	Idegen nyelv	2,5	0,5	2,5	0,5

Az alábbiakban felvázolt óratervet rugalmasan kezeljük. Azt, hogy az egyes tanévekben mely tantárgyak órákterében valósul meg a nem szakrendszerű oktatás, mindig az adott gyermekek képességei, készségei határozzák meg, melyet a fent említett mérések, az osztályt tanító pedagógusok véleménye alapján határozunk meg. A *dőlt számmal* jelzett óraszám szükség szerint csoportosítható az Iskolai óratervben feltüntetett tantárgyak között. A csoportosításról minden év végén illetve szükség szerint tanév elején a mérések és a fejlesztendő gyermekek ismeretében döntünk. A fennmaradó órákat a nem szakrendszerű oktatásban vázolt módon évente, szükség szerint határozzuk meg.

	Általános tantervű osztályok		Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok	
5. évfolyam	Magyar	1 óra	Magyar	1 óra
	Matematika	1 óra	Matematika	1 óra
	Történelem	0,5 óra	Történelem	0,5 óra
	Természetismeret	0,5 óra	Természetismeret	0,5 óra
	Idegen nyelv	0,5 óra	Idegen nyelv	0,5 óra
		<i>1,5 óra</i>		<i>1,5 óra</i>
6. évfolyam	Magyar	1 óra	Magyar	1 óra
	Matematika	0,5 óra	Matematika	1 óra
	Történelem	0,5 óra	Történelem	0,5 óra
	Természetismeret	0,5 óra	Természetismeret	0,5 óra
	Idegen nyelv	0,5 óra	Idegen nyelv	0,5 óra
		<i>2 óra</i>		<i>1,5 óra</i>

A közoktatási törvény 128.§ (19) lehetőséget biztosít arra, hogy 2008/2009 – 2010/2011. tanévekben az ötödik-hatodik évfolyamon a nem szakrendszerű oktatás oly módon is megszervezhető, hogy az e célra felhasznált idő csak az összes kötelező óra 20%-át éri el, azaz heti 5 óra. Így iskolánk is él ezzel a lehetőséggel. 2011/2012. tanévre vonatkozó óratervet a hatályba lépés előtt aktualizáljuk.

Az oktatás időkeretének eloszlása éves szinten, heti beosztás szerint, folyamatos órarendi beosztással történik.

Az aktuális tanévre vonatkozóan a pedagógiai program **5. számú mellékletében** jelenik meg a mérési eredmények ismeretében a konkrét tantárgy és óraszám.

A nem szakrendszerű oktatás szervezeti keretei, munkaformái

A képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez.

A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált felkészítésként is, mert iskolánkban a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg.

Iskolánkban nem szakrendszerű oktatást az alábbi szervezeti keretben valósítjuk meg:

Általános tantervű osztályok		Logopédiai osztályok
Magyar Idegen nyelv Matematika	Évfolyam szinten összevont csoport a nem szakrendszerű órakeretben a fejlesztésben résztvevők számára A nem érintettek számára osztálykeretben tehetséggondozás folyik párhuzamos óravezetéssel	A nem szakrendszerű órák szervezése osztálykeretben történik
Történelem Természetismeret	Osztály szinten kialakított csoport, ciklusos váltásban differenciáltan tehetséggondozás, illetve nem szakrendszerű oktatás folyik	

Munkaformák:

Tantárgyak	Fejlesztendő főbb területek	Tanítás módszertana
Magyar irodalom Magyar nyelv Történelem Idegen nyelv	Olvasás, szövegértés, írás, helyesírás, kommunikáció, beszédkészség, tanulás tanítása, jegyzetelés, erkölcs, esztétika, logikai készségek stb.	Személyközpontú képzés Differenciálás Kooperatív tanulástechnikák Projekt oktatás
Matematika Természetismeret	Logikai készségek, számolási készségek, problémakezelés, akarati, önfejlesztő képességek, Természettudományos világkép stb.	

Az érintett tantárgyak tantervének módosítását lásd a Helyi tantervben az adott tantárgyak tanterveiben.

Ellenőrzés, értékelés módja

Diagnosztikus mérések: szeptemberben, májusban

Formatív mérések: decemberben, júniusban

A nem szakrendszerű órákon a tanulókat érdemjeggyel nem, csak szövegesen értékeljük, minősítjük. A **minősítés** során hangsúlyt kell fektetni arra, hogy **előremutató, konstruktív, ösztönző legyen**. Fő szempont a mért eredmények összehasonlítása az előző mérés eredményeivel, valamint a továbbhaladás konkrét feladatainak meghatározása. Ugyanakkor a matematika, magyar nyelv és irodalmi teljesítmény értékelésekor

figyelembe vesszük a tanulónak a nem szakrendszerű órákon nyújtott teljesítményét, szöveges minősítését is.

Személyi feltételek:

A feladat ellátásához szükséges ismeretek elsajátíttatásának minél szélesebb körben való biztosítása a pedagógusok körében.

- Tanítói és szaktanári diplomával rendelkező pedagógusok
- A nem szakrendszerű oktatásra jogosító 120 órás tanfolyamnak eleget tevő szaktanárok
- Tanítói, valamint a NAT műveltségi területnek megfelelő további képzettséggel rendelkező tanítók

A kompetencia alapú oktatás

Kiemelt feladatunknak tekintjük a kompetencia alapú oktatásra való felkészítést mind tanáraink, mind tanulóink számára.

Az Európai Unió országaiban kulcskompetenciák közé sorolt tudások és képességek fejlesztése minden pedagógus feladata. Ezek a képességek teszik alkalmassá a tanulókat a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal teli világban. Iskolánk oktató-nevelő munkája kapcsán törekszik a kulcskompetenciák mindegyikének fejlesztésére.

A nem szakrendszerű oktatás keretén belül kiemelt szerepet kap az anyanyelvi kommunikáció, a matematikai, a természettudományos, a digitális, a szociális kompetencia, valamint a hatékony, önálló tanulás fejlesztése.

Ezek megvalósítását lásd az egyes tantárgyak helyi tantervében.

Az előírt tananyagok és követelményeik

A Helyi tanterv mappában, minden egyes tantárgy helyi tantervében.

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, és a tankönyv ingyenes igénybevételeinek biztosítása

Iskolánkban évek óta törekszünk arra, hogy gyermekeink életkoruknak, képességeiknek és sajátos nevelési igényeiknek megfelelő tankönyvekből sajátítsák el az adott tanév tananyagait.

A tankönyvek, munkafüzetek, tanulási segédletek megválasztásáról a szakmai munkaközösségek döntenek, az alábbi szempontok szerint:

- A tankönyvek kiválasztása a szakmai munkaközösségek hosszú távú, felelős döntése, ezért azok kiválasztása több évre szól.
- Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

- A kiválasztott tankönyvek illetve a tankönyvcsaládok a NAT-hoz, a kerettantervhez és az intézmény pedagógiai programjához, valamint helyi tantervéhez illeszkedjenek. Egy évfolyamon általában ugyanazt a tankönyvet használjuk, ezáltal lehetővé válik az iskolán belüli átjárhatóság, valamint a pedagógiai programban és a tanév munkatervében tervezett évfolyamszintű felmérők megírása.
- A tankönyvek, tankönyvcsaládok kiválasztásakor figyelembe kell venni a pedagógiai programban rögzített képzési szakaszokat és az egymásra épülés kritériumait. Ennek érdekében döntéshozatal előtt az alsó és a felső tagozaton azonos tantárgyat tanítók közötti egyeztetés elengedhetetlenül szükséges.
- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében amennyiben ilyen van, a speciális tankönyv és taneszköz használatát kell biztosítani.
- A tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, térkép stb. feleljen meg az adott tanulócsoport képességeinek.
- A tankönyvek által közölt ismeretek tudományosan legyenek hitelesek, megbízhatóak.
- A taneszköz legyen igényes kivitelezésű, a gyermek szívesen vegye a kezébe, ugyanakkor a mindennapi használatra legyen alkalmas.
- Tartalmazza a felfedezés lehetőségét, fejlessze a kreativitást.
- Fejlessze azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek.
- Minél érthetőbben, szemléletesebben közvetítse az ismeretanyagot a tanulók felé.
- A tankönyvi, munkafüzeti feladatok adjanak minél több lehetőséget a gyakoroltatásra, az ismeretanyag elmélyítésére, differenciálásra.
- Fejlessze a környezet iránti felelősség, a cselekvés, a környezet állapota iránti érzékenység tudatát.
- Amennyiben a tankönyvkínálatban megjelenő tankönyvek és tanulási segédeszközök közül több is megfelel a szakmai kritériumoknak, illeszkedik a NAT-hoz és iskolánk pedagógiai programjához, valamint a helyi tantervhez, úgy a kiválasztási szempontok között szerepeljen a taneszköz tartóssága és kedvezőbb ára is.
- Törekszünk arra, hogy a tankönyvekből az iskolai könyvtár számára évente növekvő mennyiséget szerezzünk be. Ezeket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók kikölcsönözhetik, ingyenesen használhatják a tanév során.
- Az iskola **ingyenesen biztosítja** a tankönyveket, munkafüzeteket, azoknak a tanulóknak, akik jogosultságukat a jogszabályban előírt módon, hitelt érdemlően bizonyítani tudják, valamint igényüket az erre a célra készült nyomtatvánnyal írásban is jelzik.
- A nyomtatott taneszközökön kívül néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: rajz, technika, testnevelés.
- Az előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A tanulók továbbhaladása, a magasabb évfolyamra lépés feltételei

- Az első-harmadik évfolyamon a közoktatási törvény előírásának megfelelően, a tanuló, csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott.
- A törvénynek megfelelően, amennyiben a szülő kéri, a tanuló az évet igazgatói döntés alapján megismételheti.
- Ha az osztálytanító a gyermek fejlődését, tudását nem tartja megfelelőnek, javasolhatja a szülőnek az évismétlést. Amennyiben a szülő gyermeke érdekében ezt jónak látja, úgy a gyermek, évet ismételi.
- Az első évfolyamon a tanulók aktuális állapotától függően lehetőség van a követelmények két tanítási év alatt történő teljesítésére. Amennyiben a tanulónak két tanév alatt sem sikerül teljesítenie az első osztályos minimális követelményeket, a tanító kezdeményezi a szakértői vizsgálatot, és annak ismeretében folytathatja a tanuló tanulmányait.
- A negyedik-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az egyes tárgyakból teljesítette a minimum követelményeket.
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A negyedik-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Ha a tanuló a negyedik-nyolcadik évfolyamon tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
- Ha a tanuló a negyedik-nyolcadik évfolyamon, a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a nevelő testület döntése alapján javító vizsgát tehet, vagy az évfolyamot ismételni köteles.
- A negyedik-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden szaktantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott.
 - magántanuló volt.
 - a közoktatási törvényben előírtak szerint, a tanuló az egyes tantárgyakból az éves óraszám 30 %-nál többet hiányzott.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A beszámoltatás, számonkérés formáit, az értékelés és minősítés módozatait tekintve nagy a pedagógusok szabadsága, de bizonyos alapelveket, elvárásokat minden nevelőnek be kell tartania:

Értékelésünknek mindig világosnak, az érintettek számára egyértelműnek, igazságosnak, rendszeresnek, kiszámíthatónak, megbízhatónak, **ösztönzőnek kell lennie**. Figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait, fejlődését. Ez jelent viszonyítási

alapot, és **fejleszti a tanulók ítélőképességét**, amely saját munkájuk eredményeinek és kudarcainak felismeréséhez szükséges.

A tanulói teljesítmények értékelésében a hagyományos ötfokozatú skálát alkalmazzuk. Az osztályzat a helyi tantervben rögzített követelmények teljesítésének a félév ill. a tanév végére elért szintjét tükrözi.

Az év végi osztályzatot az év közben kapott érdemjegyek alapján kell minősíteni.

A tanuló év végi osztályzatai alapján a nevelőtestület dönt a tanuló magasabb évfolyamra lépéséről.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők bírálják el a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján.

A gyermek tanulmányi előmenetelét a Minisztérium által rendszeresített nyomtatványokban (napló, ellenőrző, bizonyítvány...) írásban rögzítjük.

Nem vezetjük be az év végi záróvizsgát. Helyette egy-egy tematikus tanítási egység összegző-, feltáró-, minősítő jellegű értékelésére kerül sor.

A tantárgyi teljesítmények értékeléséről a szülőket rendszeresen, és érdemben tájékoztatjuk. A kritikus teljesítményt elérő tanulók szüleit félév ill. év vége előtt, időben, figyelemfelhívó, figyelmeztető céllal külön is tájékoztatjuk.

Az értékelés időpontjának, körülményeinek, formájának meghatározása a nevelők kompetenciája. Az intézményünkben folyó értékelési tevékenységnek azonban az alábbi követelményeket ki kell elégítenie: tájékoztassa a pedagógust, a tanulót és a szülőt a végzett munka eredményéről, a minősítési rangsorolás érdekében viszonyítania kell a standardhoz, a fejlesztés érdekében **fejezze ki a tanuló önmagához viszonyított előrehaladását**, a lényeges elemeket tükrözze.

Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször – félévenként legalább egyszer – ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer felel szóban.

A megbízható értékelési rendszer alapfeltétele, hogy az iskola tantárgyanként kidolgozott, részletes követelményrendszerrel dolgozzon. A követelményrendszert, benne külön megjelölve az alapkövetelményeket, évfolyamonkénti lebontásban a tanulókkal ismertetni kell.

Az alapkövetelmény az a szükséges tudás, amely a továbbhaladás feltétele. Tartalmi alapja a kerettanterv követelménye.

Az ismeretek számonkérésének követelményeit az iskola helyi tanterve tartalmazza tantárgyanként.

A számonkérés követelményei:

- A számonkérés legyen rendszeres, folyamatos, megfelelően előkészített, kiszámítható, azonos feltételeket teremtő - a helyi tantervben meghatározott követelményeket figyelembevevő, arra szorító - az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó.
- Teljesüljön a szóbeli, írásbeli és gyakorlati számonkérés megfelelő aránya.
- A számonkérés nem lehet fegyelmező jellegű.
- Szülők tájékoztatása a számonkérés követelményeiről a tanév eleji és a félévi szülői értekezleteken.

A szóbeli számonkérés iskolánkban használatos formái:

- 5-10 perces frontális számonkérés az óra elején
- szóbeli felelet - az előző óra, órák anyagából - érdemjeggyel minősítve
- a házi feladat számonkérése. Ezzel a módszerrel a tanulóknak tudatosodhat az otthoni munka fontossága, hasznossága, célszerűsége, és rendszerességre neveljük őket. Azok a tanulók, akik becsületesen megoldják a házi feladatokat, a számonkérés ilyen megszervezése esetén megfelelő sikerélményhez, elismeréshez juthatnak
- kiselőadás, tanulói kísérlet, testnevelési követelmények gyakorlati bemutatása, memoriter, gyűjtőmunka

Az iskolai írásbeli beszámoltatások

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika ellenőrzésénél a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül írásban is ellenőrizhetik. Kivétel, ha a tanuló sajátos nevelési igénye illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási zavara miatt az írásbeli beszámoltatás helyett szóban számolhat be szakértői javaslat alapján.

Az iskolánkban általánosan használt számonkérési formákat és azok minimális illetve maximális számát a kerettanterv egyes tantárgyainál ismertetjük.

Az írásbeli beszámoltatás iskolánkban használatos formái:

- Feladatlap, teszt kitöltése, önálló megoldása, tanulói kísérlet jegyzőkönyve
- Felmérő dolgozat írása - kisebb tanítási egység (néhány óra) anyagából.
- Témazáró dolgozat írása - nagyobb tanítási egység átfogó számonkérése.
- Félévi és év végi felmérő, szintfelmérők - annak mérése, hogy tanulóink egy tanév vagy egy tanulmányi időszak követelményeit hogyan sajátították el.
- Osztályozó vizsga: A magántanulók a tanév végén az elméleti tárgyakból osztályozó vizsgát tesznek. A nevelőtestületnek joga van egyéb esetekben is ezt a vizsgát előírni.
- Javítóvizsga: Ha a 4-8. évfolyamon a tanuló a tanév során nem teljesítette a tantervi minimumot, javítóvizsgát köteles tenni.

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

- A témazárók lehetőség szerint, a szintfelmérők mindenképpen egységesek (azonosak) egy adott évfolyamon.
- A szaktanár a tanév elején ismerteti a várható írásbeli beszámoló témakörét, 1 héttel előbb pedig az időpontját.
- A tanulók 10 munkanapon belül megkapják a kijavított dolgozatokat.
- A feladatok a **NAT követelményei** alapján állítandók össze. A tanulási nehézségekkel küzdő diákok esetében a NAT minimum követelményei az irányadók. Számukra az írásbeli számonkérések során a feladat elvégzésére adott idő meghosszabbítandó. A sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő gyerekeknél szükség esetén speciálisan az ő számukra összeállított, sajátos tanulási nehézségeiket figyelembevevő szintfelméréseket íratunk.
- Az írásbeli számonkérési formáknál az értékelés pontozással történik. Feladatonként előre megállapított pontszámok alapján értékelünk. Az elért

- összpontszámot a lehetséges (maximális) pontszámmal arányítjuk (százalékoljuk), az érdemjegyet pedig a tantárgy sajátos követelményeinek figyelembevételével alakítjuk ki, melyet a helyi tantervben az egyes tantárgyaknál részleteztünk.
- A szintfelmérők eredménye alapján az érintett munkaközösségek javaslatot tesznek a diákok továbbhaladásával kapcsolatban (magasabb évfolyamba lépés, emelt / haladó szintre felkészítő csoport módosítás, továbbtanulási tanácsadás), melyről a szülőt írásban értesítik.
 - A nevelőtestület döntése alapján bekapcsolódunk a **külső eredménymérésekbe** is. (IEA, MONITOR, FPI-mérések)
 - A fenntartói szakmai ellenőrzéseket a Közokt.tv.-ben meghatározott jogszabályok szerint fogadjuk.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai:

- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb két témazáró, szintfelmérő, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- 1-4. évfolyamon, ahol a tantárgyakat egy tanító tanítja megoldható, hogy a tanulók élettani sajátosságait figyelembe véve a témazáró dolgozatok ne kerüljenek a tanítási nap 4-5. órájára.
- A sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő gyerekekkel a külső felméréseket elvégeztetjük belső tájékozódás céljából. Ha értékelésre kérik, külön jelzéssel küldjük tovább.
- Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és testnevelési órák kivételével nem kötelezhető.

A tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya:

A számonkért tananyag mennyiségétől és minőségétől függő.

Általában:

- Az írásbeli felelet és a röpdolgozat érdemjegye egy szóbeli feleletével megegyező, melyet kék színű tollal írunk be a naplóba.
- A témazáró dolgozatok érdemjegyeit piros színű tollal írjuk be a naplóba.
- Az első félévi, illetve a tanév végi osztályzatok meghatározásánál az érdemjegyet a tantárgy sajátos követelményeinek figyelembevételével alakítjuk ki, melyet a helyi tantervben az egyes tantárgyaknál részleteztünk

Az iskolánkban általánosan használt számonkérési formákat és azok minimális illetve maximális számát a kerettanterv egyes tantárgyainál ismertetjük.

A témazárók lehetőség szerint, a szintfelmérők mindenképpen egységesek (azonosak) egy adott évfolyamon.

Az írásbeli számonkérési formáknál az értékelés pontozással történik. Feladatonként előre megállapított pontszámok alapján értékelünk. Az elért összpontszámot a lehetséges (maximális) pontszámmal arányítjuk (százalékoljuk), az érdemjegyet pedig a tantárgy sajátos követelményeinek figyelembevételével alakítjuk ki, melyet a helyi tantervben az egyes tantárgyaknál részleteztünk.

Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért dicséretben részesülhetnek tanulóink.

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- a házi feladatok mennyiségének meghatározásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a diákok az iskolai munka után gyakran még különórák után érnek haza, és 4-5 tárgyból kell másnapra készülniük;
- több időt igénylő házi feladat esetén (házi dolgozat, gyűjtőmunka) legalább egy hetet kell a munkára biztosítani, de ebbe az esetleges szünetek nem számíthatók be;
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- szorgalmi (nem kötelező) feladatot a gyerekek kaphatnak a hétvégére és a tanítási szünetek idejére is;
- speciális esetben (tartós hiányzás, nagy mértékű lemaradás) egyénileg meghatározott, reálisan elvégezhető szóbeli és írásbeli feladat adható a hétvégére és a tanítási szünetek idejére is a felzárkózás érdekében;
- a sajátos nevelési igényű és a tanulási nehézséggel küzdő tanulók esetében lehetőség van a differenciált házi feladat adására;

Értékelés

Az értékelésről általánosan

Az iskolánkban megfogalmazott nevelési és oktatási célok elérése szempontjából igen hatékony tényező az értékelés. Az értékelés során a tanulói teljesítmény összességét vesszük figyelembe, hogy megközelítően hű képet lehessen kapni tudásbeli gyarapodásukról, képességük megfelelő szintű emelkedéséről. A tanulók értékelésének alapja az önmagukhoz viszonyított fejlődés.

Pedagógiai munkánk szerves része, nélkülözhetetlen eleme az ellenőrzés és értékelés. Kiindulópontnak tekintjük a követelmények egyértelmű és világos megfogalmazását. Ez jelent viszonyítási alapot, és fejleszti tanulóink ítélőképességét, amely saját munkájuk eredményeinek és kudarcainak felismeréséhez szükséges.

A beszámoltatás, számonkérés formáit, az értékelés és minősítés módozatait tekintve nagy a pedagógusok szabadsága, de bizonyos alapelveket, elvárásokat minden nevelőnek be kell tartania.

Iskolánkban alapvető ellenőrzési módnak tekintjük a folyamatos információszerzést, amely lehet megfigyelés vagy e célra alkalmas eszköz (feladatlap, dolgozat, stb.) alkalmazása. Történhet szóbeli, írásbeli és gyakorlati feladatmegoldás formájában. Nem minden esetben szükséges hozzárendelni az ötfokú értékelési skála valamelyik számszerű értékét. A tantárgy sajátosságához és heti óraszámához mérten legyen elegendő (félévente minimum három) érdemjegy. A tanulók teljesítményét félévkor és év végén osztályzattal kell kifejezni.

Az értékelés időpontjának, körülményeinek, formájának meghatározása a nevelők kompetenciája. Az intézményünkben folyó értékelési tevékenységnek azonban az alábbi követelményeket ki kell elégítenie: tájékoztassa a pedagógust, a tanulót és a szülőt a végzett munka eredményéről, a minősítési rangsorolás érdekében viszonyítania kell a standardhoz, a fejlesztés érdekében **fejezze ki a tanuló önmagához viszonyított előrehaladását**, a lényeges elemeket tükrözze.

Formáját tekintve lehet számszerű (osztályozás, feladatlap pontozása), szöveges minőségi értékelés (jellemzés).

Mit értékelünk?

- A tanulók önmagukhoz mért fejlődését
- A tantárgyi követelmények teljesítését
- A tanuló szorgalmát, magatartását
- A tanuló iskolán kívülről hozott, iskolai követelményeken túli tudását

Az értékelés és minősítés módjai:

- Beszámolási események: folyamatos szóbeli ellenőrzés, feleltetés, órán való aktivitás értékelése, tanulói kiselőadás, önálló kutató- és gyűjtőmunkák, beszámolók, évközi dolgozatok, rövid írásbeli felelet, a tanmenetekben meghatározott felmérő dolgozatok, tudáspróbák, tematikus mérések, feladatlapok, évfolyamtesztek (egységes iskolai, kerületi mérések), versenyek, vetélkedők (sport, tanulmányi), kísérletek, fizikai képességek és teljesítmények mérése, alkotómunka eredményei, művészeti produktumok
- Mindezekből kiválasztva a nevelőnek a meg kell tervezni az ellenőrzést és értékelést.

- A magatartás és szorgalom elbírálásának a helyi körülményeket is figyelembe vevő minősítésrendszerét a tanulók bevonásával a nevelőtestület készíti el. Biztosítanunk kell, hogy a tanulók közössége részt vegyen az egyes gyermekek magatartásának és szorgalmának megítélésében. Iskolánk valamennyi pedagógusának feladata:
 - a tantárgyi követelményrendszer egységes értelmezése,
 - folyamatos ellenőrzés és az önértékelés alkalmainak biztosítása,
 - az objektív, ugyanakkor segítő szándékú és nevelő hatású értékelés.

Az ellenőrzés és értékelés módjairól, tartalmáról és gyakoriságáról a tanév elején tájékoztatni kell a tanulókat és a szülőket. A gyermek tanulmányi előmenetelét a törvényben előírt okiratokban, írásban rögzítjük.

A tanulók értékelésének, minősítésének formája:

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az első évfolyamtól a negyedik évfolyam első felév végéig minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk, törvényi előírás szerint.

A negyedik évfolyam második felévéttől a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Tudjuk, hogy csak érdemjegyekkel és osztályzatokkal nem tudunk teljesen árnyalt értékelést adni tanulóink teljesítményéről, magatartásáról és szorgalmáról sem maguknak a tanulóknak, sem pedig szüleiknek. Oktató-nevelő munkánk eredményességét alapján meghatározó feladatnak tekintjük, hogy szóbeli (alkalmanként írásbeli) értékeléssel egészítsük ki, tegyük teljesebbé az ötfokozatú értékelést. Erre kínál lehetőséget a tanulók számára a szóbeli és írásbeli feleletek utáni értékelések a tanórákon, a szülőknak a havi fogadóórák és/vagy szülői értekezletek.

Tanulóink tantárgyankénti teljesítményének, magatartásának és szorgalmának a lenti táblázatok szerinti érdemjegyekkel, osztályzatokkal fejezzük ki. A tantárgyi érdemjegyeket folyamatosan vezetjük a naplóban, a tanuló ellenőrző könyvében. A félévi osztályzatokat a naplóban és az ellenőrző könyvben, az év végi osztályzatokat pedig a naplóban, a törzslapokban és a tanuló bizonyítványában rögzítjük.

Az iskola által használt évközi érdemjegyek (4. évfolyam második felévéttől):

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Az iskola által használt félévi és év végi osztályzatok:

Évfolyam	Teljesítmény	Magatartás	Szorgalom
1 – 4. évfolyam első felév végéig	Szöveges értékelés az OM ajánlata alapján, kiegészítve a saját adatbankunkkal	Szöveges értékelés az OM ajánlata alapján, kiegészítve a saját adatbankunkkal	
4. évfolyam második felévéttől – 8. évfolyam végéig	kitűnő (5d) jeles (5) jó (4) közepes (3) elégséges (2) elégtelen (1)	példás (5) jó (4) változó (3) rossz (2)	példás (5) jó (4) változó (3) hanyag (2)

Szöveges értékelés alsó tagozaton

Az első osztályba kerülő gyermekek más-más családi háttérrel rendelkeznek, különböző óvodákból érkeznek, így más-más szokásokat hoznak magukkal. Az alakuló közösség legfontosabb feladata saját szokásrendjének kialakítása, értékelési szempontjainak megfogalmazása. A közösen kialakított keretekkel megtanulnak azonosulni a gyerekek, így könnyebb betartani őket. Ebben a folyamatban fontos feladata van a tanítónak, hisz az első osztályba lépő gyereknek személyiségével mintául szolgál. A kisgyerek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva jutalmakat kap, ezek lehetnek akár gesztusok, dicsérő szavak. A jutalmazás, dicséret módját gyakran változtatjuk, hogy ne váljon egyhangúvá, unalmassá, megszokottá. Így folyamatosan fenn tudjuk tartani az érdeklődést.

Szöveges értékeléssel a tanulók először mindennapi munkájuk során találkozhatnak. A tanító a füzetükbe írja bátorító, segítő megjegyzéseit. Munkájukat negyedévenként értékeljük.

Az értékelés tartalmazza a gyermekek:

- A tantárgyakban nyújtott teljesítményét.
- A gyermekek képességeinek, készségeinek szintjét, állapotát, fejlődését
- Magatartását, szorgalmát

A tantárgyi értékelés alapján a tanulók a következő minősítéseket kaphatják a tanév során:

- Kiválóan megfelelt
- Jól megfelelt
- Megfelelt
- Felzárkóztatásra szorul

Ezeket a minősítéseket a naplóba folyamatosan bejegyezzük. Ezek és a felmérésekben elért százalékos eredmények alapján kapják a tanulók a félévi és tanév végi bizonyítványt.

Az általunk használt szöveges értékelés adatbankja a 3. sz. Mellékletben található.

A képességek és készségek értékelésének szempontjai

Minden évfolyamon az első negyedévben és a harmadik negyedévben felmérjük a tanulók képességeit és készségeit. A méréshez feladatlapokat használunk, melyekre százalékos értékelést adunk. Az elért eredményekről a szülőket írásban tájékoztatjuk.

Részletes leírása a helyi tantervek között (Részképességeket mérő vizsgálat.....).

A félévi és tanév végi minősítésbe bekerül az egyes tantárgyakból kapott dicséret, illetve, hogy melyik tárgyból gyenge a tanuló.

A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái

Magatartás osztályzattal értékeljük a felső tagozaton az iskolában és az iskolai programokon tanúsított kulturált viselkedést a felnőttekkel és társakkal, valamint a közösségben és a közösségért végzett munkát.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki: a házirendben megfogalmazott nevelési követelményeknek, közösségi-magatartási szabályoknak eleget tesz, azok betartására másokat is ösztönöz. Tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik. Kötelességtudó, feladatait teljesíti. Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti. Tisztelettudó; társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik. Az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz. Óvja és védi az iskola felszereléseit, a környezetet; az iskolán kívüli magatartása is példamutató. Nincs igazolatlan mulasztása, fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

Jó (4) az a tanuló, aki: a házirendet betartja; neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban van némi hiányosság, de ezek kijavítására törekszik. Társaival és a felnőttekkel viselkedése és hangneme megfelelő, segítőkész, jóindulatú. Fegyelmezési problémák viselkedésével ritkán és csak kis mértékben merülnek fel. Feladatokat ritkán vállal, a rábízottakat teljesíti; az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt; az iskolán kívüli magatartása ellen nincs kifogás Maximum két igazolatlan mulasztása van, fegyelmi fokozata legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztető.

Változó (3) az a tanuló, aki: az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be; a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül. Iskolai magatartásában több - kevésbé súlyos - fegyelmezési probléma adódik. Feladatait nem teljesíti minden esetben; előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva; a felnőttekkel, s társaival szembeni magatartása időnként kifogásolható; a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik; osztályfőnöki valamint szaktanári intője van; az iskolán kívüli viselkedése időnként kifogásolható. Maximum két nap igazolatlan hiányzása van.

Rossz (2) az a tanuló, aki: a házirend előírásait sorozatosan megsérti; feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti. Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen; társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik. Goromba, megfélemlítő, közönséges; fegyelmezetlen, durva megjegyzéseivel, közbeszólásaival rombolóan hat a közösségre. Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza. Több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki intője vagy ennél magasabb fokú büntetése. Iskolán kívüli rossz magatartásával intézményünk rossz hírét kelti. Két napnál több igazolatlan mulasztása van.

Szorgalom osztályzattal értékeljük a felső tagozaton a képességeknek megfelelő tanulmányi munkát, felkészültséget és aktivitást az órán, valamint a felszerelés meglétét.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás (5) az a tanuló, aki: képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt; tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi. A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi. Munkavégzése pontos, megbízható. A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz. Taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza. A tanítási órákra legjobb képességei szerint mindig pontosan felkészül, ott figyel, érdeklődik, és erre ösztönzi társait is

Jó (4) az a tanuló, aki: képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, rendszeresen, megbízhatóan dolgozik. A tanórákon többnyire aktív; a tanítási munkába bekapcsolódik. Az önképzésben részt vesz; segít társainak. Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti. Taneszközei tiszták, rendezettek, csak elvétve hiányosak.

Változó (3) az a tanuló, akinek: tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől; tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti. Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik; érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja. Önálló munkájában figyelmetlen, hullámszó, szétszórt, rendszertelen. A tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik; a tanítási órákon alkalmanként passzív, önellenőrzése hiányos.

Hanyag (2) az a tanuló, aki: képességeihez, körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében; az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg. Eredménye képességein aluli; tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen. Feladatait folyamatosan nem végzi el. Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek; nem készül fel a tanítási órákra. Megbízhatatlan, önállótlan, közönyös; passzív. Rendetlen, hanyag munkájával másokra is rossz hatással van; a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.

Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe

Iskolánkban a kötelezően előírt modulokat az alábbiak szerint oktatjuk. Az integrált modulok az adott tantárgy tananyagát képezik, abban kerülnek értékelésre. Az integrált modulok olyan súllyal kerülnek a szaktárgyon belül értékelésre, amilyen súllyal az integráló tantárgyban szerepelnek. Többségük nem különálló részt alkot a tantárgyban, kivéve a rajzba integrált mozgókép- és médiaismeret, hanem az integráló tárgyak tananyagába olvadva, azzal együtt szerves egészt alkotnak, így azon belül kerülnek elbírálásra.

A külön tanított modulok önálló tantárgyak, melyek értékelése önállóan történik, a tantárgyak egyes helyi tantervében rögzített módon.

Tánc és dráma:

1-4. osztályig a szabadon tervezhető órakeret terhére heti 1 órában iskolánk hagyományához ragaszkodva Néptáncot oktatunk.

A tananyagtartalom átcsoportosításával 5. évfolyamon csak a tánc részt oktatjuk, heti 0,5 órában, míg a dráma részt 6. évfolyamon tanítjuk szintén heti 0,5 órában a Tánc és dráma tantárgyban.

Informatika:

6. évfolyamon külön tantárgyként oktatjuk.

Egészségtan:

6. évfolyamon a Természetismeret, 8. évfolyamon a Biológia tantárgyakba integráltuk.

Mozgókép és médiaismeret:

8. évfolyamon a Rajz tantárgyba integráltuk.

Hon és népismeret:

5-6. évfolyamokon a Történelem tantárgyba integráltuk.

Ember és társadalomismeret, etika:

7. évfolyamon külön tantárgyként tanítjuk.

A tanulók fizikai képességének mérése, értékelése

Iskolánkban a tanulók fizikai képességét a **Hungarofit – rendszer** segítségével mérjük, értékeljük.

A **Hungarofit-rendszer** egyrészt segítséget kíván adni ahhoz, hogy - a testnevelés és sport sajátos eszköz- és módszer-rendszerével mérve - a tanulók általános fizikai teherbíró-képességét minden oktatási intézményben különösebb anyagi ráfordítás nélkül is, egységesen, egyszerűen, de mégis objektíven mérhessük, értékelhessük és értelmezhessük, másrészt olyan egyszerű, de mégis objektív fizikai fitnesset vizsgáló módszert népszerűsít, amely hasznos lehet mindazok számára, akik versenyszerűen sportolnak, vagy egészségük megőrzése érdekében rendszeres testedzést végeznek.

Egyszerű vizsgálati módszer és értékelési rendszer a fizikai fitness-szint objektív méréséhez

A fizikai fitnessszint legegyszerűbb módon: az aerob kapacitással (alap állóképességgel) és az izomerővel (általános fizikai teherbíró-képességgel) fejezhető ki.

A fizikai fitnessszint mérésével, ellenőrzésével kettős feladatot oldunk meg.

- megállapítjuk a pillanatnyi teljesítményt (diagnózis, ami nélkülözhetetlen kiindulópont a kondicionális képességek, képességegyüttesek fokozatos fejlesztéséhez),
- ismételt mérések esetén nyomonkövethetjük a változás, fejlődés irányát (prognosztika).

A vizsgálat elvégzéséhez szükséges paraméterek

Személyi adatok:

- Név
- Születési év, hó, nap
- A vizsgálat ideje, helye

I. Antropometriai adatok: az egészséges testsúly meghatározásához (a tanár méri)

- Testmagasság (m)
- Testtömeg (kg)

Motorikus próbák az általános fizikai teherbíró-képesség mérésére (a próbák mérése és értékelése a tanár irányítása mellett, a tanulókkal közösen történik).

II. Az aerob állóképesség mérésére:

- Cooper-teszt (m),

Vizsgált korcsoport: 1 – 8.osztály

III. A mindennapi tevékenységünk során leggyakrabban használt izomsorok erő, erő-állóképességének mérése:

1. Az alsó végtag dinamikus erejének a mérése

- Helyből távolugrás (m)

Vizsgált korcsoport: 1 – 8.osztály

2. A csípőhajlító és a hasizmok erő, erőállóképességének mérése

- Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig, de max. 4 percig (db)

Vizsgált korcsoport: 1 – 8.osztály

3. A hátizmok erő, erőállóképességének mérése

- Hasonfekvésből törzsemelés és -leengedés, folyamatosan, kifáradásig, de max. 4 percig (db)

Vizsgált korcsoport: 1 – 8. osztály

4. A kar, a törzs és a lábizmok együttes erejének mérése

- Egykezes labdalökés helyből, az ügyesebb kézzel (m)

Vizsgált korcsoport: 7 – 8. osztály

5. A váll- és a törzsizmok gyorsasági erejének mérése

- Kétkezes dobás hátra, fej fölött (m)

Vizsgált korcsoport: 7 – 8. osztály

6. A vállöv és a kar erejének, erőállóképességének mérése

- Fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás, folyamatosan, kifáradásig, de max. 4 percig (db)

Vizsgált korcsoport: 3 – 8.osztály

A próbák elvégzése után – az értékelő táblázatok alapján – mindenki azonnal megtudhatja, hogy korának és nemének megfelelően hány pontot ér a teljesítménye.

A Hungarofit teszt-rendszer pontértékelései

Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékelése 7–19 éves korig: **1 + 6 motorikus próba** elvégzése esetén – **7 – 8. osztályban alkalmazzuk.**

Az egyén általános fizikai teherbíró-képességét legpontosabban az 1+6 motorikus próbarendszerrel lehet mérni. E módszer alkalmazásakor az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez az általános testi erő méréséhez javasolt hét próba közül - a végső pontértékeléshez csak a tetszőlegesen megválasztott – hat próbában elért teljesítményt kell figyelembe venni. Ekkor az erőt, -erőállóképességet mérő motorikus próbák kategóriánként nem 2 pontot, hanem 1.5 pontot érnek és a táblázatokban szereplő pontértékeket ennek megfelelően át kell alakítani.

Cooper-teszt pontértékei:

kategóriánként 7.0 pont, maximum 77.0 pont

Az erőt, erőállóképességet mérő próbák pontértéke:

kategóriánként 1.5 pont, maximum 10.5pont

A Cooper-tesztben megszerezhető maximális pontszám: 77.0 pont

Az erőt, erőállóképességet mérő – hat – próbában megszerezhető maximális pontszám:

63.0 pont

Az elérhető maximális pontszám (77+6×10.5) összesen: 140.0 pont

Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékelése 7-19 éves korig **1 + 4 motorikus próba** elvégzése esetében - **3 – 6. osztályban alkalmazzuk.**

A vizsgálati módszer további egyszerűsítése érdekében elvégzett korrelációs számítások, arra engedtek következtetni, hogy végszükség esetén, az általános testi erőt csak négy, egymástól független motorikus próbával mérjük. A teljes próbarendszer elvégzésekor az elért teljesítmény értékelésekor az 1+6 és az 1+4 vizsgálati módszer pontértékei között a végső minősítésnél mindössze 3-5 pontérték különbség mutatkozik.

Cooper-teszt pontértékei:

kategóriánként 7.0 pont, maximum 77.0 pont

Helyből távol pontértékei:

kategóriánként 3.0 pont, maximum 21.0 pont

Fekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás pontértékei:

kategóriánként 2.0 pont, maximum 14.0 pont

Hasonfekvésből törzsemelés hátra pontértékei:

kategóriánként 2.0 pont, maximum 14.0 pont

Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel pontértékei:

kategóriánként 2.0 pont, maximum 14.0 pont

Az elérhető maximális pontszám: $77+21+(3 \times 14)=140$ pont

Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékelése 7-19 éves korig **1 + 3 motorikus próba** elvégzése esetében - **1 – 2. osztályban alkalmazzuk.**

Cooper-teszt pontértékei:

kategóriánként 7.0 pont, maximum 77.0 pont

Helyből távol pontértékei:

kategóriánként 3.0 pont, maximum 21.0 pont

Hasonfekvésből törzsemelés hátra pontértékei:

kategóriánként 3.0 pont, maximum 21.0 pont

Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel pontértékei:

kategóriánként 3.0 pont, maximum 21.0 pont

Az elérhető maximális pontszám: $77+(3 \times 21)=140$ pont

A motoros tesztekben elért teljesítmények pontértékeinek összege ismeretében ki-ki saját maga minősítheti az általános fizikai teherbíró-képességét.

Az általános fizikai teherbíró-képesség minősítése

0– 20.5 pontig	igen gyenge	81–100.5 pontig	jó
21– 40.5 pontig	gyenge	101–120.5 pontig	kiváló
41– 60.5 pontig	elfogadható	121–140.0 pontig	extra
61– 80.5 pontig	közepes		

Részletes leírás és ponttáblázatok a Helyi tantervek mappában

Záró rendelkezések

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

I. A pedagógiai program hatálya

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára az iskola külső rendezvényeire, tanórán és iskolán kívüli foglalkozásaira az iskola összes tanulója, dolgozója, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

II. A pedagógiai program érvényességi ideje

- 1) Az iskola 2010. szeptember 1. napjától az átdolgozott és a fenntartó által jóváhagyott Pedagógiai program és Helyi Tanterv szerint szervezi meg és végzi nevelő - oktató munkáját.
- 2) A pedagógiai programban található helyi tanterv 2010. szeptember 1. napjától az első évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben került bevezetésre.
- 3) Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások, és a partnerek igényeinek változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

III. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és javaslatot tesz az esetleges módosításokra.

IV. A pedagógiai program módosítása

- 1) A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelőtestület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a Szülői Munkaközösség;
 - az iskola fenntartója.

A szülők és a tanulók a Pedagógiai program módosítását közvetlenül az szülői Munkaközösség, illetve a diákönkormányzat képviselője útján javasolhatják.

A pedagógiai programot, annak módosítását a nevelőtestület fogadja el, kikérve a Szülői munkaközösség véleményét, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

Központi intézkedés, vagy jogszabályváltozás esetén is szükségessé válik a program felülvizsgálata és módosítása.

A nem szakrendszerű oktatás 5-6. évfolyamon történő bevezetése miatt minden tanév szeptember 15-ig a pedagógiai program Függelékében rögzítjük az adott tanévre vonatkozó tantárgyi struktúrát és óraszámot az OKÉV és az év végi, valamint a következő

tanév mérési eredményeinek tükrében, a kitűzött pedagógiai feladatok megvalósítását az iskola éves Munkatervében rögzítjük.

V. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- 1) Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- 2) A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában
- az iskola nevelői szobájában
- az iskola könyvtárában;
- az iskola igazgatójánál, helyettesénél;
- az iskola honlapján

Felvilágosítást kaphatnak a Pedagógiai programról:

- igazgató,
- igazgatóhelyettestől.

Budapest, 2010. május 14 -én

PH
Rakó József
igazgató

A pedagógiai program legitimációja

1.) Jelen Pedagógiai Programot a diákokat képviselő tanulók a 2010. május 11-én tartott küldöttgyűlésen megismerték, véleményezési jogukkal éltek.
Budapest, 2010. május 11.

.....
DÖK elnök

.....
DÖK segítő tanár

2.) Jelen Pedagógiai Programot a szülői közösség képviselőjében eljáró Szülői Munkaközösség 2010. május 12-én tartott ülésen megismerte, a szülők véleményezési jogukkal éltek.
Budapest, 2008. május 12.

.....
Szülők képviselőjében SZMK elnök

3.) A B-10/2010. iktatószámú Pedagógiai Programot, a nevelőtestület megismerte a kiegészítésekkel együtt, az abban foglaltakkal egyetértett és 92,6 %-os igenlő szavazattal elfogadta az iskola Pedagógiai Programját és Helyi Tantervét.
Budapest, 2010. május 14-én.

.....
Nevelőtestület képviselőjében

4.) A Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata, mint fenntartó 2010.-én megtartott Képviselő-testületi ülésén megtárgyalta és .../2010. (.....) számú határozatával jóváhagyta.

Budapest, 2010. június -én

PH

.....
Rakó József
Igazgató

A pedagógiai program legitimációs eljárásának lefolytatását igazoló jegyzőkönyvek a pedagógiai program 6. számú mellékletében találhatóak.

1. számú Melléklet

Lovag Utcai Általános Iskola részletes története

Iskolánk Budapest egyik legrövidebb kerületében, a Terézvárosban, a Lovag utca 9-11. szám alatt található, közel az V. és a XIII. kerületekhez is. Iskolánk tanulói között akadnak lipótvárosiak és angyalföldiek is, két tannyelvű osztályainkba pedig egész Budapest területéről, sőt a fővároson kívülről is járnak tanulók.

A régi belvárosi épület 1875-ben épült. Az intézmény 1906-ban mint községi leányiskola jött létre. 1932-ig a Váci út 32. szám alatt működött, majd mai helyére költözött. 1939-ben átépítették, a '60-as évek elején pedig újabb emelettel bővült.

Az elmúlt években végrehajtott felújítási munkák nyomán tiszta, világos, kulturált környezetben élhetnek a gyerekek.

Az alsó tagozatos testnevelés és a néptánc órák számára - a meglévő tornaterem mellett - egy kisebb tornaszobát sikerült kialakítanunk. Az 1993-ban kezdődött korszerűsítési munkálatok eredményeképpen elkészült tankonyhánk is.

1999-ben az iskola külső-belső tatarozására került sor. Ekkor lett kialakítva az új számítástechnika szaktanterem, a lógopédiai szoba és a stúdió is.

Jelenleg az épület a kerület egyik legszebb, kívül belül frissen festett, tiszta, korszerű iskolája.

A hatvanas évek elejétől ének - zene tagozat működött iskolánkban és nagy hagyományokkal rendelkezett.

Tanítványaink a koradélutáni órákban, iskolánk épületében ma is tanulhatnak zongorázni, hegedülni, csellózni, gitározni vagy furulyázni.

Minden nyáron zenei tábort szerveztünk, ahol a játék, a pihenés és a kirándulás mellett zenei programokon is részt vehettek a gyerekek.

1990-től tanulóink egy része órarendbe illesztve, illetve szakkörön **népi gyermekjátékokat és táncokat tanulhat.**

A táncolás célja, hogy a gyerekek ügyesedjenek, mozgáskoordinációjuk javuljon, megtanuljanak egymáshoz is, a játékszabályokhoz is alkalmazkodni.

Az 1980-as évek végétől iskolánk tanulóinak egy része **speciális rajz és környezetkultúra** képzésben is részt vesz. A módszer jellemzője, hogy a gyerekek egészséges kíváncsiságára épít, tiszteletben tartja a személyiséget, a fejlődés egyediségét és egyéni ütemét. Egymásra épülő tevékenységek sorozata biztosítja az eredményes kibontakozást.

Mindezt erősítik a múzeumlátogatások és tanulmányi séták is.

Az utóbbi években alkalmunk nyílt bemutatni a gyerekek munkáit rajzkiállításainkon a Liszt Ferenc téri gyermekkönyvtárban, a Helikon Könyvesházban.

Iskolánk a 90-es évektől igyekezett az idegen nyelv tanulása iránti egyre növekvő érdeklődésnek is megfelelni.

A **számítástechnikai alapismeretek** elsajátíttatása néhány év múlva olyan szükségletté válik, mint manapság az, hogy írni-olvasni tudunk. Ezért igyekezett iskolánk szerény lehetőségei ellenére bővíteni számítógépparkját.

Iskolánk **tantestülete hivatásszerető**, jól felkészült fiatal és középkorú pedagógusokból áll. A tapasztaltabb kollégák szívesen és rendszeresen segítik a pályakezdők munkáját.

Az iskola szakos ellátottsága jó, továbbképzésekkel és átképzésekkel biztosítva látjuk hosszútávon is a vállalt kötelezettségek teljesítését.

Az intézményt **demokratikus vezetés** jellemzi. Iskolánk élén az intézményvezető mellett közvetlen munkatársként áll az igazgatóhelyettes és a gazdasági vezető.

A kibővített iskolavezetőség munkájában rajtuk kívül részt vesznek a szakmai munkaközösségek vezetői és a feladattól függően a szakszervezetek (PSZ, PDSZ) képviselői, a KT elnöke, az SZMK elnöke, a gyermekvédelmi felelős és a DÖK pedagógus vezetője is.

Az iskolavezetés irányítja, segíti a beosztott pedagógusok, a gazdasági és a technikai feladatokat ellátó munkatársak tevékenységét.

Iskolánkban **pezsgő diákélet** folyik. A DÖK által szervezett szabadidős programok, valamint a tanulmányi és sportversenyek, a diákszínpad, az iskolaújság szerkesztése, a tömegsport, a kirándulások, múzeumi napok, hagyományosan sikeres rendezvényeink, nyári táboraink és évközi dunabogdányi erdei iskolánk jól kiegészítik a tanórán folyó oktató-nevelő munkát.

Az iskola tanulóinak szociális környezete

Iskolánk elhelyezkedésének következtében egy lassan **előregedő területben**, zöld felületekben szegény környezetben élnek diákjaink és családjaik.

Az iskolánkat körülvevő **társadalmi háttér** anyagi lehetőségek és értékrend tekintetében jelenleg igen **heterogén összetételű**. Értelmiségiek, vállalkozók, alkalmazotként munkát vállalók és munkanélküliek is alkotják a szülők legnagyobb csoportjait.

Ebből fakadóan az iskolának sok új feladatot kellett az elmúlt években megoldania. Ezek közül kiemelkednek a család és az iskola értékrendjének egyeztetésére tett kísérleteink.

A tanulók szüleinek nagy része együttműködő, partnere az iskolának. Élnek az iskola által felkínált **kapcsolattartási lehetőségekkel**.

A rendszeres **szülői értekezletek, fogadóórák** mellett a leendő első osztályosok szüleinek és a **nyolcadik évfolyam** beiskolázás előtt álló diákjainak, valamint szüleinek külön **tájékoztatót** tart az iskola.

A leendő első osztályosoknak és szüleinek **nyílt nap** keretében biztosítunk lehetőséget munkánk megismerésére. A kapcsolat erősítésére hagyományosan **ünnepségeket** és **rendezvényeket** is szervezünk, ahol a családok velünk együtt örülhetnek a gyerekek sikereinek.

Tájékozódásaink szerint **a szülők nagy része színvonalas oktató-nevelő munkát kínál, az eredményes beiskolázást megalapozó, gyermekközpontú, nyugodt légkörű iskolát igényel.**

Eredményeink

Pedagógusaink felkészültségét, munkájuk eredményességét jelzik a **tanulmányi versenyek** eredményei. Szaktárgyi és sportversenyeken iskolai, kerületi, budapesti és országos szinten egyaránt sikerrel vesznek részt tanítványaink.

A **végzősök beiskolázására jellemző**, hogy a zenével foglalkozó tanítványaink egy része zenei középiskolában folytatta tanulmányait, majd zenei pályára lépett. Az ének-zene tagozat szellemiségéből eredően a többiek is magukkal vitték a zene szeretetét. Tanítványaink közül többen sikeresen felvételiztek rajzszakos gimnáziumokba. Régi diákjaink közül a képző- és iparművészet területén dolgozó fiatalokra lehetünk büszkéek.

Az előző években iskolánkból több gyerek felvételizett sikerrel 6 vagy 8 osztályos gimnáziumokba is.

Sok diákunk további sorsát követjük figyelemmel, és örömmel tölt el mindannyiunkat, hogy jól megállják helyüket tanulmányaikban, majd munkájukban.

Iskolánk szakmai munkájának kerületi elismertségét bizonyítja, hogy évek óta **több kerületi munkaközösség-vezetőt** választanak ki nevelőtestületünkől.

Rendszeresen és eredményesen írnak **pályázatokat** kollégáink a különböző szakmai feladatok ellátására.

Összefoglalva elmondható, hogy a Lovag utcai iskola színvonalasan oldja meg pedagógiai feladatait.

Jövőképünket befolyásoló tényezők

Szép hagyományaink, jeles szerepléseink, nagyszerű eredményeink ellenére az utóbbi években a **gyermeklétszám csökkenésével, a mind több hátrányos helyzetű, speciális képzést igénylő tanuló képzésének problémájával is szembe kellett néznünk.**

Néhány éve képességfejlesztő osztályokat is indítottunk, melyeket felmenő rendszerben működtetünk.

Ének-zene tagozatunkon kevesebb jelentkezőből, egyre kisebb létszámú csoportokat tudtunk létrehozni. Mégsem szeretnénk a **művészeti tantárgyak** iskolai hagyományait megszakítani, így szükségessé vált egy új, korszerűbb tartalmú megoldást találni.

Nőtt az igény az **idegen nyelv**, valamint a **számítástechnika** tanulásának minél korábbi és emelt óraszámú bevezetésére.

1999 elején kezdődött kapcsolatunk egy magyarországi olasz magániskolával. Ez az intézmény 1999 szeptemberétől iskolánk épületében kapott helyet, az olasz anyanyelvű tanárokkal szakmai kapcsolat jött létre, olaszul tanuló diákjaink pedig heti egy többletórában olasz anyanyelvű tanárral tanulhatják a nyelvet.

Az együttműködés további lehetőségeként vezettük be iskolánkban a magyar – olasz két tannyelvű képzést első osztálytól kezdődően.

Elképzelésünknek alapja a már évek óta folyó, sikeres olasz nyelvtanításunk, valamint az, hogy az alapítványi iskola pedagógusaitól szakmai segítségre, együttműködésre számíthatunk. Mindezek figyelembevételével alakítottuk ki módosított iskolaprofilunkat, melyet szem előtt tartottunk döntéseink, választásaink során.

2. számú Melléklet

A Vörösmarty Mihály Általános Iskola részletes története

A Vörösmarty Mihály Általános Iskola elődjét a Skót Misszió alapította. Ejtsünk néhány szót erről a Misszióról.

A Skót Misszió jelszava: How to do good? - Hogyan tegyünk jót?

Ez a jelszó hatotta át azt a tevékenységet is, melyet hazánkban folytattak. A pesti missziót 1842-ben állították fel, majd csak a véletlennek köszönhetően.

1839 áprilisában két skót misszionárius Palesztinába, a Szentföldre indult. Pestis járvány tört ki, így útjukat csak tevéháton folytathatták. Black professzor leesett a tevéről és lábát törte. Így kénytelen volt kísérőjével, Mac Chine-nal hazafelé hajózni. A Fekete-tengertől hajón jöttek a Dunán, azonban úgy megbetegedtek, hogy útjukat Pesten meg kellett szakítaniuk. A súlyos beteg lelkészeket Mária Dorottya, József nádor felesége maga ápolta. Felgyógyulásuk után a főhercegasszony a két lelkészen keresztül kérte a Skót Missziót, hogy létesítsen állomást Pesten.

Ugyanekkor kérte Adam Clark is, aki maga is skót volt, hogy a Lánchíd építésén dolgozó skót munkásoknak tartsanak istentiszteleteket.

A két kérés közel egy időben érkezett Skóciába.

1841-ben érkezett Magyarországra a Skót Misszió első lelkésze Rev. Duncan, s még ebben az évben megkezdte a munkát. Az első megtért család a Saphír család volt, melynek legidősebb fia Fülöp, igen beteges volt. A fiút 1843-ban megkeresztelték, majd betegágya köré néhány szegény gyermeket gyűjtött, hogy tanítsa őket, s vallásos oktatásban részesüljenek. Ez volt a tulajdonképpeni iskola kezdete.

Az első iskolai osztály 1844-ben indult. Az iskolába valláskülönbség nélkül ingyen vették fel és tanították a gyerekeket az elemi tárgyra.

Az 1848/49-es szabadságharc idején 300 tanulója volt az intézménynek. Miután a misszió rokonszenvezett a magyar szabadság ügyével, sőt Edinburgh-ban pénzt is gyűjtöttek a menekülő honvédtisztek megsegítésére, a vesztes szabadságharc után a Habsburg udvar kitiltotta a Skót Missziót Magyarországról, mint az osztrák uralomra nézve veszedelmes elemeket. Így az iskola felügyeletét a budapesti református egyház vette kezébe. Az iskola hamarosan a legjobbak egyike lett a fővárosban, mert „szeretetteljesen bántak mindenkor az ifjúsággal, ingyen fogadták be a szegény zsidó gyermekeket, még könyvekkel és írószerekkel is ellátták növendékeiket.”

Kezdetben csak különböző bérelt tantermekben működött az iskola, az V. kerületben.

Az egyre növekvő tanulólétszám azonban szükségessé tett egy állandó, saját épületet. Így 1868-ban telket vásároltak az V. kerületi Hold utcában, 1869-ben felépült az új, állandó, saját iskola 6000 font költséggel, mely nagy összegnek számított akkor is. Ekkor 3 tanító és 2 tanítónő végezte az oktatást.

Először egy kétemeletes épületet emeltek, majd a megnövekedett igények miatt hamarosan kiegészítették leánynevelő otthonnal, s 1894-ben a szükség úgy kívánta, hogy harmadik emeletet építettek a meglévőkre.

1904-ig egyaránt voltak fiú és leány osztályok, **1904-től azonban már csak a leányok nevelésével** foglalkozott az intézet.

1907-ben indult az úgynevezett polgári iskola, mely által lehetővé vált, hogy a lányok 14 éves korukig az iskola kötelékében maradjanak. A polgári iskola 19 növendékkal indult, Prém Margit vezetése alatt.

Működtettek még angol nyelvű tanfolyamokat, melyeket két skót lelkész és két angol tanítónő vezetett. Ha az iskoláról fennmaradt dokumentumoknak hinni lehet, akkor évente

átlagosan 370-380 diákot tanítottak. Ez korabeli mértékkel igen jelentős munkát feltételez, hiszen ma is csak 343 diák jár a Vörösmartyba.

A Hold utcában álló épület az évek folyamán szűkössé vált, egyre kevésbé felelt meg a kor követelményeinek. Ezért a Skót Misszió elhatározta, hogy új iskolát építtet. A munkálatok megkezdése James T. Webster vezetőlelkészhez fűződik.

Az új Vörösmarty utcai épületet **1910. szeptember 4-én avatták fel** ünnepélyes keretek között. A 400 főre tervezett iskolát 335 növendék vette birtokba. Ekkor elemi, polgári iskola, valamint internátus kezdte meg működését.

Az iskolában sokrétű nevelést akartak biztosítani a gyerekeknek, így voltak rendkívüli tárgyak, illetve különböző tanfolyamok is: angol, német, francia nyelvtanfolyamok, zongora, svéd torna, ritmikus torna.

Az elemi és polgári iskola mellett leánynevelő-intézet (internátus) is működött. Ennek az volt a célja, hogy a bentlakó lányok családját lehetőség szerint minden tekintetben pótolják. Az internátust rendszerint angol nevelőnők vezették, így a bentlakó növendékek díjtalanul tanulhatták az angol nyelvet. Az internátus helyiségei a II-IV. emeleten voltak.

Igen mozgalmas diákélet folyt a „Skót” falai között, rendszeresen tartottak ünnepélyeket, teadélutánokat, torna ünnepélyeket, melyeken az iskola tanulói bemutatták tehetségüket. Ilyenkor énekeltek, szavaltak, tornabemutatót tartottak, vagy színdarabot adtak elő a meghívottak szórakoztatására. A befolyt összegeket pedig mindig jótékony célokra fordították.

A jótékonyosság az iskola tanárainak és tanulóinak az egyik legkimagaslóbb erénye volt. Az adományozás nemcsak pénzt jelentett, hanem pl. karácsonyi csomagokat küldtek az I. világháborúban harcoló katonáknak; minden osztálynak volt hadiárvéja, akit pénzzel, ruhával, könyvvel segített; adakoztak a Vöröskereszt javára; az erdélyi menekülteknek; a Mentő Egyesületnek; a Vakok Országos Egyesületének.

Alighogy berendezkedtek az új épületben, **1914-ben kitört az I. világháború**, így az iskola skót vezetése visszatért hazájába, az iskola épületében pedig katonaság tartózkodott.

1919-ben a Tanácskormány időszaka alatt átmenetileg szünetelt az iskola működése.

A munka csak a háborút lezáró béke után, **1921-től** tért vissza eredeti színvonalára, s ez a II. világháborúig tartott.

1940-től újra fennakadásokkal folyt a tanítás a „Skótban”.

Az 1944-es évnek tragikus történései is voltak. A tanítás a Webster-teremben (imaházban) volt, s hónapokon át élt, tanult ott sok-sok zsidó gyermek és család. Egy rendőr figyelmeztette őket, hogy mindenkit át kell kísérenie a gettóba, így aki még tudott, menekülhetett. Miss. Jane Haining internátusi felügyelőnőt április 25-én a Gestapó letartóztatta. Miss. Jane Haining 1935 óta állt az internátus élén, s teljes figyelmét, szeretetét a felügyeletére bízott gyerekekre fordította. A német megszállás időszakában is aktívan cselekedett tanítványaiért. Az iskola épületében 5 gyermeket, 5 anyát, 3 nőt és 4 férfit bűjtatott, és segített a nehéz napokban. Ők mindannyian túléltek a háborút. **Miss. Jane Haininget azonban elhurcolták, s 1944. július 17-én Auschwitzban halt meg.**

1944 áprilisától az iskola épületét Budapest ostromáig a katonaság vette igénybe. A háború során az épület nagyon megrongálódott.

1946-ban tért vissza az iskola skót lelkésze, s ebben az évben **átalakult általános iskolává** alsó és felső tagozattal. Első igazgatónője Schuber Ilona volt.

Az **1948-as államosítást** a „Skót” sem kerülte el, azóta működik állami általános leányiskolaként.

Az **1960-as évek elején** kerültek újra a hajdani „Skót” falai közé a fiúk is.

A közelmúlt

Nagy múltú iskolánk 1990. március 14-én, ünnepélyes keretek között vette fel a reformkori költő, Vörösmarty Mihály nevét.

Névadónkról évről-évre a hagyományos Vörösmarty-nap keretében emlékezünk meg.

Miss. Jane Haining emberi helytállása előtt pedig országos szintű angol nyelvi emlékversennyel tisztelgünk, melynek három győztese (iskolai, budapesti és országos református iskolai) két hetes skóciai utazáson vehet részt, ezzel is ápolva a kapcsolatokat a Skót egyház és iskolánk között.

Intézményünk kívülről is, belülről is sokat változott az utóbbi években. Ésszerűsítettük a tantermek elosztását, kihasználtságát. Az alagsori tantermek helyére a konyha-étterem együttese került, modernizáltuk a vizes blokkokat, tágas, barátságos orvosi szoba került kialakításra, két számítógép terem hoztunk létre, két önálló terem áll a logopédusok és egy az iskolapszichológus rendelkezésére. Diákönkormányzatunk egy kicsi, de önálló helyiséget kapott. Ezekkel a felújításainkkal is szeretnénk otthonosabbá tenni tanulóink és pedagógusaink számára azt a helyet, ahol napjuk nagy részét töltik el.

Pedagógiai munkánkban is nagy változások történtek. Tantestületünk tagjai fogékonyak az újra, a másra, a hatékonyabb, a modernebb tanokra, eszközökre, „fogásokra”, módszerekre. Sokan szereztek egyetemi diplomát - általános iskolai tanárként, munka mellett, - sokan bővítették tudásukat különböző tanfolyamokon, továbbképzéseken. Tudjuk, hogy nem kizárólag tanítványainkat kell szüntelenül fejlesztenünk, hanem saját magunkat is, hogy minél többet, minél jobban tudjunk átadni tanítványainknak a világ tudományosságából, kultúrájából, a múlt, a jelen és a jövő érdekességeiből.

Iskolánk épülete:

Az alagsortól a 4. emeletig minden szinten folyik az oktatás.

3. számú Melléklet

1 – 4. évfolyamon alkalmazott szöveges értékelés adatbankja

Első évfolyam

Általános értékelés:

- A tantervi követelményeknek kiválóan megfelelt.
- A tantervi követelményeknek jól megfelelt.
- A tantervi követelményeknek megfelelt.
- A tantervi követelmények eléréséhez felzárkóztatásra szorul.

Tantárgyi értékelés közös:

- Kiválóan megfelelt, tantárgyi dicséretben részesül.
- Kiválóan megfelelt.
- Jól megfelelt.
- Megfelelt.
- Fejlesztésre szorul.

Beszéd és szóbeli kifejezőkészség:

- Szókinccse gazdag, választékosan beszél.
- Szókinccse fejlesztésre szorul.
- Szókinccse szegényes.
- Nehezen fejezi ki magát.
- Könnyen megjegyzi és felidézi a verseket és a meséket.
- Szívesen mond verset és mesét társainak.
- Még nem szeret társai előtt szerepelni.

Olvasás:

- A tanult betűket biztonsággal felismeri.
- Nem ismeri fel biztonsággal a tanult betűket.
- A tanult betűket összeolvassa.
- A tanult betűk összeolvasásában még bizonytalan.
- Az önállóan olvasott szavakat és rövid mondatokat megérti.
- Az önállóan olvasott szavak és mondatok megértésében bizonytalan.
- A tanult betűket még nem tudja összeolvasni.

Írás:

- Vonalvezetése, írásmozgása biztos.
- Vonalvezetése, írásmozgása még bizonytalan.
- Az eddig tanult írott betűk írásában biztos.
- Az eddig tanult írott betűk írásában többnyire biztos.
- Az eddig tanult írott betűk írásában bizonytalan.
- Betűalakítása szabályos.
- Betűalakítása többnyire szabályos.
- Betűalakítása nem szabályos.
- Másoláskor hibátlanul dolgozik.
- Másoláskor kevés hibával dolgozik.

Másoláskor sok hibával dolgozik.
Füzetvezetése tiszta, rendezett.
Füzetvezetése időnként rendezetlen.

Angol nyelv:

Angol nyelvoktatásban részt vett.
A félévi követelményeknek jól megfelelt.
A félévi követelményeknek megfelelt.

Ének-zene:

A megismert dalok mindegyikét tudja.
A megismert dalok többségét tudja.
A megismert dalok egy részét tudja.
Ritmusérzéke kiváló.
Ritmusérzéke jó.
Ritmusérzéke megfelelő.
Ritmusérzéke gyenge.

Környezetismeret:

Tájékozottsága életkorának megfelelő.
Tájékozottsága elmarad az életkorának megfelelőtől.
Órai munkája jó.
Órai munkája megfelelő.
Érdeklődik a természet jelenségei iránt.
Érdeklődése nehezen felkelthető a természet jelenségei iránt.
Nem érdeklődik a természet jelenségei iránt.

Matematika:

Számfogalma biztos.
Számfogalma bizonytalan.
Biztonsággal felismeri és lejegyzí a tanult számokat.
A számok felismerésében és lejegyzésében még bizonytalan.
Ismeri és alkalmazza a tanult matematikai jeleket
A tanult matematikai jeleket még nem tudja biztonsággal alkalmazni.
Önállóan tud összeadni és kivonni abban számkörben, ameddig eljutott az osztály.
Segítséggel tud összeadni és kivonni abban a számkörben, ameddig eljutott az osztály.

Néptánc:

A ritmikus táncmozgásban örömet leli, az énekes-mozgásos játékokban szívesen vesz részt.
Az énekes-mozgásos játékokban legtöbbször szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgást változó mértékben végzi örömmel.
Az énekes-mozgásos játékokban egyelőre nem szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgás örömet még nem fedezte fel.
Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére pontosan végzi, képes a társakkal való együttmozgásra, a tempótartásra.
Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, de egyre inkább törekszik a társakkal való együttmozgásra, és a tempótartásra.
Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, a társakkal való együttmozgásban és a tempótartásban egyelőre bizonytalan. [Kiegészítendő egyéni útmutatással, biztatással.]

Rajz és vizuális kultúra:

- A festés-rajzolás iránti érdeklődése kiemelkedő.
- A festés-rajzolás iránti érdeklődése jó.
- A festés-rajzolás iránti érdeklődése visszafogott.
- A rajzeszközöket kiemelkedően használja.
- A rajzeszközöket biztonságosan használja.
- A rajzeszközöket megfelelően használja.
- A rajzeszközöket bátortalanul használja.

Technika:

- A munkafolyamatokban megismert anyagok és eszközök használatában rendkívül ügyes.
- A munkafolyamatokban megismert anyagokat és eszközöket megfelelően használja.
- A munkafolyamatokban megismert anyagok és eszközök használatában bizonytalan. Munka közben sok segítséget igényel.
- Kézügyessége kiemelkedő.
- Kézügyessége jó.
- Kézügyessége megfelelő.
- Kézügyessége fejlesztésre szorul.

Testnevelés:

- A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, szépen végzi.
- A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, ha figyel rá, akkor szépen végzi.
- A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, de gyakran hanyagul végzi.
- A gimnasztikai gyakorlatokra nem figyel, ezeket pontatlanul végzi.
- Az órán figyelmesen, fegyelmezetten dolgozik.
- Az órán néha figyelmetlen, de fegyelmezetten dolgozik.
- Az órán sokszor figyelmetlen, néha rendetlenkedik.
- Az órán általában figyelmetlen, sokszor rendetlenkedik.
- A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.
- A mozgásos feladatokat elvégzi, általában szeret mozogni.
- A mozgásos feladatokat felszólításra elvégzi, nem mozog szívesen.
- A mozgásos feladatokat csak felszólításra végzi el, nem szeret mozogni.
- A játékokat szívesen és ügyesen játssza.
- A játékokat szívesen játssza, de néha kevésbé ügyes.
- A játékokat nem szívesen játssza, de ügyes.
- A játékokat nem szívesen játssza, kevésbé ügyes.
- A sportjátékok, versengések szabályait ismeri, és minden esetben be is tartja.
- A sportjátékok, versengések szabályait érti és betartja.
- A sportjátékok, versengések szabályait érti, de időnként nem tartja be.
- A sportjátékok, versengések szabályaira nem figyel, így betartani sem tudja.
- Erőnléte és állóképessége kiemelkedő.
- Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
- Erőnléte és állóképessége korától elmarad.
- Erőnléte és állóképessége sokat fejlődött.
- Erőnléte és állóképessége gyengült.
- Különösen ügyes a labdajátékokban.
- Különösen ügyes a tornában.
- Különösen ügyes az atlétikai feladatokban.
- Különösen ügyes az úszásban.

Különösen ügyes a korcsolyázásban.

Második évfolyam

Általános értékelés:

A tantervi követelményeknek kiválóan megfelelt.

A tantervi követelményeknek jól megfelelt.

A tantervi követelményeknek megfelelt.

A tantervi követelmények eléréséhez felzárkóztatásra szorul.

Tantárgyi értékelés:

Kiválóan megfelelt, tantárgyi dicséretben részesül.

Kiválóan megfelelt.

Jól megfelelt.

Megfelelt.

Felzárkóztatásra szorul.

Magyar

Szóbeli kifejezőképesség:

Szóincse gazdag.

Szóincse életkorának megfelelő.

Szóincse fejlesztésre szorul.

Szóbeli kifejezőképessége kiváló.

Szóbeli kifejezőképessége életkorának megfelelő.

Szóbeli kifejezőképessége fejlődéséhez külön foglalkozásra van szüksége.

Olvasás:

Verset, szöveget könnyen tanul.

Verset, szöveget sok segítséggel tanul.

Felkészülés után 5-6 mondatos szöveget hibátlanul, vagy kevés hibával fel tud olvasni.

Felkészülés után 5-6 mondatos szöveget is csak lassú tempóban, akadozva tud felolvasni.

Gyakori hibás hanglejtése és indokolatlan szünettartásai miatt nehezen érthető, amit olvas.

Szövegértés bizonyítása szóban:

Képes az olvasottak tartalmáról beszámolni, vagy beszélgetni.

Az olvasottakat többé-kevésbé pontosan fel tudja idézni.

Az olvasottak tartalmát csak nagyon pontatlanul tudja felidézni.

Szövegértés bizonyítása írásban:

Az önállóan olvasott szöveget és a hozzá kapcsolódó feladatokat egyedül megoldja.

Az önállóan olvasott szöveget és a hozzá kapcsolódó feladatokat többnyire hibátlanul oldja meg.

Az önállóan olvasott szöveget és a hozzá kapcsolódó feladatokat kevés hibával oldja meg.

Az önállóan olvasott szöveget és a hozzá kapcsolódó feladatokat sok hibával oldja meg.

Írás, íráskép:

Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos, szép.

Betűalakítása, betűkapcsolása időnként eltér a szabályostól.

Betűalakítása, betűkapcsolása gyakran szabálytalan, de írása még olvasható.

Betűalakítása, betűkapcsolása olyan mértékben eltér a szabályostól, hogy írása már nehezen olvasható.

Füzetvezetés:

Füzetvezetése tetszetős.

Füzetvezetése rendezett.

Füzetvezetése tiszta.

Füzetvezetése megfelelő.

Füzetvezetése változó.

Füzetvezetése rendezetlen.

Nyelvtan, helyesírás:

A tanult helyesírási formákat másolásakor hibátlanul írja le.

A tanult helyesírási formákat másolásakor többnyire hibátlanul írja le.

A tanult helyesírási formákat másolásakor több hibával írja le.

Tollbamondásai hibátlanok.

Tollbamondásai többnyire hibátlanok.

Tollbamondásaiban sokat hibázik.

A tanult nyelvtani ismereteket hibátlanul alkalmazza.

A tanult nyelvtani ismereteket kevés hibával alkalmazza.

A tanult nyelvtani ismereteket sok hibával alkalmazza.

A tanult nyelvtani ismereteket nem tudja alkalmazni.

Angol nyelv:

Angol nyelvoktatásban részt vett.

A félévi követelményeknek jól megfelelt.

A félévi követelményeknek megfelelt.

Ének-zene:

Ritmusérzéke fejlett.

Ritmusérzéke megfelelő.

Ritmusérzéke fejlődő.

Zenei hallása kiváló.

Zenei hallása jó.

Zenei hallása fejlődő.

A tanult dalokat tisztán énekli.

A tanult dalokat többnyire tisztán énekli.

A tanult dalokat gyakran pontatlanul énekli.

Zenei írása, olvasása a követelményeknek megfelelő.

Zenei írása, olvasása még nem alakult ki.

Környezetismeret:

A természet jelenségei, értékei iránt rendkívül nyitott és érdeklődő.

A természet jelenségei, értékei iránti érdeklődését tanítói segítséggel lehet felkelteni és fenntartani.

A természet jelenségei iránt ritkán mutat érdeklődést.

Megfigyelései pontosak.

Megfigyelései többnyire pontosak, de segítségre van szüksége.

Megfigyelései gyakran pontatlanok, ezért megismerő tevékenységében sok segítségre van szüksége.

A megszerzett ismereteket pontosan felidézi és alkalmazza.

A megszerzett ismereteket nem mindig tudja pontosan felidézni és alkalmazni.

A tanult ismereteket általában nem tudja felidézni és alkalmazni.

Matematika:

100-as számkörben számfogalma kialakult.

100-as számkörben számfogalma nem alakult ki.

Képes a különböző mennyiségek méréshez szükséges összehasonlítására, sorba rendezésére.

Helyesen ismeri fel és fejezi ki a mennyiségek közötti viszonyokat.

Kis segítséggel képes különböző mennyiségek méréshez szükséges összehasonlítására, sorba rendezésére.

A méréshez kapcsolódó összehasonlításban, sorba rendezésben ezért folyamatos segítséget igényel.

A megismert mérőeszközöket és a tanult mértékegységeket jól használja.

A mérőeszközöket és a tanult mértékegységeket ismeri, de használatukban bizonytalan.

A megismert mérőeszközöket pontatlanul használja, nem igazodik el kellő biztonsággal a mértékegységek között.

Mennyiségek meg- és kimérésében járatlan.

Mértékváltásai hibátlanok.

Mértékváltásai nem mindig hibátlanok.

Önállóan végzett mértékváltásai gyakran hibásak. Ebben a tevékenységben külön egyéni fejlesztésre szorul, sok mérési tapasztalatra van szüksége.

100-as számkörben a tanult alapműveleteket önállóan, hibátlanul végzi el.

100-as számkörben a tanult alapműveleteket önállóan, kevés hibával végzi el.

100-as számkörben a tanult alapműveleteket önállóan, sok hibával végzi el.

100-as számkörben a tanult alapműveleteket nem tudja önállóan elvégezni.

Az összetett számfeladatokat önállóan, hibátlanul oldja meg.

Az összetett számfeladatokat önállóan, kevés hibával oldja meg.

Az összetett számfeladatokat önállóan, de sok hibával oldja meg.

Az összetett számfeladatokat nem tudja önállóan megoldani.

Általában képes a szöveges feladatok megértésére és az adatok lejegyzésére. A megoldás tervét kirakással, rajzzal értelmezi, segítséggel a szükséges műveletet is elvégzi.

Egyre jártasabb a képről, műveletről való szövegalkotásban. Előforduló hibáit segítséggel javítani tudja.

A szöveges feladatok megoldásában követi a tanult megoldási sorrendet, a feladatot helyesen értelmezi.

A szöveges feladatokat nehezen értelmezi, megoldásában bizonytalan.

A szöveges feladatokat nem tudja értelmezni, megoldani.

Megbízhatóan tud síkidomokat a tanult módszerekkel előállítani, képes a felismert szempont szerinti alakzatok szétválogatására, rendezésére.

Segítséggel tud geometriai alakzatokat előállítani. Megfigyelései nem mindig pontosak, ezért a síkidomok szétválogatásában, rendezésében, összehasonlításában sokat téveszt.

A tanult alakzatok megnevezésében bizonytalan, a tulajdonságok megállapítására önállóan még nem képes.

Néptánc:

A ritmikus táncmozgásban örömet leli, az énekes-mozgásos játékokban szívesen vesz részt.

Az énekes-mozgásos játékokban legtöbbször szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgást változó mértékben végzi örömmel.

Az énekes-mozgásos játékokban egyelőre nem szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgás örömet még nem fedezte fel.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére pontosan végzi, képes a társakkal való együttmozgásra, a tempótartásra.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, de egyre inkább törekszik a társakkal való együttmozgásra, és a tempótartásra.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, a társakkal való együttmozgásban és a tempótartásban egyelőre bizonytalan. [Kiegészítendő egyéni útmutatással, biztatással.]

Rajz és vizuális kultúra:

A vizuális kultúra körébe tartozó minden fajta alkotótevékenységet teljes figyelemmel és odaadással végzi. Szép munkák kerülnek ki a keze alól.

Szeret rajzolni, színezni, festeni, mintázni stb. A vizuális kultúra körébe tartozó tevékenységeket általában szívesen végzi.

Egyelőre nem szívesen rajzol, fest. Gyakran bátorításra, segítségre szorul.

Kiváló megfigyelő, ügyesen ábrázolja gondolatait, érzéseit.

Megfigyelése nem mindig pontos.

Ábrázolási képessége lassan fejlődik.

Fantáziája színes, kifejezőmódja gazdag. Szabadon készített alkotásai egyéniék.

Általában törekszik a színek és formák változatosságára.

Kifejezőmódja fejletlen. Kevés színt használ. Formaalkotása kezdetleges.

Technika és gyakorlati tevékenység:

A munkafolyamatokban megismert anyagok és eszközök használatában rendkívül ügyes.

A munkafolyamatokban megismert anyagokat és eszközöket megfelelően használja.

A munkafolyamatokban megismert anyagok és eszközök használatában bizonytalan. Munka közben sok segítséget igényel.

A készülő munkadarab tervezésében kreatív. A kivitelezésben igényes és pontos.

A készülő munkadarab kivitelezésében általában igényes és pontos.

A készülő munkadarabot türelmesen készíti el, de a kivitelezésében nem mindig pontos.

A munkadarabot felületesen, igénytelenül készíti el.

Testnevelés:

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, szépen végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, ha figyel rá, akkor szépen végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, de gyakran hanyagul végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokra nem figyel, ezeket pontatlanul végzi.

Az órán figyelmesen, fegyelmezetten dolgozik.

Az órán néha figyelmetlen, de fegyelmezetten dolgozik.

Az órán sokszor figyelmetlen, néha rendetlenkedik.

Az órán általában figyelmetlen, sokszor rendetlenkedik.

A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.

A mozgásos feladatokat elvégzi, általában szeret mozogni.

A mozgásos feladatokat felszólításra elvégzi, nem mozog szívesen.

A mozgásos feladatokat csak felszólításra végzi el, nem szeret mozogni.

A játékokat szívesen és ügyesen játssza.

A játékokat szívesen játssza, de néha kevésbé ügyes.

A játékokat nem szívesen játssza, de ügyes.

A játékokat nem szívesen játssza, kevésbé ügyes.

A sportjátékok, versengések szabályait ismeri, és minden esetben be is tartja.

A sportjátékok, versengések szabályait érti és betartja.

A sportjátékok, versengések szabályait érti, de időnként nem tartja be.
A sportjátékok, versengések szabályaira nem figyel, így betartani sem tudja.
Erőnléte és állóképessége kiemelkedő.
Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
Erőnléte és állóképessége korától elmarad.
Erőnléte és állóképessége sokat fejlődött.
Erőnléte és állóképessége gyengült.
Különösen ügyes a labdajátékokban.
Különösen ügyes a tornában.
Különösen ügyes az atlétikai feladatokban.
Különösen ügyes az úszásban.
Különösen ügyes a korcsolyázásban.

Harmadik évfolyam

Általános értékelés:

A tantervi követelményeknek kiválóan megfelelt.
A tantervi követelményeknek jól megfelelt.
A tantervi követelményeknek megfelelt.
A tantervi követelmények eléréséhez felzárkóztatásra szorul.

Tantárgyi értékelés:

Kiválóan megfelelt, tantárgyi dicséretben részesül.
Kiválóan megfelelt.
Jól megfelelt.
Megfelelt.
Fejlesztésre szorul.

Magyar

Beszéd:

Szókinccse gazdag.
Szókinccse életkorának megfelelő.
Szókinccse egyelőre hiányos, bővítésre, pontosításra szorul.
Szóbeli kifejezőképessége képest kiváló, választékos.
Szóbeli kifejezőképessége az életkorának megfelelő.
Szóbeli kifejezőképessége fejlődéséhez külön foglalkozásra van szüksége.

Nyelvtan, helyesírás:

A tanult nyelvtani ismereteket hibátlanul alkalmazza.
A tanult nyelvtani ismereteket kevés hibával alkalmazza.
A tanult nyelvtani ismereteket sok hibával alkalmazza.
Tollbamondáskor többnyire hibátlanul ír.
Tollbamondáskor kevés hibával ír.
Tollbamondáskor sokat hibázik.
Másoláskor többnyire hibátlanul ír.
Másoláskor kevés hibával ír.
Másoláskor sokat hibázik.
Emlékezetből többnyire hibátlanul ír.
Emlékezetből írás során kevés hibát ejt.
Emlékezetből írás során sok hibát ejt.

Írás:

Írástempója gyors.

Írástempója megfelelő.

Írástempója lassú.

Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos, szép.

Betűalakítása, betűkapcsolása időnként eltér a szabályostól.

Betűalakítása, betűkapcsolása szabálytalan.

Olvasás, fogalmazás:

Folyamatosan, hibátlanul, kifejezően olvas.

Folyamatosan, hibátlanul olvas.

Folyamatosan, kevés hibával olvas.

Folyamatosan, sok hibával olvas.

Csak szószerkezetekben tud olvasni.

Csak szóképekben tud olvasni.

Az olvasmány tartalmát kifogástalanul, lényegre törően el tudja mondani.

Az olvasmány tartalmát kis segítséggel tudja elmondani.

Az olvasmány tartalmát sok segítséggel tudja elmondani.

Az önállóan olvasott szöveget biztosan dolgozza fel, a kérdésekre pontos választ tud adni.

Az önállóan olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat kevés hibával oldja meg.

Az önállóan olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat sok hibával oldja meg.

Önállóan képes adott témáról néhány összefüggő mondatot írni.

Segítséggel képes adott témáról néhány összefüggő mondatot írni.

Még segítséggel sem tud adott témáról néhány összefüggő mondatot írni.

Angol általános csoport:

Angol nyelvoktatásban részt vett.

A félévi követelményeknek jól megfelelt.

A félévi követelményeknek megfelelt.

Angol haladó szintű oktatás:**Órai munkájának jellemzői:**

Nagyban segíti az óra menetét.

Órai munkában aktív.

Órai munkában kiváló.

Órai munkájában kevésbé aktív.

Órai munkájában passzív.

Nyelvtani szerkezeteket érti és jól alkalmazza.

Nyelvtani szerkezeteket nem tanulja meg.

Nyelvtani szerkezeteket nem érti.

Nyelvtani szerkezeteket kevésbé érti és alkalmazza.

Házi feladatait mindig gondosan oldja meg.

Házi feladatait gyakran nem készíti el.

Szituációs játékokban aktív.

Szívesen vesz részt a szituációs játékokban.

A szituációs játékokban nem mer társai előtt szerepelni.

Tantárgyhoz való hozzáállása érdeklődő.

Tantárgyhoz való hozzáállása passzív.

Tantárgy iránti érdeklődése ingadozik.

Szavak és kifejezések ismerete:

Szóincse gazdag.

Szóincse megfelelő.

Szóincse kicsit hiányos.

Szóincse fejlesztésre szorul.

Kiejtése szép.

Kiejtése megfelelő.

Hallás utáni szövegértése jó.

Hallás utáni szöveget időnként nehezen érti meg.

Hallás utáni szöveget néha többszöri ismétlés után érti meg.

Hallás utáni szövegértése gyors és pontos.

Ének-zene:

Ritmusérzéke fejlett.

Ritmusérzéke megfelelő.

Ritmusérzéke fejlődő.

Zenei hallása kiváló.

Zenei hallása jó.

Zenei hallása fejlődő.

A tanult dalokat tisztán énekli.

A tanult dalokat többnyire tisztán énekli.

A tanult dalokat gyakran pontatlanul énekli.

Zenei írása, olvasása a követelményeknek megfelelő.

Zenei írása, olvasása még nem alakult ki.

Környezetismeret:

A természet jelenségei, értékei iránt rendkívül nyitott és érdeklődő.

A természet jelenségei, értékei iránti érdeklődését tanítói segítséggel lehet felkelteni és fenntartani.

A természet jelenségei iránt ritkán mutat érdeklődést.

Megfigyelései pontosak.

Megfigyelései többnyire pontosak, de segítségre van szüksége.

Megfigyelései gyakran pontatlanok, felületesek, sok segítségre van szüksége.

Megszerzett ismereteit pontosan felidézi és alkalmazza.

Megszerzett ismereteit nem mindig tudja pontosan felidézni és alkalmazni.

A tanult ismereteket általában nem tudja felidézni és alkalmazni.

Matematika:

Az ezres számkörben számfogalma kialakult.

Az ezres számkörben számfogalma kialakulóban van.

Az ezres számkörben számfogalma még nem alakult ki.

Képes a tanult műveleteket képről, tevékenységről leolvasni, kirakással, rajzzal megjeleníteni.

A tanult műveleteket eszközhasználat nélkül, kevés hibával végzi.

Sok hibával végzi a négy alpműveletet.

Az összetett számfeladatokat és a tanult írásbeli műveleteket is meg tudja oldani.

Az összetett számfeladatok és a tanult írásbeli műveletek megoldásában gyakori a tévesztése.

Az összetett számfeladatok, és a tanult írásbeli műveletek megoldásában segítségre van szüksége.

A kerekítés és becslés fogalmával tisztában van, helyesen alkalmazza.

A kerekítés és becslés fogalmával tisztában van, de nem mindig alkalmazza helyesen.

A kerekítés és becslés fogalmával tisztában van, de sokszor hibásan alkalmazza.

Szöveges feladatokat önállóan meg tud oldani.

Szöveges feladatokat önállóan, kevés hibával old meg.

Szöveges feladatokat sok hibával old meg.

Szöveges feladatokat nem tud önállóan megoldani.

Megbízhatóan tud síkidomokat a tanult módszerekkel előállítani, képes a felismert szempont szerinti szétválogatásra, rendezésre. Meg tudja nevezni a megismert síkidomokat és testeket, jártas az alakzatok tükrösségének és egyéb megismert tulajdonságainak megállapításában, egyszerű megfigyelések megfogalmazásában.

Tud síkidomokat a tanult módszerekkel előállítani, képes a felismert szempont szerinti szétválogatásra, rendezésre. Ritkán igényel segítséget.

Egyelőre csak segítséggel tud geometriai alakzatokat előállítani. Megfigyelései gyakran pontatlanok, ezért a síkidomok, testek szétválogatásában, rendezésében, összehasonlításában sokat téveszt.

Néptánc:

A ritmikus táncmozgásban örömet leli, az énekes-mozgásos játékokban szívesen vesz részt.

Az énekes-mozgásos játékokban legtöbbször szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgást változó mértékben végzi örömmel.

Az énekes-mozgásos játékokban egyelőre nem szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgás örömet még nem fedezte fel.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére pontosan végzi, képes a társakkal való együttmozgásra, a tempótartásra.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, de egyre inkább törekszik a társakkal való együttmozgásra, és a tempótartásra.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, a társakkal való együttmozgásban és a tempótartásban egyelőre bizonytalan. [Kiegészítendő egyéni útmutatással, biztatással.]

Rajz és vizuális nevelés:

A festés-rajzolás iránti érdeklődése kiemelkedő.

A festés-rajzolás iránti érdeklődése jó.

A festés-rajzolás iránti érdeklődése visszafogott.

A rajzeszközöket kiemelkedően használja.

A rajzeszközöket biztonságosan használja.

A rajzeszközöket megfelelően használja.

A rajzeszközöket bátortalanul használja.

Fantáziája színes, kifejezésmódja gazdag. Szabadon készített alkotásai egyéniék.

Fantáziája színes, kifejezésmódja megfelelő. Szabadon készített alkotásai fejlődést tükröznek.

Technika és gyakorlati tevékenység:

A technikai jellegű tevékenységeket szívesen végzi.

A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődését fel lehet kelteni. Munkavégzés előtt és közben időként biztatást igényel.

A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődése ingadozó. Munkavégzés előtt és közben gyakori biztatást és segítséget igényel.

Az iskolában megismert anyagok és eszközök használatában rendkívül ügyes.

Az iskolában megismert anyagok és eszközök használatában tudása korának megfelelő.

Az iskolában megismert anyagok és eszközök használatában időnként bizonytalan, egyelőre sok segítséget igényel.

A technikaórán készülő munkadarab tervezésében kreatív, a kivitelezésben pedig igényes, pontos.

A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésében általában igényes, pontos.

A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésekor türelme, pontosságra törekvése változó.

Testnevelés:

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, szépen végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, ha figyel rá, akkor szépen végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, de gyakran hanyagul végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokra nem figyel, ezeket pontatlanul végzi.

Az órán figyelmesen, fegyelmezetten dolgozik.

Az órán néha figyelmetlen, de fegyelmezetten dolgozik.

Az órán sokszor figyelmetlen, néha rendetlenkedik.

Az órán általában figyelmetlen, sokszor rendetlenkedik

A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.

A mozgásos feladatokat elvégzi, általában szeret mozogni.

A mozgásos feladatokat felszólításra elvégzi, nem mozog szívesen.

A mozgásos feladatokat csak felszólításra végzi el, nem szeret mozogni.

A játékokat szívesen és ügyesen játssza.

A játékokat szívesen játssza, de néha kevésbé ügyes.

A játékokat nem szívesen játssza, de ügyes.

A játékokat nem szívesen játssza, kevésbé ügyes.

A sportjátékok, versengések szabályait ismeri, és minden esetben be is tartja.

A sportjátékok, versengések szabályait érti és betartja.

A sportjátékok, versengések szabályait érti, de időnként nem tartja be.

A sportjátékok, versengések szabályaira nem figyel, így betartani sem tudja.

Erőnléte és állóképessége kiemelkedő.

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.

Erőnléte és állóképessége korától elmarad.

Erőnléte és állóképessége sokat fejlődött.

Erőnléte és állóképessége gyengült.

Különösen ügyes a labdajátékokban.

Különösen ügyes a tornában.

Különösen ügyes az atlétikai feladatokban.

Különösen ügyes az úszásban.

Különösen ügyes a korcsolyázásban.

Negyedik évfolyam (I. félév)

Általános értékelés:

A tantervi követelményeknek kiválóan megfelelt.

A tantervi követelményeknek jól megfelelt.

A tantervi követelményeknek megfelelt.

A tantervi követelmények eléréséhez felzárkóztatásra szorul.

Tantárgyi értékelés:

Kiválóan megfelelt, tantárgyi dicséretben részesül.

Kiválóan megfelelt.

Jól megfelelt.

Megfelelt.
Fejlesztésre szorul.

Magyar:

Beszéd:

Szókinccse gazdag.
Szókinccse életkorának megfelelő.
Szókinccse egyelőre hiányos, bővítésre, pontosításra szorul.
Szóbeli kifejezőképessége kiváló, választékos.
Szóbeli kifejezőképessége az életkorának megfelelő.
Szóbeli kifejezőképessége fejlődéséhez külön foglalkozásra van szüksége.

Olvasás, fogalmazás:

Folyamatosan, hibátlanul, kifejezően olvas.
Folyamatosan, hibátlanul olvas.
Folyamatosan, kevés hibával olvas.
Folyamatosan, sok hibával olvas.
Csak szószerkezetekben tud olvasni.
Csak szóképekben tud olvasni.
Az olvasmány tartalmát kifogástalanul, lényegre törően el tudja mondani.
Az olvasmány tartalmát kis segítséggel tudja elmondani.
Az olvasmány tartalmát sok segítséggel tudja elmondani.
Az önállóan olvasott szöveget biztosan dolgozza fel, a kérdésekre pontos választ tud adni.
Az önállóan olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat kevés hibával oldja meg.
Az önállóan olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat sok hibával oldja meg.
A tanult verseket kifejezően szavalja el.
A tanult verseket kevés hibával mondja el.
A tanult verseket csak segítséggel tudja elmondani.
A tanult verseket nem tudja elmondani.
Önállóan képes adott témáról néhány összefüggő mondatot írni.
Segítséggel képes adott témáról néhány összefüggő mondatot írni.
Még segítséggel sem tud adott témáról néhány összefüggő mondatot írni.
A hármas tagolást tudja alkalmazni.
A hármas tagolást segítséggel tudja alkalmazni.
Fogalmazását nem tudja tagolni.

Nyelvtan:

A tanult nyelvtani ismereteket hibátlanul alkalmazza.
A tanult nyelvtani ismereteket kevés hibával alkalmazza.
A tanult nyelvtani ismereteket sok hibával alkalmazza.
Tollbamondáskor többnyire hibátlanul ír.
Tollbamondáskor kevés hibával ír.
Tollbamondáskor sokat hibázik.
Másoláskor többnyire hibátlanul ír.
Másoláskor kevés hibával ír.
Másoláskor sokat hibázik.
Emlékezetből többnyire hibátlanul ír.
Emlékezetből írás során kevés hibát ejt.
Emlékezetből írás során sok hibát ejt.
Írástempója gyors.

Írástempója megfelelő.

Írástempója lassú.

Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos, szép.

Betűalakítása, betűkapcsolása időnként eltér a szabályostól.

Betűalakítása, betűkapcsolása szabálytalan.

Matematika:

A tízezres számkörben számfogalma kialakult.

A tízezres számkörben számfogalma kialakulóban van.

A tízezres számkörben számfogalma még nem alakult ki.

Képes a tanult műveleteket képről, tevékenységről leolvasni, kirakással, rajzzal megjeleníteni.

A tanult műveleteket eszközhasználat nélkül, kevés hibával végzi.

Sok hibával végzi a négy alpműveletet.

Az összetett számfeladatokat és a tanult írásbeli műveleteket is meg tudja oldani.

Az összetett számfeladatok és a tanult írásbeli műveletek megoldásában gyakori a tévesztése.

Az összetett számfeladatok, és a tanult írásbeli műveletek megoldásában segítségre van szüksége.

A kerekítés és becslés fogalmával tisztában van, helyesen alkalmazza.

A kerekítés és becslés fogalmával tisztában van, de nem mindig alkalmazza helyesen.

A kerekítés és becslés fogalmával tisztában van, de sokszor hibásan alkalmazza.

A negatív számokat felismeri, és el tudja helyezni a számegyenesen.

A negatív számokat segítséggel képes rendezni a számegyenesen.

A negatív számokat nem ismeri fel.

Egyszerű szöveges feladatokat önállóan meg tud oldani.

Egyszerű szöveges feladatokat önállóan, kevés hibával old meg.

Egyszerű szöveges feladatokat sok hibával old meg.

Egyszerű szöveges feladatokat nem tud önállóan megoldani.

Gondolkodtató szöveges feladatokat önállóan meg tud oldani.

Gondolkodtató szöveges feladatokat önállóan, kevés hibával old meg.

Gondolkodtató szöveges feladatokat sok hibával old meg.

Gondolkodtató szöveges feladatokat nem tud önállóan megoldani.

Tud síkidomokat a tanult módszerekkel előállítani.

Egyelőre csak segítséggel tud geometriai alakzatokat előállítani.

Megbízhatóan tud síkidomokat a tanult módszerekkel előállítani.

Képes a felismert szempont szerinti szétválogatásra, rendezésre.

Meg tudja nevezni a megismert síkidomokat és testeket.

Ritkán igényel segítséget.

Megfigyelései gyakran pontatlanok, ezért a síkidomok, testek szétválogatásában, rendezésében, összehasonlításában sokat téveszt.

Jártas az alakzatok tükrösségének és egyéb megismert tulajdonságainak megállapításában, egyszerű megfigyelések megfogalmazásában.

A tanult mértékegységeket fel tudja sorolni.

A tanult mértékegységeket nem tudja felsorolni.

A tanult mértékváltásokat hibátlanul tudja megoldani.

A tanult mértékváltásokat kevés hibával tudja megoldani.

A tanult mértékváltásokat sok hibával tudja megoldani.

A tanult mértékváltásokat nem tudja megoldani.

Természetismeret:

A természet jelenségei, értékei iránt rendkívül nyitott és érdeklődő.

A természet jelenségei, értékei iránti érdeklődését tanítói segítséggel lehet felkelteni és fenntartani.

A természet jelenségei iránt ritkán mutat érdeklődést.

Megfigyelései pontosak.

Megfigyelései többnyire pontosak, de segítségre van szüksége.

Megfigyelései gyakran pontatlanok, felületesek, sok segítségre van szüksége.

Tapasztalatait segítséggel tudja megfogalmazni

Tapasztalatait pontatlanul tudja megfogalmazni

Tapasztalatait nem tudja megfogalmazni

Megszerzett ismereteit pontosan felidézi és alkalmazza.

Megszerzett ismereteit nem mindig tudja pontosan felidézni és alkalmazni.

A tanult ismereteket általában nem tudja felidézni és alkalmazni.

Az összefüggéseket általában önállóan felismeri

Az összefüggéseket általában rávezetéssel ismeri fel

Az összefüggéseket általában nehezen ismeri fel.

Az összefüggéseket általában segítséggel is nehezen ismeri fel.

Ének-zene:

Ritmusérzéke fejlett.

Ritmusérzéke megfelelő.

Ritmusérzéke fejlődő.

A tanult dalokat tisztán énekli.

A tanult dalokat többnyire tisztán énekli.

A tanult dalokat gyakran pontatlanul énekli.

A tanult dalokat önállóan énekli

A tanult dalokat segítséggel énekli

A tanult dalokat csoportban énekli.

A tanult dalok dallamát, szövegét pontosan ismeri

A tanult dalok dallamát, szövegét felületesen ismeri

A tanult dalok dallamát, szövegét nem ismeri

A zenei írást, olvasást hibátlanul végzi.

A zenei írást, olvasást kevés hibával végzi.

A zenei írást, olvasást sok hibával végzi.

Magabiztosan képes a tanult dalok szolmizálására.

Elfogadhatóan képes a tanult dalokat szolmizálni.

Segítséggel képes a tanult dalokat szolmizálni.

Hibásan énekel, ezért egyéni fejlesztésre szorul.

Rendszeresen és szívesen jár énekkarra.

Rajz:

A festés-rajzolás iránt érdeklődő.

A festés-rajzolás iránt nem érdeklődő.

A rajzeszközöket megfelelően használja.

A rajzeszközöket nem megfelelően használja.

A rajzfelületet maximálisan kihasználja.

A rajzfelületet bátortalanul használja.

A rajzfelületet aránytalanul használja.

Fantáziája színes, kifejezőmódja gazdag. Szabadon készített alkotásai egyéniek.

Fantáziája színes, kifejezőmódja megfelelő. Szabadon készített alkotásai fejlődést tükröznek.

Technika:

A technikai jellegű tevékenységeket szívesen végzi.

A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődését fel lehet kelteni. Munkavégzés előtt és közben időként biztatást igényel.

A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődése ingadozó. Munkavégzés előtt és közben gyakori biztatást és segítséget igényel.

Az iskolában megismert anyagok és eszközök használatában rendkívül ügyes.

Az iskolában megismert anyagok és eszközök használatában tudása korának megfelelő.

Az iskolában megismert anyagok és eszközök használatában időnként bizonytalan, egyelőre sok segítséget igényel.

A technikaórán készülő munkadarab tervezésében kreatív, a kivitelezésben pedig igényes, pontos.

A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésében általában igényes, pontos.

A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésekor türelme, pontosságra törekvése változó.

Testnevelés:

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, szépen végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, ha figyel rá, akkor szépen végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokat ismeri, de gyakran hanyagul végzi.

A gimnasztikai gyakorlatokra nem figyel, ezeket pontatlanul végzi.

Az órán figyelmesen, fegyelmezetten dolgozik.

Az órán néha figyelmetlen, de fegyelmezetten dolgozik.

Az órán sokszor figyelmetlen, néha rendetlenkedik.

Az órán általában figyelmetlen, sokszor rendetlenkedik.

A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.

A mozgásos feladatokat elvégzi, általában szeret mozogni.

A mozgásos feladatokat felszólításra elvégzi, nem mozog szívesen.

A mozgásos feladatokat csak felszólításra végzi el, nem szeret mozogni.

A játékokat szívesen és ügyesen játssza.

A játékokat szívesen játssza, de néha kevésbé ügyes.

A játékokat nem szívesen játssza, de ügyes.

A játékokat nem szívesen játssza, kevésbé ügyes.

A sportjátékok, versengések szabályait ismeri, és minden esetben be is tartja.

A sportjátékok, versengések szabályait érti és betartja.

A sportjátékok, versengések szabályait érti, de időnként nem tartja be.

A sportjátékok, versengések szabályaira nem figyel, így betartani sem tudja.

Erőnléte és állóképessége kiemelkedő.

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.

Erőnléte és állóképessége korától elmarad.

Erőnléte és állóképessége sokat fejlődött.

Erőnléte és állóképessége gyengült.

Különösen ügyes a labdajátékokban.

Különösen ügyes a tornában.

Különösen ügyes az atlétikai feladatokban.

Különösen ügyes az úszásban.

Különösen ügyes a korcsolyázásban.

Néptánc:

A ritmikus táncmozgásban örömet leli, az énekes-mozgásos játékokban szívesen vesz részt. Az énekes-mozgásos játékokban legtöbbször szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgást változó mértékben végzi örömmel.

Az énekes-mozgásos játékokban egyelőre nem szívesen vesz részt, a ritmikus táncmozgás örömet még nem fedezte fel.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére pontosan végzi, képes a társakkal való együttmozgásra, a tempótartásra.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, de egyre inkább törekszik a társakkal való együttmozgásra, és a tempótartásra.

Az egyenletes járást ritmustapsra, éneklésre vagy zenére még nem mindig pontosan végzi, a társakkal való együttmozgásban és a tempótartásban egyelőre bizonytalan. [Kiegészítendő egyéni útmutatással, biztatással.]

Angol általános csoport:

Angol nyelvoktatásban részt vett.

A félévi követelményeknek jól megfelelt.

A félévi követelményeknek megfelelt.

Angol haladó szintű oktatás:

Órai munka:

Nagyban segíti az óra menetét.

Órai munkában aktív.

Órai munkában kiváló.

Órai munkájában kevésbé aktív.

Órai munkájában passzív.

Nyelvtani szerkezeteket érti és jól alkalmazza.

Nyelvtani szerkezeteket nem tanulja meg.

Nyelvtani szerkezeteket nem érti.

Nyelvtani szerkezeteket kevésbé érti és alkalmazza.

Házi feladatait mindig gondosan oldja meg.

Házi feladatait gyakran nem készíti el.

Szituációs játékokban aktív.

Szívesen vesz részt a szituációs játékokban.

A szituációs játékokban nem mer társai előtt szerepelni.

Tantárgyhoz való hozzáállása érdeklődő.

Tantárgyhoz való hozzáállása passzív.

Tantárgy iránti érdeklődése ingadozik.

Szavak és kifejezések ismerete:

Szóincse gazdag.

Szóincse megfelelő.

Szóincse kicsit hiányos.

Szóincse fejlesztésre szorul.

Kiejtése szép.

Kiejtése megfelelő.

Hallás utáni szövegértése jó.

Hallás utáni szöveget időnként nehezen érti meg.

Hallás utáni szöveget néha többszöri ismétlés után érti meg.

Hallás utáni szövegértése gyors és pontos.

4. számú Melléklet

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Alsó tagozatos oktatást segítő eszközök

Magyar nyelv és irodalom

- applikációs képek – főnév 3. osztály
- Aranyfa sorozat (eseményképek, füzetek, rövid szöveges történetek – 9 szint)
- Aranyfa sorozat összerakókártyák 1 – 4 szint
- betűtábla – fali
- betűtartó műanyag
- faliképek:
 - A szavak jelentése
 - Az igék
 - Hangtani ismeretek
- hívóképek az olvasás tanításához 1. osztály
- írói arcképsorozat
- kirakható ABC
- nyelvtani applikációk 2 – 4. osztály
- nyelvtani oktatócsomag (Zsolnay)
- Romankovics: Nyelvtani falikép sorozat
- szótagkártya – tanítói
- tanítói szókartha
- térkép: Honfoglalás és letelepedés

Matematika

- applikációs képek – matematika
- Babylon
- diák matematikai
- faliképek:
 - Halmazok
 - Mértékegységek
- készségfejlesztő játékok – Logico
- logikai készlet
- méterrúd
- négyzetméteres lap
- súlysorozat – vegyes
- színes rudak
- szorzótábla összefoglaló táblázat - fali
- táblai rajzeszközkészlet
- Tangram: geometriai készlet
- tömegmértékek (2 kg, 1 kg, 0,5 kg)
- űrmértékek (1 l, 0,5 l, 1 dl, 1 cl)

Környezetismeret

- applikációs kártya környezet 1 – 4. osztály
- térképek:
 - Élet a mezőn
 - Gyermek világtérkép
 - Naptár poszter
 - Magyarország domborzata és vizei
 - Magyarország közigazgatása
 - Európa
- tereptárgyak
- természetismeret faliképek

Ének-zene

- hangszlopkocka
- hangszerek:
 - dob
 - xilofon
 - triangulum
 - csörgődob
 - tikfa
 - szélhárfa
 - csörgő
 - facsörgő
- ritmus és betűkottás készlet:

Általános

- applikációs kártya borítékos 1 – 4. osztály
- bandolt készségfejlesztő játékok
- írásvetítő állvány és vászon
- különböző készségfejlesztő játékok, eszközök

Magyar nyelv és irodalom - felső tagozat

- A magyar líra és dráma a XIX. században
- A romantika Irodalma Magyarországon falitábla
- Arany János élete
- CD-s magnetofon
- diafilm 53 db
- diasorozat
- irodalomtörténeti térkép
- írói arcképcsarnok
- J-Ly helyesírása
- József Attila és Radnóti Miklós élete falitábla
- nyelvtani kis tábla
- nyelvtani nagy tábla
- nyelvtani tábla (hangok, szófajok, mondat, mondat részei)
- Oktatócsomag 6. osztály
- Petőfi Sándor élete
- Petőfi Sándor falitábla
- szótárak, kézikönyvek
- televízió
- videofilmek

Matematika - felső tagozat

- applikációs eszközök (síkidomok, törtek tanításához; színes rudak)
- applikációs óra
- demonstrációs törtkoron készlet
- dominó (törtes)
- építőjáték (fa)
- fa mértani modellező készlet
- geometria-fun
- geometriai testkészlet (színes)
- lottó
- lyukas tábla
- mágneses háló- és testkészlet
- matematikusok arcképei
- mérleg
- négyzetméteres területmérő lap
- osztókártya
- Pussycat + Tangram
- sakk
- szemléltető tábla
- szétszedhető köbdeciméter
- színes rúd készlet
- táblai rajzeszközkészlet (vonalzók, körző, szögmérő)
- tanulói számkártya készlet
- testsorozat élváz modell
- transzform – geometriai kirakó
- üreges mértani testkészlet
- űrmértékmérő edény

Történelem

- 1848-as honvédtábornokok képei
- a tanítást segítő források, adattárak, kronológiák és egyéb kézikönyvek
- applikációs képsor
- diapozitív gyűjtemény (5 - 8. osztály)
- diapozitív sorozat a forrásomaghoz
- diavetítő
- forrásomag (7 - 8. osztály)
- írásvetítő
- írásvetítő transzparens sorozat (5 -7. osztály)
- metszetek
- tanulói egységcsomag (5 - 6. osztály)
- televízió
- történelmi arcképsor (Árpád-ház, vegyes házi királyok)
- történelmi fóliakészlet (5 – 8. osztály)
- történelmi kontúrtérkép
- transzparens sorozat 8. osztály
- vetítővászon
- Videó-DVD combó
- videofilmek
- falitérképek:
 - Emberiség az őskorban Kr.e. 4000-ig
 - Ókori Kelet
 - Ókori Görögország (Hellasz) Kr.e. VIII-IV. sz.
 - Ókori Görögország
 - Római Birodalom
 - Gallia
 - Korai civilizációk
 - Bibliai Szentföld
 - Jézus Krisztus élete (német)
- Népvándorlás III-VI. sz.
- Középkor 500-1400 (német)
- Európa a IX-XI. században
- Föld népei XIV-XV. sz.
- Európa a XIV-XV. században
- Európa a XVI. sz. végén
- Reformáció - ellenreformáció
- Európa a XVII. sz. közepén
- Európa a XVII. században (német)
- Európa gyarmati rendszerei XV-XVII. sz.
- Föld népei XVI – XVIII. sz.
- Oszmán Birodalom
- Európa a XVIII. században
- Európa a XVIII. sz. végén
- Gyarmati rendszer 1830
- Európa 1815 – 1849
- Európa a XIX. sz. végéig
- I. világháború 1914
- Gyarmati rendszer felbomlása 1917 – 1975
- Politikai világtérkép
- Föld országai XX. sz.
- Európa a XX. században a két világháború között
- II. világháború
- Európa a II. világháborúban
- A II. világháború következményei Európában
- Holocaust
- Európa 1945 – 1989
- Megosztott Európa 1945 után
- Európai Unió
- Magyarország honismereti térképe

- Nagy magyar utazók
- Magyar népi világ
- Honfoglalás és letelepedés
- Magyar nép vándorlása
- Korai feudalizmus Magyarországon
- Feudális Magyarország XII-XV. sz.
- Feudális Magyarország XIII-XV. sz.
- Magyarország az Anjouk és Zsigmond korában
- Feudális Magyarország XV. sz.
- Magyarország a Hunyadiak korában
- Magyarország a XVII. században
- Magyarország 1526-1606
- Magyarország a Karlócai béke idején 1699

- Magyarország a XVII-XVIII sz.
- Függetlenségi harcok Magyarországon XVII. sz.
- Forradalom és szabadságharc 1848 – 1849
- Magyarország nemzetiségei 1900 körül
- Osztrák-Magyar Monarchia 1914-ben
- Az Osztrák – Magyar Monarchia gazdasága és kultúrája
- Trianon és következményei – Magyar Szent Korona országainak fontosabb települései, közigazgatása az 1910-es években
- Tanácsköztársaság honvédő harcai
- Magyarország gazdasága 1938-ban
- Magyarország 1938 - 1945

Angol / Olasz

- applikációs képek
- CD New Chatterbox 1/ Adventure
- folyóiratok, könyvek, szótárak,
- fűzőcske kártyafüzet
- játék edények
- játék élelmiszerek
- játék labda
- játékkártya
- játéktelefon
- magnó
- magnókazetták
- táblázatok
- társasjátékok
- televízió
- videokazetták
- videomagnó

Informatika

- filctollas tábla
- hálózati rendszer
- Internet elérhetőség
- jogtisza szoftverek (Microsoft Office,2003 Professional, NOD 32, Comenius Logo)
- könyvtár, könyvtári katalógus
- nyomtató
- projektor
- szakkönyvek, folyóiratok
- számítástechnikai oktató programok
- tanulónként 1 db multimédiás számítógép

Környezet és természetismeret, földrajz

- csapadékmérő
- diavetítő
- diasorozat
- domborzati modellek
- faliképek, oktatótáblák
- falitérképek
- földszerkezeti földgömb
- földgömb-politikai
- földgömb-domborzati
- földgömb-tanulói
- hőmérők (külső, belső, víz)
- idegenforgalmi prospektusok
- iránytű
- írásvetítő
- kontúrtérképek, térképjelek
- kövületek és ősmaradványok
- kőzet- és ásványgyűjtemény
- statisztikai kiadványok
- szakkönyvek
- számítógép + internet
- tájoló
- talajgyűjtemény
- tanítást segítő oktató számítógépes programok
- településtérkép, turistatérkép
- tellúrium
- terepasztal, tereptárgyak
- térképtartó állvány
- természet-és környezetvédelem oktatásához szükséges anyagok (videofilm, CD)
- transzparensorozat

Fizika

- áramátalakító
- Archimédész törvényét bemutató eszköz
- borszeszegő
- egyszerű gépek (lejtő, ék, csavar, csigák, csigasorok, emelők, hengerkerék)
- ejtőzsinór
- elektromágnes
- elektromotor és generátor
- elektrosztatikai eszközök
- elektrovaria
- fémcsatornás lejtő, fémgolyók
- fizikusok arcképcsarnoka
- főzőpoharak, lombikok, üvegek, kémcsövek, üvegcsövek
- galvánelem modell
- hidrosztatikai nyomás bemutatására szolgáló eszköz
- hőmérők
- hőtágulást bemutató tanári eszközkészlet
- iránytű
- karos mérleg súlysorozattal
- kétütemű, négyütemű motormodell, gőzgép, gőzturbina
- kísérletezéshez szükséges egyéb eszközök (zsebtelep, csatlakozó vezetékek, izzók, vasreszelék, krokodilcsipeszek, kémcsőfogók, állványok, stb.)
- közlekedőedények
- Lenz - törvényét bemutató eszközök
- mágnes rúd, mágnespatkó
- mechanikai, hőtani, elektromosságtani, optikai tanuló kísérleti eszközök
- mérőműszerek (elektromos)
- metronóm
- Mikolacsó
- nyomáskülönbségen alapuló eszközök
- oktatótáblák
- optikai eszközök
- rezsó
- rugós erőmérő
- SI mértékegység táblázat
- sín, kiskocsi
- számítógépes, oktatóprogramok
- transzformátormodell
- transzparencssorozat
- tükrök, prizmák, lencsék, színszűrők
- vegyszerek (szalol, denaturált szesz, színezők, stb.)
- videofilmek
- vízbontó készülék

Biológia

- albumok
- biológiai egységcsomag
- csontváz
- diasorozat
- falitáblák
- fogtípusok
- koponya
- lábtípusok
- metszetek
- mikroszkóp
- modellek
- oktatótáblák
- preparátumok
- transzparencsorozat
- videofilmek

Kémia

- egyszeres, többszörös kovalens kötést szemléltető
- fogyóeszközök
 - kémcső
 - indikátorok
 - lombik
 - főzőpohár
 - mérőpohár
 - borszeszégő
 - kísérletekhez szükséges vegyszerek
- grafit, gyémánt kristályrácsa
- kén és jód molekula modellje
- kémia oktatótábla sorozat
- kémiai tananyaggal kapcsolatos videó filmek
- mérlegek
- molekula modellek (100 db-os)
- pálcika modell készletek
- periódusos rendszer (140*105)
- sűrűségmérő eszközök
- számítógépek
- számítógépes oktatóprogramok, CD lemezek
- tanulói egységcsomag az elektronhéjak kialakulására
- vizuális periódusos rendszer (100*70cm)
- vízbontó

Ének - zene

- asztali csengő
- CD-lemezek
- dob
- furulya
- Glockenspiel
- hangkazetták
- Hi-Fi
- kasztanyetta
- metronom
- mozgó hangsortábla
- Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához – kronológiai táblasor
- Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához hangkazetták
- systrum
- száncsengő
- triangulum
- xilofon ütő
- zenehallgatási anyag 5 -8. osztály
- zeneszerzők arcképcsarnoka
- zongora

Rajz

- ábrázolási rendszerek – tabló
- diasorozat – 5- 8. osztály
- diasorozat – Görög – római kultúra
- diasorozat – Magyar népművészet
- diasorozat – más népek művészete
- diasorozat 5-7. osztály kiegészítő
- diasorozat: - műalkotások elemzése
- diavetítő
- égetőkemence
- gipsz szobrok
- Magyarország népművészete – tabló
- posztterek
- reprodukciók – épület
- reprodukciók – festmény, szobor
- reprodukciók – XIX., XX. sz. tabló
- színtan – tabló
- televízió
- videokazetták
- videomagnó

Technika

- áttételes csípőfogó
- blankolófogó
- bőrlyukasztó
- burgonyanyomó
- burgonyvágó
- csavarhúzó készlet
- dekopírfűrész
- diasorozat 7 – 8. osztály
- diódaráló
- domborító kalapács
- edénykészlet
- egylapos villanyrezsó
- elektromos technikai doboz 5 – 6. osztály
- elektromos technikai doboz 7 – 8. osztály
- elektromotor-, generátormodell
- építőkocka dobozban
- fémfűrész keret
- fém-talpas derékszög
- fogók (kombinált, csípő, lapos, kúpos, harapó)
- fóliahegesztő
- fonalfűrész keret
- forgófejes bőrlyukasztó
- forrasztólámpa
- főzőedény
- franciakulcs
- fúrógép (asztali, állványos)
- fűrész (rókafarkú)
- gázgyújtó
- gépi satu (kicsi, nagy)
- gőzölős villanyvasaló
- gyalu
- gyorsszorító
- hagymavágó
- háztartási robotgép
- illesztőfűrész
- írásvetítő
- kalapács
- kanál (étkező, teás, kávés, merő)
- karos lemezvágó olló
- kerékpár
- kerékpáragy (első, hátsó, kontra)
- kés
- kompótos tálka
- körfűrész feltét
- körkivágó
- köszörűgép
- kukta
- lemezvágó olló (kézi)
- levélmérleg
- mákdaráló
- mellfúrógép
- menetfúró, menetmetsző készlet
- mentőláda
- mérőműszer
- műanyag kalapács
- nyeles tejforraló fedővel
- nyomtató
- olló (különféle)

- palacsintasütő
- pillanatpáka
- rádiómagnó
- ráspoly
- reszelő
- reszelő (négy oldalú)
- sarokcsiszoló
- satu (40-s, 50-s, 60-s, 80-s, 100-s)
- satu (kovács) 125-s
- satu forgózsámolyos
- SKIL barkács fűrógép
- SKIL körfűrész
- SKIL vibrációs csiszoló
- számítógép, monitor
- szerelődoboz 7. osztály
- szerelődoboz 2 – 4. osztály

- szükséges anyagok: fonalak, szegek, zsineg, fakanál, csiszolóvászson, krepp-papír, gémkapocs, miltonkapocs, zsákvászson, filc, kézimunkavászson, fenyőlécek, enyv, lakk, festék, hígító, zsebtelep, izzók
- szűrőkészlet
- tál (leveses, pecsenyés, süteményes)
- tányér (mély, lapos)
- tapéta körvágókés
- tarnszformátor
- televízió
- testmodell sorozat
- transzparensorozat 5 – 8. osztály
- videofilmek
- videolejátszó
- villa (étkező, süteményes)
- villany varrógép
- villáskulcs készlet
- zöldségvágó

Testnevelés és sport (mozgásterápia)

- babzsák – szögletes, színes
- babzsákbékák
- babzsákfrizbik
- bója (kúp alakú, lyukas)
- boksz-zsák PVC+lánc
- buzogány
- csilingelő, átlátszó labda
- csilingelő labda kétszínű
- csocsóasztal
- dart – tapadós
- diszkosz - férfi
- dobócsillag (felfújható)
- dobókocka (felfújható)
- egészségügyi láda
- egyensúlydeszka (2 személyes, kör, sima, téglalap)
- fa puzzle (kicsi, nagy)
- floorball készlet
- focilabda (bőr – kinti, filc borítású – terem)
- fogyi korong
- füles ugrálólabda
- gymnastic labda (65 cm-es, 75 cm-es)
- gólyaláb – gyerek
- gombfociasztal
- gömbvégű bot
- gördeszka
- gumiasztal (90 cm-es, 130 cm-es)
- gumihálós labda gyűrűhinta
- homokzsák
- húzókötel
- járókötel
- jelölömellény (sárga, piros, narancs / zöld-számozott)
- jelzőkorong
- kapocs karikához
- kapocs rúdhoz
- kapu – mini floorball
- karika (lapos közepes / nagy)
- karika (nagy fa)
- kenguru ugráló bot
- kesztyű boksz zsákhoz
- kézisúlyzó (1kg, 1,5 kg, 2 kg, műanyag)
- kéznyom
- kígyókorong (félgömbök kötélén)
- kirakókártyák (sportágak, sportos)
- kompresszor
- kosárlabda (3-as, 5-ös, 7-es, 7-es verseny)
- köteles póló (fekete, kék)
- köteles short (csíkos, fekete, piros)
- kötélhágcsó
- kutyalabda
- labdafogó háló (1 személyes, 2-4 személyes)
- lábnyom
- lépegető henger
- lépőkerék
- lépőkő
- magasugró állvány
- magasugróléc
- maroklabda
- mászóalagút

- masszázshenger
- masszázslabda (6 cm-es, 8 cm-es, 10 cm-es)
- masszírozógép
- medball (1 kg-os, 2 kg-os)
- medicinlabda (1 kg-os, 2 kg-os, 3 kg-os, 5 kg-os)
- mérőszalag (15 m, 20 m)
- minibob
- műanyag teke
- over ball (26 cm-es)
- pattogólabda
- pingpongháló
- pingpongütő
- polifoam szőnyeg
- póló (számozott, emblémás)
- puha focilabda
- PVC labda
- rajtgép
- roller
- rögbi labda
- rögzítő csiga
- röplabda (műbőr, gyakorló)
- röplabda háló
- rúd (30 cm, 70 cm, 100 cm, 130 cm, 180cm)
- Scg. féltégla
- Scg. gerenda
- Scg. negyedkör

- Scg. téglá
- stopperóra (digitális, felhúzó)
- súlyzó
- swingkötél (2*6 m-es)
- szalag (1,6 m, 3 m, 4 m)
- szelepkihúzó
- személymérleg
- szuperdeszka
- tájoló
- talpmasszírozó
- taposó téglá
- tartótégla
- tekergő
- tépőzáras súlyzó (0,75 kg, 1,2 kg)
- Thera-Band szalag (bontatlan, darabolva)
- tipróka
- tollasháló
- tollasütő
- tornászvágány
- tüskés félgömb
- ugrókötél (fogós, hegymászó, szövött gumi, 5 m-es, műanyag)
- váltóbot
- vérnyomásmérő
- Wesco labda
- zsákbafutó-készlet

Tornatermi berendezések

- bordásfal (egy-, kétrészes)
- dobantó –farugós)
- filc szőnyeg
- kosárpalánk, gyűrű, háló
- kiegészítő tornakészlet
- mászókötel
- mászórud
- öltözőpad
- tornapad
- tornaszekrény
- tornaszőnyeg
- tornaszámoly
- ugródomb

Minden tantárgynál használatos eszközök

- írásvetítő
- videómagnó
- diavetítő
- televízió
- magnó
- számítógép
- DVD-lejátszó
- projektor
- táblai mágnes
- vetítőernyő és állvány

5. számú Melléklet

Függelék A nem szakrendszerű oktatás

2009/2010. tanév

A résztvevők köre:

A nem szakrendszerű oktatásra szoruló tanulók kiválasztása a negyedik évfolyamon tanító/osztályfőnök javaslatai alapján történik. Az alsó tagozatos munkaközösség dolgozza ki a helyi méréseket, matematikából és magyar nyelv és irodalomból. A méréseket 5-6. osztály elején megismételjük, és az így kapott eredmény függvényében döntenek az érintett tanító és szaktanár kollégák a részvételről. A döntéshez felhasználjuk az OKÉV 4. évfolyamon végzett kompetencia mérésének eredményeit is.

1. Általános tantervű osztályokban a 4. évfolyam végén illetve 5-6. évfolyam elején mérések alapján az alapozásra, felzárkóztatásra szoruló tanulók
2. Logopédiai tantervű osztályokban minden tanuló

Óraterv:

Az alábbiakban felvázolt óratervet rugalmasan kezeljük. Azt, hogy az egyes tanévekben mely tantárgyak órákterében valósul meg a nem szakrendszerű oktatás, mindig az adott gyermekek képességei, készségei határozzák meg, melyet a fent említett mérések, az osztályt tanító pedagógusok véleménye alapján határozzunk meg. A *dőlt számmal* jelzett óraszám szükség szerint csoportosítható az Iskolai óratervben feltüntetett tantárgyak között. A csoportosításról minden év végén illetve szükség szerint tanév elején a mérések és a fejlesztendő gyermekek ismeretében döntünk. A fennmaradó órákat a nem szakrendszerű oktatásban vázolt módon évente, szükség szerint határozzuk meg.

	Általános tantervű osztályok		Logopédiai és fejlesztő tantervű osztályok	
5. évfolyam	Magyar	1 óra	Magyar	1 óra
	Matematika	1 óra	Matematika	1 óra
	Történelem	0,5 óra	Történelem	0,5 óra
	Természetismeret	0,5 óra	Természetismeret	0,5 óra
	Idegen nyelv	0,5 óra	Idegen nyelv	0,5 óra
		<i>1,5 óra</i>		<i>1,5 óra</i>
6. évfolyam	Magyar	1 óra	Magyar	1 óra
	Matematika	0,5 óra	Matematika	1 óra
	Történelem	0,5 óra	Történelem	0,5 óra
	Természetismeret	0,5 óra	Természetismeret	0,5 óra
	Idegen nyelv	0,5 óra	Idegen nyelv	0,5 óra
		<i>2 óra</i>		<i>1,5 óra</i>

A *dőlt számmal* jelzett órákat a 2009/2010. tanév 5-6. évfolyamára vonatkozóan a 2009. májusi és szeptemberi mérések ismeretében határozzuk meg.

6. számú Melléklet

A legitimációs eljárás lefolytatását igazoló dokumentumok

1. dokumentum: Szülő Munkaközösség értekezletének jegyzőkönyve
2. dokumentum: Diákönkormányzat gyűlésének jegyzőkönyve
3. dokumentum: Nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyve
4. dokumentum: Iskolaorvos nyilatkozata

7. számú Melléklet

Záradék

A fenti Pedagógiai Programot a Vörösmarty Mihály Általános Iskola (1064 Bp., Vörösmarty u. 49.) nevelőtestülete 2010. május 14-én megtartott, határozatképes értekezletén 38 jelenlévő tagja 92,6 % elfogadta, ezt a tényt az igazgató és a választott jegyzőkönyv-hitelesítő aláírásukkal tanúsították.

Budapest, 2010. május 14.

.....
jegyzőkönyv-hitelesítő

.....
igazgató

A szülői szervezet (SzMK) képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Pedagógiai program elfogadása előtt véleményezési jogunkat gyakorolhattuk, és egyetértésünket adtuk.

Budapest, 2010. május 14.

.....
SzMK-elnöke

A diákönkormányzat (DÖK) képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Pedagógiai program elfogadása előtt véleményezési jogunkat gyakorolhattuk, és egyetértésünket adtuk.

Budapest, 2010. május 14.

.....
diákelnök